

A vast field of yellow daisies stretches to the horizon under a bright blue sky filled with fluffy white clouds. The flowers are in full bloom, creating a dense carpet of yellow. The sky is a deep, clear blue, and the clouds are scattered across it, adding texture and depth to the scene.

**CVJETIĆI
SVETOGA
FRANJE**

CVJETIĆI SVETOGA FRANJE

Copyright © <http://www.franjevastvo.com/>

UPOZORENJE

Korisnik ovu knjigu može koristiti samo za vlastite potrebe, može je pregledavati, kopirati, umnožavati i slati svima onima za koje smatra da bi ih knjiga mogla zanimati, a nije mu dopušteno mijenjati sadržaj iste, dopunjavati ga ili tražiti financijsku korist.

U IME ISUSA KRISTA RASPETOGA I NJEGOVE SLAVNE MAJKE

31. svibnja 1396, u predvečerje Vazma Kristova tijela, počinju Cvjetići gospodina svetog Franje.

Ovo je pobožno djelo od koristi za sve vjerne kršćane, jer je napisano prema životu i mucu našega Gospodina Isusa Krista.

U ovoj se knjizi nalaze čudesa i pobožni primjer slavnog siromaška, gospodina svetog Franje, i njegove pobožne braće.

Na slavu Isusa Krista. Amen.

1

O osnutku Reda i o dvanaestorici prvih drugova svetog Franje

Prije svega moramo znati da je slavni sveti Franjo sebe i svu djelatnost svoga života oblikovao po uzoru na Gospodina našeg Isusa Krista. Pa kao što je Isus Krist na početku svoga poslanja izabrao dvanaest apostola, koji su ostavili sve zemaljsko i slijedili ga u siromaštvu i ostalim krepostima, tako je i sveti Franjo, počevši osnivati Red, izabrao dvanaest drugova, koji su prihvatili najveće siromaštvo. I kao što se jedan od dvanaest Kristovih apostola, odbačen od Boga, objesio o konopac, tako je i jedan od dvanaest drugova svetog Franje - a zvao se brat Ivan Kapelski - napustio Red i konačno se objesio. Ovo je za izabrane bio potresan primjer i poticaj na poniznost i strah, jer su vidjeli da nitko nije siguran hoće li do svršetka ustrajati u milosti Božjoj.

I kao što su dvanaestorica apostola bili vrlo sveti ljudi, ispunjeni Duhom Svetim, tako su i sveti drugovi svetog Franje bili ljudi neobične svetosti, kakve svijet nije vidio tamo od apostolskih vremena. Neki je od njih bio uzdignut u treće nebo poput svetog Pavla. To je bio blaženi Egidije. Jednome drugom - bio je to brat Filip Lungo - dotaknuo je anđeo Božji usne, kao nekoć Izaiji proroku. Brat Silvestar razgovarao je s Isusom Kristom kao prijatelj s prijateljem, poput Mojsija koji je razgovarao s Bogom. Neki drugi opet - skromni brat Bernardin - uzdizao se oštrinom svoga uma kao orao prema svjetlu božanske mudrosti, poput Ivana Evandelize. On je znao najdublje tumačiti božansku riječ. Jedan je od njih bio od Boga posvećen i priznat svetim na nebu dok je još boravio na zemlji. Bio je to brat Rufin, plemeniti Asižanin. Tako su i svi ostali bili obdareni jedinstvenim znakovima svetosti, kao što će se to pokazati u slijedećim poglavljima.

Kako je brat Bernardo Kvintavalski, prvi Franjin drug, napustio svijet da služi Bogu

Prvi drug svetog Franje bio je brat Bernardo iz Asiza, koji se obratio na ovaj način.

Premda se sveti Franjo već odrekao svijeta, činio pokoru, izlagao preziru i ponizivao se, još je uvijek bio u svjetovnom odijelu. To je bio razlog da su mnogi mislili da mu se pomutila pamet, te su ga smatrali luđakom. I rođaci i stranci tjerali su ga od sebe, bacajući na njega blato i kamenje. On je svu ovu nepravdu i prezir podnosio kao da je gluh i nijem.

Gospodin Bernardo, jedan od najplemenitijih, najbogatijih i najmudrijih u gradu, počeo je duboko razmišljati o Franjinu umijeću potpunog prezira svijeta, o njegovoj velikoj strpljivosti u nepravdama i nepoštivanju, te kako on uistinu već dvije godine podnosi prezir i omalovažavanje svakog čovjeka. I kako je uza sve to, kako se barem čini, sve čvršći i strpljiviji.

Gospodin Bernardo počne o svemu tome razmišljati i reče u sebi: "Nije nikako moguće da ovaj Franjo ne bi bio pun velike Božje milosti!" Stoga on pozva svetog Franju da s njime te večeri večera i da bude kod njega. Sveti Franjo prihvati poziv da s njim večera i da kod njega spava. Tada odluči gospodin Bernardo u svom srcu da pomno i pažljivo promatra njegovu svetost. Naredi da mu se spremi krevet u njegovoj vlastitoj sobi, u kojoj je svake noći gorjela svijeća.

Da sakrije svoju svetost, sveti Franjo, čim je ušao u sobu, baci se na krevet i pričinio kao da spava. Nakon nekoliko časaka učini slično i gospodin Bernardo: legne i počne snažno hrkati kao da duboko spava. Kako je sveti Franjo mislio da gospodin Bernardo doista spava, ustade iz postelje i stade klečeći moliti; dignuo je ruke i oči prema nebu i govorio je s najvećom pobožnošću i žarom: "Bože moj, Bože moj!" Čitavu noć, sve do jutra, nije ništa drugo govorio, već je neprestano opetovao: "Bože moj..." i kod toga je gorko plakao. Dok je sveti Franjo to govorio, razmišljao je i divio se uzvišenosti Presvetoga Trojstva koje se odlučilo da svog ubogoga Franju postavi sredstvom spasa vlastite duše i duša drugih. Prosvijetljen proročkim duhom, vidio je unaprijed velika djela koja će Bog proizvesti po njemu i po njegovu Redu. Tada je razmišljao o svojoj nesposobnosti, vapio je i molio Boga da on svojim milosrđem i svemogućnošću, bez koje ljudska slabost ne može ništa, nadopuni i pripomogne dovršiti ono što on sam po sebi ne bi mogao.

Gospodin Bernardo promatrao je kod svjetla svijeće pobožne kretnje svetog Franje te je pomno razmišljao o njegovim svetim riječima što ih je govorio. Ovo ga je dirnulo, a Duh Sveti mu je nadahnuo da promijeni svoj život. Kad je nastalo jutro, pozva svetog Franju i reče mu: "Brate Franjo, u svom sam srcu čvrsto odlučio ostaviti svijet i poslušati sve što mi zapovjediš." Kad je sveti Franjo to čuo, razveselio se u duhu i rekao: "Gospodine Bernardo, ovo što govorite tako je veliko, divno i uzvišeno djelo, te nam valja iskati savjeta od našega Gospodina Isusa Krista i moliti ga, ako mu se sviđi, da nam pokaže svoju volju i da nas nauči kako da to izvršimo. Zato pođimo u biskupsku crkvu, gdje se nalazi dobar svećenik, i zamolit ćemo ga za svetu misu. Ostat ćemo do Trećega časa i molit ćemo Boga da nam, pošto tri puta otvorimo misnu knjigu, pokaže put koji želi da izaberemo." Gospodin Bernardo odgovori da mu se ovaj prijedlog sviđa.

I zaista, otiđoše u biskupiju. Pošto su pribivali misi i molitvi Trećeg časa, sveti Franjo zamoli svećenika da uzme misnu knjigu, da je blagoslovi znakom križa i otvori tri puta u Božje ime.

Kad je prvi puta otvoriše, pokazala se izreka što ju je, prema Evanđelju, Krist rekao mladiću koji ga je pitao kako bi mogao postati savršenim: "Ako želiš biti savršen, hajde prodaj što posjeduješ i podaj novac siromasima, onda dođi i slijedi me." Kod

drugog otvaranja naiđoše na riječi koje je Isus Krist rekao apostolima kad ih je poslao propovijedati: “Ništa ne uzimajte na put: ni štapa, ni torbe, ni kruha, ni novca.”

Time ih je htio poučiti da sve svoje pouzdanje stave u Boga i da se sa svim svojim snagama dadu na propovijedanje Evanđelja. Kad su treći puta otvorili misal, naišli su na ove Kristove riječi: “Tko hoće ići za mnom, neka se odreče samoga sebe, uzme svoj križ i slijedi me.”

Tada reče sveti Franjo gospodinu Bernardu: “To je savjet što nam ga daje Krist. Pođi, dakle, i učini sve što si čuo. Neka bude blagoslovljen naš Gospodin Isus Krist koji se udostojao pokazati nam svoj evanđeoski put.”

Čuvši to, gospodin Bernardo ode i proda sve što je imao, a toga je bilo vrlo mnogo. S velikom radošću razdijeli sve siromasima, udovicama, siročadi, hodočasnici, samostanima i bolnicama. Kod toga mu je pomagao sveti Franjo vjerno i promišljeno.

Kad je jedan čovjek, koji se zvao gospodin Silvestar, vidio kako sveti Franjo dijeli tolik novac siromasima iz ljubavi prema Bogu, obuze ga lakomost, te reče svetom Franji: “Još mi nisi potpuno isplatio kamenje koje si od mene kupio za popravak crkve. Budući da sad imaš novaca, plati mi.”

Franjo se začudio njegovoj lakomosti. Ne htjede se s njim prepirati, već kao istiniti obdržavatelj Evanđelja izvadi iz pregače gospodina Bernarda pune šake novaca, dade ih gospodinu Silvestru govoreći: “Želiš li još više, dat ću ti.” Veseo i sretan otišao je gospodin Silvestar kući.

Navečer je mislio o svom postupku te počeo sam sebe koriti zbog svoje lakomosti i razmišljao je o gorljivosti i žaru gospodina Bernarda i svetoga Franje. Tri je noći uzastopce dobio od Boga ovo viđenje: iz usta svetoga Franje izlazio je zlatan križ; gornji je vrh križa doticao nebo, a krakovi su se širili od istoka do zapada.

Zbog toga viđenja i iz ljubavi prema Bogu on razdijeli sve što je posjedovao i posta manji brat. U redu je postigao veliku svetost i dobio milost da je mogao razgovarati s Bogom kao prijatelj s prijateljem, čega je bio sveti Franjo svjedokom, ne samo jednom već često puta. No o tome će biti kasnije govora.

Gospodin Bernardo također je često dobivao slične milosti od Boga. On je padao u zanos dok je razmišljao o Bogu. Sveti je Franjo običavao govoriti da je Bernardo vrijedan svake časti, da je on osnovao Red, jer da je on prvi koji se bio odrekao svijeta ne zadržavši za sebe ništa, nego je sve dao Kristovim siromasima. Kad je već jednom prihvatio evanđeosko siromaštvo, sav se predao u ruke Rasketoga.

Neka on od nas bude blagoslovljen u vijeke vjekova. Amen.

Sveti Franjo odlazi u šumu da razgovara s bratom Bernardom kojega nađe u dubokom razmatranju

Pobožni sluga Rasketoga, gospodin sveti Franjo, zbog teške pokore i neprestana plača, toliko je oslijepio da je jedva vidio malo svjetla.

Jednom je zgodom otišao iz mjesta gdje je boravio k bratu Bernardu da s njime razgovara o božanskim stvarima. Nađe ga u nekoj šumi. Brat Bernardo je molio i bio posve sjedinjen s Bogom. Kad se sveti Franjo približio mjestu gdje je bio sveti Bernardo zovne ga: “Dođi i razgovaraj s ovim slijepcem!”

Brat Bernardo mu ne odgovori ništa, jer su njegov duh i pamet, kao u čovjeka duboka razmatranja, bili zaneseni i uzdignuti k Bogu.

Budući da je svetom Franji bilo poznato iz iskustva kako brat Bernardo ima posebnu milost da može govoriti s Bogom, a onda lijepo i o Bogu, želio je s njim razgovarati. Nakon nekog vremena zovnu ga drugi pa i treći puta istim riječima kao i prvi puta, ali ga brat Bernardo nijednom ne ču. Stoga niti je što odgovorio niti došao. Sveti se Franjo udalji od njega neutješeni i žalostan. Čudio se zašto brat Bernardo nije došao k njemu, premda ga je tri puta zvao.

U tim mislima pođe sveti Franjo dalje. Kad se sveti Franjo dosta udaljio, reče bratu koji ga je pratio: “Ostani ovdje i pričekaj me”, a sam se uputi na neko osamljeno mjesto, baci se na koljena i molio je Gospodina Boga da mu očituje zašto mu brat Bernardo nije odgovorio. Dok je sveti Franjo molio, ču glas koji mu reče: “O bijedni i ubogi čovječe, zašto si uznemiren i smućen? Mora li čovjek ostaviti Boga zbog stvorenja? Brat Bernardo, kad si ga zvao, bio je sjedinjen sa mnom. Nije, dakle, mogao doći k tebi niti odgovoriti. Ne čudi se što ti on nije odgovorio, jer tko je u takvu duševnom stanju, ne može ništa čuti.”

Kad je sveti Franjo čuo ovaj Božji odgovor, smjesta se požuri bratu Bernardu da se ponizno optuži zbog misli koje je imao o njemu.

Kad je brat Bernardo vidio da k njemu dolazi sveti Franjo, pođe mu u susret te mu se baci pred noge. Sveti ga Franjo podigne i ispriповjedi mu s dubokom poniznošću što je mislio o njemu, kako se zbog njega uznemirio te kako ga je Bog umirio. I tada mu reče: “U ime svete poslušnosti nalažem ti da učiniš ono što ću ti zapovjediti.” Brat Bernardo bojeći se da mu sveti Franjo ne zapovjedi kakvu pretjeranu stvar, kako je običavao, najzgodnijim je načinom htio izbjeći Franjinu nalogu te mu odgovori ovako: “Spreman sam poslušati vas, samo ako i vi meni obećate izvršiti ono što i ja od vas molim.”

Kad je sveti Franjo to obećao, brat Bernardo je nastavio: “Govorite, oče, što želite, i ja ću to učiniti.” Tada sveti Franjo reče: “Zapovijedam ti pod svetu poslušnost da me, za kaznu zbog moje preuzetnosti i naglosti srca, smjesta baciš na zemlju, da mi staviš jednu nogu na grlo a drugu na usta i da tako prijedeš preko mene tri puta, grdeći me i koreći. Nadalje ti nalažem da mi posebno govoriš: ‘Leži tu, prostače, sine Petra Bernardona! Odakle ti samo tolika oholost, ti prezira vrijedni stvore?’”

Premda mu se ovo činilo okrutnim, brat Bernardo izvrši Franjin nalog u ime svete poslušnosti, i to toliko obzirno, koliko je to bilo moguće. Poslije toga reče sveti Franjo: “Sada ti meni zapovijedi što želiš da učinim, jer sam ti obećao da ću te poslušati.” Brat Bernardo reče: “Ja ti pak nalažem u ime svete poslušnosti da me svaki puta kad smo zajedno strogo ukoriš i ispravljaj moje pogreške.” Nato se sveti Franjo vrlo začudi, jer je brat Bernardo bio toliko svet da se na njemu nije mogla vidjeti ni jedna mana vrijedna prijekora.

Budući da je sveti Franjo brata Bernarda veoma cijenio zbog njegove svetosti, od tog je časa s njim bio zajedno vrlo rijetko, i to samo zbog ovog naloga. No, kad je zaželio da ga vidi i sluša kako govori o Bogu, morao se vrlo prisiljavati da ode k njemu. A djelovalo je to na najveću pobožnost gledati s kolikom se ljubavlju, poštivanjem i poniznošću sveti otac Franjo družio i razgovarao s bratom Bernardom, svojim prvorođenim sinom.

Na slavu Kristovu. Amen.

**Kako je sveti Franjo išao na grob svetog Jakoba u Španjolsku
i ostavio brata Bernarda da se brine o nekom bolesniku;
kako je anđeo zaprijetio bratu Iliji koji ga nije poslušao**

U početku, kada je Red bio tek osnovan i kad je bilo malo braće te nisu imali stalna boravišta, pođe sveti Franjo iz pobožnosti na grob svetog Jakoba u Španjolsku. Sa sobom je uzeo nekoliko braće, među kojima bijaše i brat Bernardo. Nakon dužega zajedničkog pješaćenja dođu u neki grad te putem naiđu na siromašna i bolesna čovjeka koji im se sažali te sveti Franjo reče bratu Bernardu: “Sinko moj, želim da ovdje ostaneš i da služiš ovom nemoćniku.” Brat Bernardo ponizno primi ovaj nalog klečeći i prignuvši se i osta na onom mjestu, a sveti Franjo s ostalim drugovima pođe na grob svetog Jakoba.

Kad su stigli onamo i proveli cijelu noć u molitvi na grobu svetog Jakoba, Bog objavi svetom Franji da treba osnivati mnoga boravišta, jer se njegov Red ima proširiti i narasti do velike množine. Radi toga poče sveti Franjo osnivati samostane po mnogim mjestima. Kako se sveti Franjo vraćao istim putem kojim je i došao ka grobu, susretne ponovno brata Bernarda s onim bolesnikom kod kojega je brat Bernardo ostao. Taj je, međutim, potpuno ozdravio. Sveti Franjo dopusti bratu Bernardu da slijedeće godine pođe na grob svetog Jakoba, a sam se vrati u Spoletsku dolinu.

Ondje se zaustavi na nekom osamljenom mjestu s bratom Maseom, bratom Ilijom i drugima. Svi su se ovi trudili da ne dodijavaju svetom Franji ili da ga ne rastresaju za vrijeme molitve, jer su ga veoma cijenili i poštivali, a i znali su da mu Bog u molitvi očituje velike stvari.

Dogodilo se jednoga dana dok je sveti Franjo u šumi bio zadubljen u molitvi da je došao neki lijepi mladić u putničkom odijelu do vrata boravišta te kucao bučno i jako tako dugo da su se braća gotovo uplašila. Brat Maseo pođe do vrata, otvori ih i rekne mladiću: “Odakle dolaziš, sinko, i čemu ovaj način kucanja? Čini mi se da nitko do sada nije tako žestoko kucao.”

Mladić upita: “Pa kako se mora ovdje kucati?”

“Pokucaj tri puta”, odgovori brat Maseo, “jedno za drugim, a između toga neka bude stanke. Tada čekaj tako dugo koliko je dosta da izmoliš Očenaš za brata koji će doći k tebi. Ne dođi li u međuvremenu, pokucaj ponovo.”

“Meni se veoma žuri”, odgovori mladić, “i ja sam zato tako bučno kucao, jer moram poći na daleki put, a došao sam ovamo da razgovaram s bratom Franjom. Ali on je u šumi na molitvi te ga ne htjedoh smetati. Stoga pođi bratu Iliji i kaži mu da bih ga htio nešto pitati, jer sam čuo da je on veoma pametan čovjek.”

Tada brat Maseo ode k bratu Iliji i rekne mu da pođe mladiću koji ga želi nešto pitati. Brat Ilija, rasrdivši se, ne htjede poći. Brat Maseo nije znao što da učini, kako da odgovori mladiću. Kaže li: “Brat Ilija ne može doći”, lagao bi; ako bi pak rekao: “Ilija se razljutio i odbio da dođe”, bojao se da se mladić ne sablazni.

Kako je brat Maseo dugo oklijevao da se vrati, pokuca mladić po drugi puta jednako onako kao i prvi put, na što brat Maseo odmah dođe i kaže mladiću: “Ti se nisi držao mojih uputa s obzirom na kucanje.”

Mladić odgovori: “Ako brat Ilija ne želi doći k meni, idi tada i reci svetom Franji da sam došao razgovarati s njim, ali, jer ne želim da napusti molitvu, kaži mu neka mi pošalje brata Iliju.”

Brat Maseo ode svetom Franji koji se molio u šumi s uzdignutim licem prema nebu te ga obavijesti o zahtjevu mladića i o odgovoru brata Ilije.

A ovaj mladić bijaše anđeo Božji u ljudskoj prilici.

Sveti Franjo, ne maknuvši se s mjesta i ne spustivši lica, reče bratu Maseu: “Pođi bratu Iliji i kaži mu da u ime svete poslušnosti mora odmah poći k mladiću.” Kad je brat Ilija čuo Franjinu zapovijed, veoma se razljuti i otresito pođe do vrata. Otvori ih s velikom bukom i upita mladića: “Što hoćeš?”

“Brate, pripazi na srdžbu”, reče mu mladić, “jer mi se čini da si jako srdit. Srdžba je, naime, zapreka spasu i spoznaji istine.”

Brat Ilija reče ponovo mladiću: “Kaži što želiš?”

“Pitam te”, odgovori mladić, “je li onima koji opslužuju sveto Evanđelje slobodno jesti što god se stavi pred njih, kako je to Krist rekao svojim učenicima? I još te pitam je li dopušteno ikojeg čovjeka opterećivati bilo kakvim pravilom koje se protivi evanđeoskoj slobodi?”

Brat Ilija odgovori drsko: “Ja to dobro znam, ali tebi ne želim kazati, a ti se brini za svoje stvari.”

Mladić odvrati: “Ja bih znao bolje odgovoriti na to pitanje nego ti.”

Tada brat Ilija s velikim gnjevom i uzrujanošću zalupi vratima i ode. Kasnije počne sam razmišljati o postavljenim pitanjima i obuzme ga sumnja koju nije mogao riješiti. Kad je brat Ilija postao vikar Reda, zapovjedio je da nijedan brat ne smije jesti mesa, a to se protivilo svetom Evanđelju i Pravilu svetog Franje. Prema tome, gornje se pitanje odnosilo upravo na njega, a on nije umio riješiti ovu poteškoću. Sada se Ilija sjetio mladićeve skromnosti i jednostavnosti i, jer je rekao da može na postavljeno pitanje bolje odgovoriti negoli on, pođe ponovo na vrata i otvori ih da zatraži odgovor od mladića. No, mladića više ne bi, jer oholi i naduti brat Ilija nije bio dostojan da ponovo razgovara s anđelom.

Sveti se Franjo, komu je Gospodin Bog sve očitovao, vrati iz dubrave, pokara brata Iliju vrlo strogo i reče mu povišenim glasom: “Zlo si učinio, oholi Ilija, jer si otjerao od nas svetog anđela koji je došao k nama da nas pouči. Kažem ti da se jako bojim za tebe da ne umreš izvan ovoga Reda zbog svoje oholosti.” Tako se i dogodilo, kako je sveti Franjo prerekao. Brat Ilija umro je izvan Reda.

Istoga dana, istoga časa, kada je anđeo otišao od brata Ilije, ukazao se u istom obliku bratu Bernardu koji se vraćao s groba svetog Jakoba, a bio je na obali neke velike rijeke. Pozdravi ga njegovim jezikom govoreći: “Bog ti dao mir, dobri brate!” Brat Bernardo se zadivio ljepoti toga mladića te lijepom i uljudnom pozdravu na svom materinskom jeziku. Brat Bernardo ga upita: “Odakle dolaziš, moj dobri mladiću?”

Anđeo odgovori: “Dolazim iz onoga mjesta gdje se nalazi sveti Franjo. Htjedoh govoriti s njim, ali ne mogoh, jer se nalazio u šumi u molitvi i razmišljao je o božanskim stvarima, stoga ga nisam htio smetati. U onom mjestu bili su s bratom Franjom također brat Maseo, brat Ilija i brat Egidije. Brat me Maseo pouči kako se kuca na samostanska vrata po običaju braće, ali brat Ilija mi ne htjede odgovoriti na pitanja koja sam mu postavio. On kasnije požali svoj postupak, želio me je ponovo vidjeti, ali me više nije našao.” Pošto je anđeo ovo ispričovjedio, upita brata Bernarda: “Zašto ne pođeš na drugu stranu rijeke?”

Brat Bernardo mu odgovori: “Bojim se da je voda preduboka.”

“Pođimo zajedno”, reče anđeo, “ne boj se.” Tada ga anđeo uze za ruke i u tren oka ga prenese na drugu obalu rijeke.

Sada je bilo bratu Bernardu jasno da je to Božji anđeo. S velikim strahopoštovanjem i veseljem glasno klikne: “Budi blagoslovljen, Božji anđele! Kaži mi kako se zoveš?”

Anđeo odgovori: “Zašto me pitaš kako se zovem? Moje je ime divno i veliko!”

Rekavši to anđeo, nestade, a brat Bernardo ostade utješeno i nastavi svoje putovanje u velikom veselju. Brat Bernardo dobro zapamti dan i čas kada mu se ukazao anđeo. Kad je došao na ono mjesto gdje je boravio sveti Franjo sa svojom braćom, ispričovijedao im je u tančine svoj slučaj. Tada ustanoviše sa sigurnošću da je to bio isti anđeo koji se ukazao njima i njemu, i to istog dana i istog časa, i zahvališe Bogu. Amen.

5

Brat Bernardo pođe u Bolonju da pronade mjesto za braću

Budući da su sveti Franjo i njegovi sljedbenici bili pozvani i od Boga izabrani da nose u svom srcu, u svojim djelima i riječima križ Isusa Krista, izgledali su kao razapeti. I bili su raspeti, kako u svojem djelovanju tako i u strogosti svoga života. Stoga su iz ljubavi prema Kristu više čeznuli za prezirom i pogrđama negoli za svjetovnim častima i ispraznim ljudskim pohvalama. Štoviše, bili su veseli kad bi ih tko uvrijedio, a žalosni kada su im ljudi iskazivali pažnju.

Svijetom su prolazili kao hodočasnici i tuđinci ne noseći sa sobom ništa osim Raspetoga Krista. Bili su prava loza na pravom čokotu – Isusu Kristu. Bili su to ljudi koji su živjeli životom Isusa Krista. Stoga su bili od velike duhovne koristi za ljude i predobivali ih za Boga.

U prvim danima kad je Red bio tek osnovan posla sveti Franjo brata Bernarda u Bolonju kako bi ondje, koliko bude primio milosti od Boga, privodio ljude Gospodinu. Brat Bernardo, prekrizivši se, oprostio se od braće i pođe u ime svete poslušnosti u Bolonju.

Kad su ga djeca spazila u prostoju i gruboj haljini, pravila su od njega šale i govorila mnoge pogrđe kako se to običava s luđakom. Brat Bernardo sve je ovo podnosio strpljivo i radosno iz ljubavi prema Isusu. Štoviše, da bi ga mogli još više izrugivati, pođe namjerno na gradski trg i ondje sjedne. Tada dođoše mnoga djeca i odrasli. Neki od njih potezahu ga za kapucu ovamo i onamo; netko ga pospe prašinom, a drugi bacahu na nj kamenje; neki ga polijevahu vodom. On ostade mirno na svom mjestu, vesela i radosna lica, niti se tužio niti uznemirivao. Sačuvavši strpljivost i odlučnost, brat Bernardo bio je radostan i nije se tužio niti sakrio, nego se kroz nekoliko dana vraćao na trg kako bi mogao što više trpjeti.

Strpljivost je djelo savršenstva, znak i mjerilo kreposti. Neki učeni doktor prava vidio je sve ovo i promatrao ustrajnost i krepost brata Bernarda, i ne vidjevši ga nikada uznemirena zbog tolikih uvreda, reče u sebi: ovaj je čovjek uistinu svetac. Tada mu se približi te ga upita: “Tko si i zašto si ovamo došao?”

Brat Bernardo umjesto odgovora zavuču ruku u džep, izvuču Pravilo svetoga Franje i pruži mu da pročita. Kad je učeni sudac pročitao Pravilo i otkrio u njemu izvanredne i gotovo savršene životne savjete, vrlo zadivljen i začuđen obratio se sakupljenim ljudima i reče: “Zaista, ovo je najsavršenije Pravilo duhovnog života kakvo do sada nisam nikada vidio. Ovaj čovjek i njegovi prijatelji mogu se ubrojiti među najsvetije

ljude ove zemlje. I stoga svi oni koji ih izruguju teško griješe. Ovaj brat ovdje zaslužuje najveće poštovanje, jer je velik Božji prijatelj.” Tada reče bratu Bernardu: “Želite li mjesto u kojem biste mogli dolično služiti Bogu, rado ću vam ga dati radi spasa svoje duše.”

“Gospodine”, reče brat Bernardo, “vjerujem da ova ponuda dolazi od Isusa Krista. Stoga je i rado prihvaćam na slavu Kristovu.”

Tada učeni sudac brata Bernarda s velikim veseljem i ljubavlju odvede svojoj kući i dade mu mjesto koje mu je prije obećao. Uredi ga i namjesti na svoj račun. Od toga vremena postade ovaj sudac ocem i zaštitnikom brata Bernarda i njegovih drugova.

Narod počeo štovati brata Bernarda zbog njegova sveta života. Svatko tko ga se mogao dotaknuti ili ga vidjeti, smatrao se sretnim i blagoslovljenim. Ali on, kao vjerni Kristov učenik i sljedbenik poniznoga svetog Franje, poboja se da mu ovo štovanje ne oduzme mir i liši ga spasenja duše. Napusti ovo mjesto i vrati se svetom Franji te mu reče: “Oče, u Bolonji sam prihvatio ponuđeno mi mjesto. Pošalji onamo kojega brata da mjesto drži u redu i da ondje stanuje, jer moj daljnji boravak u onom gradu ne bi mogao biti od koristi. Naprotiv, zbog pretjerana štovanja koje sam uživao kod naroda bojim se da ne bih više izgubio negoli dobio.” Kad je sveti Franjo čuo kako se Bog poslužio bratom Bernardom, zahvali Gospodinu koji je proširio njegov Red i umnožio broj siromašnih učenika križa. Kasnije sveti Franjo poslao svoje učenike u Bolonju i u Lombardiju, gdje osvojiše mnoga mjesta na čast i slavu dobrog Isusa. Amen.

6

Kako je sveti Franjo blagoslovio brata Bernarda i kako mu je predao Red na upravljanje

Brat je Bernardo bio tako svet da ga je sam sveti Franjo vrlo štovao i često hvalio. Kad je jednoga dana sveti Franjo klečeći pobožno molio, objavio mu je Bog da će se brat Bernardo, s Božjim pripuštanjem, morati žestoko boriti sa zlim duhovima. Budući da je sveti Franjo ljubio brata Bernarda kao svog sina, imao je veliku sućut prema njemu. Stoga se kroz mnogo dana obraćao molitvom i plačem Gospodinu Bogu za njega i zaklinjao Isusa Krista za pobjedu nad zlim duhom. Dok je tako pobožno molio, jednoga dana čuo je sveti Franjo Božji odgovor: “Franjo, ne boj se. Sve napasti koje su se na brata Bernarda oborile s mojim su dopuštanjem da se iskušaju njegove kreposti i kao kruna za njegove zasluge. Konačno će on pobijediti sve neprijatelje i uživati će u gozbi u Božjem kraljevstvu.”

Kad je to čuo sveti Franjo, obuze ga veliko unutarnje veselje, i zahvaljivao je Bogu. Od tada je još više ljubio i poštivao brata Bernarda.

Tu je svoju ljubav sveti Franjo jasno pokazivao ne samo za vrijeme svoga života, nego ju je pokazao i na smrti. Kad je sveti Franjo bio na umoru, kao patrijarh Jakob, okružen svim svojim pobožnim sinovima koji su plakali nad gubitkom svojega

ljubljenog oca, pitao je: “Gdje je moj prvorođenac? Dođi k meni, sine, da blagoslovim tvoju dušu prije negoli umrem.”

Tada brat Bernardo šapnu bratu Iliji, koji je bio vikar Reda: “Oče, pođi ti na desnu svečevu stranu da te blagoslovi.”

Kad je brat Ilija došao na desnu stranu, sveti Franjo, koji je bio izgubio vid jer je mnogo plakao, stavi svoju desnu ruku na glavu Ilijinu i reče: “To nije glava moga prvorođenca brata Bernarda.”

Tada dođe brat Bernardo na njegovu lijevu stranu, sveti Franjo prekrsti ruke, stavi desnu na glavu brata Bernarda a lijevu na glavu brata Ilije, te reče bratu Bernardu: “Blagoslovio te Otac našega Gospodina Isusa Krista duhovnim i nebeskim blagoslovom u Kristu, jer si prvi bio izabran da u ovom svetom Redu daješ evanđeoski primjer u nasljedovanju Krista i evanđeoskog siromaštva. Ti nisi, iz ljubavi prema Kristu, samo razdijelio siromasima sve što si posjedovao, nego si samoga sebe kao žrtvu velikodušno prikazao Bogu u ovom Redu. Neka te blagoslovi naš Gospodin Isus Krist, a blagoslivljam te i ja, njegov siromašni sluga, vječnim blagoslovom: kad hodaš i kad stojiš, kad bdiješ i kad spavaš, kad živiš i kad umreš. Neka svaki onaj koji te blagoslivlje primi puninu blagoslova, a koji te proklinje, neka ne ostane bez kazne. Budi vođa svojoj braći. Neka braća slušaju sve tvoje zapovijedi. Ti imaš pravo primati u ovaj Red i otpuštati iz njega sve koje želiš, i neka nitko od braće nema vlasti nad tobom. Tebi dopuštam da ideš kamo god želiš.”

Nakon Franjine smrti braća su brata Bernarda ljubila i duboko štovala kao časnog oca. A kad se bratu Bernardu približavala smrt, skupiše se mnoga braća sa svih strana svijeta oko njega. Među njima je bio poštovani, divni i anđeoski brat Egidije. Kad ugleda brata Bernarda, reče s velikom radošću: “Gore srca, brate Bernarde, gore srca!” Brat Bernardo šapnu jednom bratu da pripravi zgodno mjesto gdje bi brat Egidije mogao rezmatrati. On to i učini.

Kad je brat Bernardo osjetio da je prispjela posljednja ura njegova života, uspravi se i reče svoj sakupljenoj braći: “Draga moja braćo, neću mnogo govoriti, ali nastojte tako ljubiti redovnički stalež kao što sam ga ja ljubio, pa ćete imati što ja sada imam. I vi ćete naći u svojoj duši što ja sada u svojoj osjećam. Sada sam tako sretan u svojoj duši da za tisuću svjetova ne bih želio drugom služiti nego samo našem Gospodinu Isusu Kristu. Sebe samoga pak optužujem pred našim Spasiteljem Isusom Kristom i vama, braćo, za svaki grijeh koji sam učinio. Molim vas, draga moja braćo, ljubite se međusobno.”

Pošto je rekao ove i druge spasonosne savjete, ponovno legne, lice mu zasja veseljem i natprirodnim sjajem, čemu su se sva braća čudila. U ovom veselju pođe njegova sveta duša, okrunjena slavom, iz ovoga života u blaženi život anđela.

Na hvalu i slavu Kristovu. Amen.

Kako je Sveti Franjo postio četrdeset dana i kroz to vrijeme pojeo samo polovicu kruha

Pravi sluga Isusa Krista, gospodin sveti Franjo, bio je u mnogome drugi Krist, dan svijetu za spasenje ljudi. Bog Otac htio je da u mnogim djelima postane jednak njegovu Sinu Isusu Kristu, kako se to vidi u časnom bratstvu od dvanaest učenika, u

čudnovatoj tajni svetih rana, te u neprekidnom postu kroz četrdeset dana što ga je provodio na ovaj način.

Kad je jednom sveti Franjo, na dan Poklada, bio u blizini jezera kod Peruđe u kući jednog svog poštivatelja, kod kojeg je i prenoćio, Bog ga je nadahnuo da ode na otok na tom jezeru i ondje provede Korizmu. Stoga sveti Franjo zamoli toga svog poštivatelja da ga, za ljubav Kristovu, preveze svojom lađicom na otok, na kojem nije živio nitko. A htio je da to bude u noći na Pepelnicu, da to nitko ne vidi.

Pobožni Franjin prijatelj, zbog svoje privrženosti prema njemu, ispuni mu želju i preveze svetog Franju na otok. Sveti Franjo nije sa sobom ništa uzeo osim dva komadića kruha. Sveti Franjo je zaklinjao svoga prijatelja, prije nego što se otisnuo od otoka, da nikome ne govori gdje se nalazi i neka ne dolazi po njega do Svetog Četvrtka.

Tako se rastadoše, a sveti Franjo ostade sam na otoku. Ondje nije bilo nikakva skrovišta gdje bi se mogao skloniti. Tada sveti Franjo uđe u neku guštaru, u kojoj je šiblje i grmlje tvorilo skrovište slično kolibi ili toru. Ondje je on proboravio čitavu Korizmu, a da ništa nije jeo ni pio, osim što je pojeo polovinu jednog hljepčića – kako je to ustanovio pobožni prijatelj, kad je došao na Sveti Četvrtak po svetog Franju.

Našao je dva komadića kruha. Jedan je bio netaknut, a od drugoga bila je pojedena samo polovica. Bit će da je sveti Franjo pojeo jednu polovicu kruha iz poštovanja prema Kristovu postu i da bi se njegov post razlikovao od Kristova četrdesetdnevnog posta u kojem on niti je što jeo niti pio. Time što je pojeo samo polovicu kruha, otjerao je od sebe otrov taštine, a neprekinutim postom htio je nasljedovati Krista.

Kasnije je na onom otoku gdje je sveti Franjo postio Bog učinio mnoga čudesa zbog njegovih zasluga. Stoga počеше ljudi ondje graditi kuće i stanovati, i za kratko vrijeme nastade na tom otoku veliko i lijepo mjesto, gdje su se nastanila i braća. Braća prozvaše svoju kuću “samostan na otoku”. Ljudi i žene ovog otoka još i danas iskazuju čast ovom samostanu i privrženi su mu, jer je ondje postio sveti Franjo.

Na slavu Kristovu. Amen.

8

Kako je sveti Franjo tumačio bratu Leonu u čemu se sastoji savršeno veselje

Jednoga zimskog dana išao je sveti Franjo s bratom Leonom iz Peruđe prema Svetoj Mariji Anđeoskoj. Obojica su se od velike hladnoće tresla. Sveti je Franjo razgovarao s bratom Leonom, koji je išao ispred njega, i rekao mu: “Brate Leone, kad bi Bog dao da manja braća budu uzori svetosti i na duhovnu izgradnju cijelom svijetu, to ipak – zapiši i dobro zapamti! – ne bi bilo savršeno veselje.” Hodajući dalje sa svojim drugom, sveti Franjo reče po drugi puta: “Kad bi braća vraćala slijepcima vid, ozdravljala uzete, istjerivala đavle, vraćala gluhima sluh, hromima hod, nijemima glas, te kad bi uskrisivala i mrtve koji su već četiri dana ležali u grobu, zapamti, ni to ne bi bilo savršeno veselje.” Idući tako dalje iza svog druga, sveti Franjo govoraše povišenim glasom: “O, brate Leone, kad bi manja braća govorila svim jezicima i posjedovala veliko znanje, te kad bi mogli prorokovati i očitovati ne samo buduće događaje nego također i tajne savjesti i duše, zapamti, ni to ne bi bilo savršeno veselje.” Kad su još malo dalje išli, sveti Franjo govoraše posve glasno: “Brate Leone, ovčice Božja! Kad bi manja braća govorila anđeoskim jezikom i kad bi poznavala

tijek zvijezda i svojstva biljaka, i kad bi otkrila sva bogatstva zemlje, te kad bi poznavala sve vlastitosti ptica i riba, ljudi i životinja, stabala i kamenja, korijenja i vode, zapamti, ni u tome ne bi bilo savršeno veselje.” Tako su išli još neko vrijeme, a sveti Franjo, gotovo vičući, reče: “Brate Leone, kad bi manji brat znao tako dobro propovijedati da bi obratio sve nevjernike na vjeru Kristovu, zapamti, ni u tome ne bi bilo savršeno veselje.”

Dok su oni tako razgovarali i prevalili dvije milje, upita brat Leon svetog Franju s velikim čuđenjem: “Molim te, oče, u ime Božje, da mi kažeš u čemu se sastoji savršeno veselje?”

Sveti Franjo mu odgovori: “Kad bismo došli k Mariji Anđeoskoj mokri od kiše, promrzli od zime, uprljani blatom i skršeni glađu, te pokucali na samostanska vrata, i kad bi došao rasrđen vratar te upitao: ‘Tko ste vi?’ a mi rekli: ‘Dvojica vaše braće’, a on nam odvratio: ‘Vi ne govorite istinu – naprotiv, vi ste lopovi koji varate svijet i otimate milostinju siromasima. Otiđite odavle, neću vam otvoriti vrata.’ I kad nas ne bi pustio unutra, nego nas ostavio da vani i dalje stojimo u noći, snijegu, hladnoći, kiši i gladi. Kad bismo mi tada bili sposobni svu ovu grdnju, tako veliku okrutnost i nemilosrdnost strpljivo podnijeti, i kad bismo bez uzrujavanja, smetenosti i prigovaranja ponizno i ljubezno mislili da nas onaj brat dobro pozna i da mu je Bog dao da nam tako govori, o brate Leone, zapamti, to bi bilo savršeno veselje. I kad bismo ponovo kucali na vrata, a on rasrđen izašao te nas kao dosadne dangube, psujući nas i bijući napao: ‘Gubite se, prosti razbojnici, odlazite u svratište, ovdje ne možete ni jesti ni noćiti.’ Kad bismo to podnijeli strpljivo i to smatrali velikom srećom, o brate Leone, to bi bilo savršeno veselje. A ako bi nakon toga, prisiljeni glađu, hladnoćom i noćnom tamom, još jače kucali, zaklinjajući vratara da nas za ljubav Božjuпусти unutra, a kad bi on, još više razjaren, odgovorio: ‘Razbojnici i dosadni besposličari, dat ću vam što vas ide’, te izišao s velikim kvrgavim štapom, uhvatio nas za kapucu, bacio nas na zemlju, vukao po snijegu te nas naizmjenice tukao batinom. Kad bismo mi to podnijeli strpljivo i s ljubavlju i kod toga mislili na muke blagoslovljenoga Krista, u tome je savršeno veselje.

Sada, dragi brate, zapamti zaključak: najveći je dar i milost Duha Svetoga koju daje Krist svojim prijateljima, da možemo sami sebe obuzdati i iz ljubavi prema Kristu dragovoljno podnositi nevolje, uvrede, pogrde te duševne i tjelesne neugodnosti. Mi se ne smijemo ovim darovima ponositi, jer nisu naši, nego dolaze od Boga. Zato govori Apostol: ‘Što imaš, a da nisi primio? A ako si primio, zašto se time hvališ, kao da je tvoje?’ Mi se možemo hvaliti samo križem nevolja i patnja, kao što kaže Apostol: ‘Neću se hvaliti ničim, osim križem našega Gospodina Isusa Krista’.”

Njemu neka bude slava i čast u vijeke vjekova. Amen.

Kako je sveti Franjo učio brata Leona moliti časoslov i kako je brat Leon protivno odgovarao svetom Franji

U prve dane, na početku Reda, našao se jednom sveti Franjo s bratom Leonom na nekom mjestu gdje ne bijaše knjigâ iz kojih bi molili časoslov. Kad je došlo vrijeme u koje se moli Jutrenja, reče sveti Franjo bratu Leonu: “Dragi moj brate Leone, mi nemamo časoslova ni knjiga iz kojih bismo mogli moliti Jutrenju. Da ipak upotrijebimo ovo vrijeme za molitvu Bogu, ja ću pred tobom govoriti, a ti ćeš

odgovarati kako te poučim. Ja ću kazati ovako: Brate Franjo, ti si vrlo mnogo sagriješio i mnoga zla učinio u svijetu da si zaslužio pakao, a ti ćeš, brate Leone, odgovarati: Ti govoriš istinu i zaslužiješ pakao.”

Brat Leon s golubinjom jednostavnošću odgovori: “Rado, oče. Započni u ime Božje.”

Sveti Franjo počne: “Brate Franjo, ti si učinio u svijetu mnoga grešna djela protiv Boga, da si zaslužio pakao.”

A brat Leon odgovori: “Po tebi je Bog učinio toliko dobra te ćeš poći u raj.”

Sveti Franjo reče: “Ne govori tako, brate Leone, nego kad ja kažem: Brate Franjo, ti si počinio protiv Boga tolika zla te zaslužiješ da te Bog prokune, odgovori ovako: Brate Franjo, ti govoriš istinu i zaslužiješ da budeš među prokletima.”

Brat Leon odvati: “Rado, oče.”

Tada sveti Franjo jecajući, plačući i udarajući se u prsa, govoraše veoma glasno: “O Gospodine, Bože neba i zemlje, sagriješio sam protiv tebe veoma mnogo i učinio mnoga zla te sam zavrijedio da me prokuneš.” A brat Leon odvati: “O brate Franjo, Bog će ti iskazati toliku milost da budeš među blagoslovljenima blagoslovljen.”

Sveti se Franjo čudio zašto brat Leon uvijek govori protivno od onoga što mu je naredio. Stoga ga pokara ovim riječima: “Zašto ne odgovaraš onako kako sam te poučio? Zapovijedam ti u ime svete poslušnosti da odgovaraš prema mojoj uputi. Ja ću reći ovako: O, opaki brate Franjo, ti misliš da će Bog biti milosrdan prema tebi koji si počinio tolike grijeha protiv Oca milosrda i Boga svake utjehe? A ti, brate Leone, ovčice moja, odgovorit ćeš: Nikako nisi vrijedan smilovanja.”

No, kad je sveti Franjo rekao: “O, opaki brate Franjo” i tako dalje, brat Leon odvati: “Bog Otac, čije je opraštanje neizmjereno veće negoli tvoji grijesi, bit će vrlo milosrdan prema tebi i dat će ti, osim toga, mnoge milosti.”

Čuvši ovaj odgovor, sveti se Franjo malo rasrdi i reče: “Kako si se usudio raditi protiv poslušnosti i čitavo vrijeme odgovaraš protivno onome što sam ti naredio?” Brat Leon odgovori ponizno i s poštovanjem: “Bog znade, moj oče, da sam svaki puta htio odgovoriti onako kako si me ti poučio, ali Bog mi dade da govorim onako kako se njemu sviđa.” Sveti Franjo se tome čudio te je rekao bratu Leonu: “Zaklinjem te, odgovori mi ovaj puta onako, kako sam ti rekao.”

Brat Leon odgovori: “Reci, u ime Božje, ovaj puta ću ti sigurno odgovoriti po želji.”

Sveti Franjo, plačući, reče: “O, opaki brate Franjo, misliš li da će Bog s tobom biti milosrdan?” i tako dalje, a brat Leon odvati: “Štoviše, primit ćeš od Boga veliko milosrde, uzvisit će te i proslaviti u vijeke, jer onaj koji se ponizuje, bit će uzvišen. Drugačije ja ne mogu govoriti, jer Bog govori na moja usta.”

U toj poniznoj prepirci, s mnogo suza, u velikoj duhovnoj utjehi i molitvi probdješe cijelu noć.

Na hvalu Kristovu. Amen.

Kako je brat Maseo pitao svetog Franju zašto za njim svatko ide i želi ga vidjeti

Jednom je sveti Franjo bio u boravištu kraj Porciunkule s bratom Maseom iz Marinjana, čovjekom velike svetosti, razboritosti i dara da je mogao govoriti o Bogu,

zbog čega ga je sveti Franjo mnogo ljubio. Kad se jednog dana sveti Franjo vraćao kući iz šume gdje je molio, htio je brat Maseo iskušati njegovu poniznost. Stoga mu izađe u susret i, kao da se šali, reče mu: “Zašto za tobom? Zašto za tobom? Zašto za tobom?” Sveti Franjo upita: “Što želiš reći?”

Brat Maseo odgovori: “Želio bih znati zašto za tobom idu svi ljudi, zašto te svakamo prate, zašto te svatko želi vidjeti, čuti i tebi se podvrgavati? A ti nisi ni čovjek lijepa tijela, niti posjeduješ veliko znanje, a niti si plemićkog roda. Zašto, dakle, želi svatko da ide za tobom?”

Kad je to čuo sveti Franjo, veoma se razveselio, podigao je lice prema nebu i tako je stajao duže vremena zanesen i uronjen u Boga. Kad je došao k svijesti, kleknuo je na zemlju, dao Bogu čast i hvalu, okrenuo se tada bratu Maseu i rekao mu: “Ti si želio saznati zašto sav narod dolazi k meni? Upravo k meni? Zašto me sav narod prati? Upravo mene? Ja ti mogu odgovoriti: to dolazi od najvišega Gospodina koji svojim očima gleda dobre i zle. Njegove najsvetije oči nisu našle na zemlji među grešnicima nevrednijeg, nedostojnijeg i većeg grešnika od mene. Bog je pak htio učiniti čudo, i za to svoje djelo nije našao bjednije stvorenje od mene. Zato je mene izabrao, da postidi plemstvo, oholost i jakost, ljepotu i mudrost ovoga svijeta, kako bi svi upoznali da svaka krepost, jakost i dobrota dolazi od njega, a ne od stvorova i da se nitko ne može hvaliti svojim djelima, već ako se tko hvali, neka se hvali u Gospodinu, kome pripada svaka čast i hvala na sve vijeke.”

Kad je brat Maseo čuo taj ponizni odgovor i o njemu razmišljao, zadivio se i spoznao da sveti Franjo posjeduje istinitu poniznost i pobožnost.

Na slavu i hvalu našega Gospodina Isusa Krista. Amen.

11

Kako je sveti Franjo naredio bratu Maseu da se na raskršću okrene više puta i kako su došli u Sijenu gdje je sveti Franjo učinio mnoga dobra djela

Jednog dana išli su putem sveti Franjo i brat Maseo. Ovaj je išao malo ispred Franje. Kad su prevalili dio puta, stigoše do raskršća s tri puta: jednim su mogli doći u Sijenu, drugim u Firencu, a trećim u Arezzo. Brat Maseo upita: “Oče, kojim putem moramo poći?”

Sveti Franjo odgovori: “Kojim se Bogu sviđi, onim ćemo krenuti.”

Brat Maseo reče: “A kako ćemo upoznati volju Božju?” Sveti Franjo odvrati: “Po znaku koji ću ti dati ili pokazati. Stoga ti zapovijedam u ime svete poslušnosti, kako bi stekao zaslugu, da se na mjestu gdje se putovi sastaju i gdje sada stojiš, okrećeš poput djece kad se igraju, i da se ne prestaneš okretati dok ti ne kažem.”

Brat Maseo okretao se vrlo dugo te je nekoliko puta pao na zemlju. Budući da mu sveti Franjo nije kazao da se prestane okretati, dizao se i opet se okretao, jer je htio ostati vjeran zapovijedi svete poslušnosti.

Konačno, dok se brzo okretao, reče sveti Franjo: “Stoj i ne miči se.” Brat Maseo se zaustavi. Sveti Franjo ga upita: “Prema kojem gradu si okrenut licem?” Brat Maseo odgovori: “Prema Sijeni.” Sveti otac reče: “To je put kojim moramo ići po Božjoj volji.” Putem se brat Maseo vrlo čudio zašto mu je sveti Franjo zapovijedao da se

okreće na raskršću pred prolaznicima kao što se djeca okreću u igri. No o tome nije progovorio sa svetim Franjom iz poštovanja prema njemu.

Kad su se približili Sijeni, narod je u gradu saznao za dolazak sveca. Izišli su pred njega i iz poštovanja ponijeli su njega i njegova pratioca do biskupije, tako da nisu nogama ni taknuli zemlje.

Upravo u to vrijeme neki ljudi u gradu međusobno su ratovali, i već su dvojica građana poginula. Kad je sveti Franjo došao u grad, propovijedao je tako sveto i pobožno te ih je sklonuo na izmirenje i uspostavio među njima jedinstvo i slogu.

Kad je sijenski biskup čuo za ovo veliko djelo svetog Franje, pozvao ga je k sebi, primio ga s velikim počastima te ga kod sebe zadržao toga dana i te noći.

Slijedećeg je jutra istinski ponizni sveti Franjo, koji u svojim djelima nije imao ništa drugo pred očima osim Božje slave, rano ustao te je sa svojim pratiocem otišao, a da o tome biskup ništa nije znao.

Putem je brat Maseo zbog toga mrmljao i u sebi govorio: “Što radi ovaj dobri čovjek? Meni zapovijeda da se na putu okrećem poput djece, a sada biskupu, koji mu je iskazao toliku čast, nije kazao ni jedne dobre riječi niti mu se zahvalio.”

Bratu Maseu se ovakav postupak činio vrlo nepromišljenim.

Ali zatim, kad je brat Maseo po Božjem prosvjetljenju došao k sebi, prekoravao je samoga sebe i rekao u svom srcu: “Brate Maseo, ti si odviše ohol, kad prosuđuješ Božja djela, i zaslužio si zbog svoje nerazumne oholosti pakao. Zar nije jučer svetac učinio tako sveta djela da ni sam Božji anđeo ne bi mogao učiniti veća i čudesnija. I zato, ako bi ti naredio da bacaš kamenje, trebao bi ga poslušati, jer ono što je on na tom putu učinio naredila je Božja providnost, kako se to pokazalo na kraju. Da sveti Franjo nije izmirio zavađene, ne samo da bi se oni dalje međusobno borili i ne samo da bi mnoge nož usmrtio, nego bi još mnoge duše neprijatelj odvuкао u pakao. Stoga si lakouman i ohol što mrmljaš protiv onoga što se je očito dogodilo po Božjoj volji.”

Sve ovo, o čemu je brat Maseo u sebi razmišljao, Bog je očitovao svetom Franji. Stoga se sveti Franjo približi bratu Maseu i reče mu: “Ostani kod misli koje su ti sada došle, jer one su dobre, korisne i od Boga nadahnute. Prijašnje mrmljanje bila je slijepa taština, ispraznost i oholost, a došlo ti je u srce od neprijatelja.”

Tako je brat Maseo uvidio da su svetom Franji bile poznate tajne njegova srca te je jasno shvatio da duh Božje mudrosti upravlja svim djelima svetog Franje.

Na slavu Duha Svetoga. Amen.

Kako je sveti Franjo povjerio bratu Maseu službu vratara a povjerio mu i mnoge druge dužnosti

Sveti Franjo htio je poniziti brata Masea da se zbog mnogih darova i milosti što mu ih je Bog davao ne pojavi u njemu oholost, nego da po poniznosti napreduje u tim darovima te da tako bude svaki dan sve kreposniji.

Sveti je Franjo boravio sa svojim prvim svetim drugovima na nekom osamljenom mjestu, a među njima bijaše i brat Maseo. Jednoga dana reče sveti Franjo bratu Maseu pred ostalom braćom: “Brate Maseo, sva ova braća imadu milost dubokog razmatranja i molitve, a ti imaš milost da navješćuješ riječ Božju i tješiš jednostavne ljude. Da bi ova braća mogla nesmetano razmatrati, hoću da preuzmeš službu vratara,

sakupljača milostinje i kuhara. Kad budu druga braća jela, ti ćeš jesti pred vratima, da onima koji dođu ovamo rečeš koju riječ o Bogu, i to prije negoli pokucaju na vrata. Tako neće biti potrebno da izlazi nijedan drugi brat osim tebe. To izvršuj u ime svete poslušnosti.”

Tada brat Maseo navuče na glavu kapucu, primi ponizno dužnosti vratara, sakupljača milostinje i kuhara, i to je izvršavao više dana. No, njegovi drugovi, kao ljudi od Boga prosvijetljeni, počeli su osjećati u svojim srcima grižnju savjesti. Oni su znali da je brat Maseo vrlo savršen, više nego oni, pa je ipak njemu zapovijeđeno da se brine za cijeli samostan, a ne njima. Stoga svi, složni u svojim namjerama, otiđoše k svetom Franji te ga zamole da među sve razdijeli te dužnosti, jer njihove savjesti ne mogu podnijeti da brat Maseo nosi tolik teret.

Kad ih sveti Franjo sasluša, prihvati njihov savjet i udovolji njihovoj želji. Pozva brata Masea te mu reče: “Brate Maseo, tvoji drugovi žele preuzeti neke službe koje sam ti povjerio. Stoga želim da se službe podijele među braćom.” Brat Maseo odgovori s velikom poniznošću i strpljivošću: “Oče, ako mi dadeš sve ili samo dio dužnosti, podložit ću se tome kao da je to Bog odredio.”

Pošto je sveti Franjo vidio ljubav braće i poniznost brata Masea, izreče im divnu propovijed o svetoj poniznosti. U njoj ih pouči kako moramo biti to ponizniji što smo više darova dobili od Boga, jer bez poniznosti nije Bogu nijedna krepost ugodna. Kad je završio svoju propovijed, podijelio je dužnosti s velikom ljubavlju.

Na hvalu i slavu Gospodina Isusa Krista. Amen.

13

Kako je sveti Franjo slao dvojicu po dvojicu svojih drugova da propovijedaju Evanđelje, i kako je brata Masea poslao da prosi kruh, te kako su se svetom Franji ukazali sveti Petar i sveti Pavao

Divni sluga i nasljedovatelj Kristov, gospodin sveti Franjo, želio je da u svemu bude sličan Spasitelju, koji je, prema Svetom pismu, slao svoje učenike dvojicu po dvojicu u one gradove u koje je sam htio poći. I tako sveti Franjo, pošto je skupio dvanaest učenika, pošalje ih po dvojicu u svijet da propovijedaju Evanđelje. A da im dadne primjer prave poslušnosti, on je prvi pošao na put, po primjeru Kristovu koji je prvi sam činio što je drugima nalagao.

Kad je svima označio krajeve svijeta kamo imaju poći, uzeo je za pratioca fra Masea i krenuo prema Francuskoj.

Jednoga su dana došli u neko selo. Kako su od puta bili umorni i gladni, pošli su, prema Pravilu, prositi kruha u Božje ime. Sveti Franjo pođe jednim seoskim putem, a njegov pratilac drugim. Budući da je sveti Franjo bio niska stasa i neugledna izgleda, smatrali su ga oni koji ga nisu poznavali najobičnijim prosjakom. Tako je on isprosiso samo nekoliko komadića suhog kruha. Budući da je brat Maseo bio visok i lijepa izgleda, dobio je velikih i dobrih komada kruha, pa čak i jedan cijeli hljepčić. Naprosivši, sastali su se na jednom mjestu izvan sela da blaguju. Ondje je bio lijep izvor i pokraj njega zgodan i povelik kamen. Na nj su metnuli obojica isprošenu milostinju. Kad je sveti Franjo vidio da su u brata Masea veći i ljepši komadi kruha i da je dobio više nego on, vrlo se razveselio i rekao: “Brate Maseo, mi nismo vrijedni tolikog blaga.” Kako je on ove riječi nekoliko puta opetovao, reče brat Maseo: “Moj dragi oče, kako možeš ovo nazvati blagom, kad nam još mnogo toga nedostaje za

najobičniji stol. Ovo je veliko siromaštvo. Ovdje nemamo ni stolaca, ni noževa, ni tanjura, ni zdjele, ni stolnjaka, a ni sluge ili sluškinje.”

Sveti Franjo odgovori: “Pa to je upravo ono što ja zovem velikim blagom, jer ovdje nema ničega što su ljudi napravili, već nam je sve ovo pripravila Božja providnost, kako se to najbolje vidi na isprošenom kruhu, ovom lijepom kamenom stolu i bistrom izvoru. Stoga želim da se molimo Bogu da bi nas poučio kako bismo svim srcem ljubili sveto siromaštvo, ovo plemenito blago koje je sam Bog stvorio.”

Nakon tih riječi pomoliše se, najedoše se kruha i napiše vode. Okrijepljeni digoše se i nastaviše put prema Francuskoj.

Kad su došli do jedne crkve, sveti Franjo reče svome pratiocu: “Uniđimo u ovu crkvu da se pomolimo.”

Kad su unišli, sveti Franjo ode iza žrtvenika i zadubi se u molitvu. U toj molitvi pohodio ga je Bog, te se njegova duša tako rasplamtjela ljubavlju prema svetom siromaštvu da se činilo, zbog boje njegova lica i neobična i brza otvaranja usta, da iz sebe izbacuje plamen ljubavi.

Užaren poput vatre priđe svojem pratiocu i reče mu: “A, a, a! Brate Maseo, dođi k meni.” To ponovi tri puta. Tada ga sveti Franjo digne uvis i baci ga otprilike tako daleko koliko se može baciti veliko koplje. Tome se brat Maseo vrlo čudio. Kasnije je on o tome pripovijedao svojim drugovima i rekao im, kad ga je sveti Franjo digao uvis i bacio, da je dobio od Duha Svetoga tako veliku slast i tako veliku utjehu, kakve nikad u svom životu nije imao ni prije a ni poslije.

Nakon ovog događaja reče sveti Franjo svom drugu: “Predragi pratiče, pođimo k svetom Petru i Pavlu i zamolimo da nas pouče i pomognu kako da posjedujemo neizmjereno blago svetog siromaštva, jer ono je najvrednije i božansko blago koje nismo dostojni posjedovati u našim bijednim posudama. Ono je tako velika nebeska krepost za koju treba sve zemaljske i prolazne stvari pogaziti, jer one sprečavaju dušu da se slobodno može družiti s Bogom. Siromaštvo je ona krepost koja je Krista pratila na križ, koja je s Kristom bila pokopana, koja je s Kristom uskrsnula i s Kristom uzašla na nebo. Ona, nadalje, omogućuje dušama koje su je dragovoljno prigrlile da se mogu lako uzdignuti k nebu dok su još u ovom životu. Ona štiti i brani istinsku poniznost i ljubav. Zato ćemo moliti presvete Kristove apostole, koji su bili savršeni ljubitelji ovoga evanđeoskog bisera, da i nama izmole istu milost od našega Gospodina Isusa Krista. Neka nam on po svom svetom milosrđu dadne da budemo pravi ljubitelji i ponizni učenici te tako dragocjene, divne i evanđeoske kreposti.”

U tom razgovoru stigoše u Rim i uđoše u crkvu svetog Petra. Tada stade sveti Franjo moliti u jednom kutu, a brat Maseo u drugom. Ondje se sveti Franjo dugo molio s velikom pobožnošću i sa suzama u očima. Tada se svetom Franji ukažu sveti Petar i sveti Pavao u čudnovatom svjetlu te mu rekoše: “Budući da nastojiš i želiš opsluživati ono što je opsluživao Isus Krist i njegovi učenici, šalje nas k tebi naš Gospodin Isus Krist da ti saopćimo da ti je molitva uslišana i da će tebi i tvojim sljedbenicima Bog dati blago svetog siromaštva u najsavršenijem stupnju. Po njegovoj zapovijedi moramo ti kazati da svaki onaj koji po tvom primjeru bude opsluživao ovaj savjet, može biti siguran za vječno blaženstvo i vječni život. Tebe i tvoje sljedbenike blagoslivlje Bog.” Čim su oni ovo izrekli, udaljili su se od njega, ostavivši ga vrlo utješena.

Kad je sveti Franjo ustao od molitve i našao svoga pratioca, upita ga je li Bog njemu što god objavio. Brat Maseo odgovori: “Nije.” Tada mu sveti Franjo ispriповjedi kako su se njemu ukazali sveti apostoli i što su mu objavili.

Obojica su se tome vrlo veselila, te zaključiče da se vrate u Spoletsku dolinu, a da napuste misao da idu u Francusku.

Na hvalu Kristovu. Amen.

Kako se Krist blagoslovljeni pojavio među braćom dok su razgovarali o Bogu

Nedugo iza osnutka Reda, kad je sveti Franjo bio zajedno sa svojom braćom, razgovarali su o Isusu Kristu. Tom je prilikom sveti Franjo, ispunjen Duhom Svetim, zapovjedio jednome bratu da govori o Bogu što mu Duh Sveti nadahne. Brat izvrši zapovijed i divno je govorio o Bogu. Tada mu reče da stane i zapovjedi drugome bratu to isto. I ovaj brat posluša te je govorio o Bogu vrlo učeno. Tada i njemu zapovjedi da stane. Nakon toga naredi i trećemu da govori o Bogu. Ovaj je počeo tako dubokoumno govoriti o Božjim tajnama, da se sveti Franjo čudio njemu kao i prijašnjoj dvojici te mu bijaše jasno da je Duh Sveti govorio preko njih. A dogodilo se i ovo.

Dok su oni tako govorili, pojavio se među njima Isus Krist u liku lijepa mladića, blagoslovio ih i napunio tolikom slatkoćom da su se svi preobrazili i ležali su na zemlji kao mrtvi te nisu ništa čuli niti osjećali od ovoga svijeta. Kad su došli k sebi, reče sveti Franjo: “Moja draga braćo, zahvalimo Bogu koji je preko usta priprostih ljudi htio očitovati blago nebeske mudrosti, jer Bog je onaj koji nijemima otvara usta, a jezicima neukih daje da mudro i pametno govore.”

Na slavu i hvalu našega Gospodina Isusa Krista. Amen.

Kako je sveta Klara blagovala sa svetim Franjom i njegovom braćom i kako se kod toga dogodilo čudo

Kad god je sveti Franjo boravio u Asizu, češće je pohodio svetu Klaru i davao joj svete savjete. A ona je imala vruću želju da samo jednom blaguje s njim. Premda ga je za to često molila, on joj nije htio udovoljiti. Ali, kad braća saznaše za tu njezinu želju, rekoše svetom Franji: “Sveti oče, nama se čini, da tvoja nepopustljivost da ne udovoljiš sestri Klari, toj od Boga odabranoj djevici, u tako neznatnoj stvari da blaguješ s njome, ne odgovara božanskoj ljubavi; osobito ako se promisli da je ona na tvoju riječ ostavila bogatstvo i taštinu ovoga svijeta. Jer, da te je zamolila za veću milost nego što je ta, sigurno joj ne bi uskratio.”

Sveti Franjo odgovori: “Vama se, dakle, čini da je moram uslišati?”

Braća odgovore: “Da, oče, ona je vrijedna te milosti.” Sveti Franjo odvrati: “Ako vi tako mislite, onda moram i ja. A da joj još više udovoljimo, hoću da blagujemo u Mariji Anđeoskoj. Budući da je dosta dugo zatvorena kod Svetog Damjana, vrlo će se

radovati da vidi Mariju Anđeosku, gdje joj je bila odrezana kosa i gdje je bila posvećena za zaručnicu Kristovu. Ondje ćemo, dakle, blagovati u ime Božje.”

Kad je došao određen dan za taj sastanak, sveta Klara ostavi samostan svetoga Damjana sa svojom pratilicom te zajedno s Franjinim učenicima dođe k Svetoj Mariji Anđeoskoj. Kad su onamo stigli, ona pobožno pozdravi Djevicu Mariju pred njezinim oltarom gdje je nekoć obukla redovničku odjeću i gdje se pokrila koprenom.

U međuvremenu je sveti Franjo dao prostrijeti stol na goloj zemlji, kako je to bio običaj. Kad je došlo vrijeme objeda, sveti Franjo počeo je govoriti o Bogu tako divno i uzvišeno, da je nad njih sišla božanska milost u tolikoj mjeri, te su svi zaneseni uronili u Boga. Dok su oni bili uzdignutim očima i rukama prema nebu zaneseni, vidjeli su ljudi iz Asiza, Betone i bliže okolice da je Sveta Marija Anđeoska, mjesto i šuma, sva u velikom plamenu. Učinilo im se kao da sve gori. Stoga su ljudi iz Asiza dotrčali da ugase požar. No, kad su se približili mjestu, nisu vidjeli ništa od požara, pa odu unutra. Tu su našli svetog Franju, svetu Klaru i njihove pratioce gdje, zaneseni u Boga, sjede oko jednostavnog stola. Oni uvidješe da to nije bila obična zemaljska već božanska vatra, kojom je Bog htio na čudesan način pokazati i označiti onu božansku vatru kojom su gorjele duše svete braće i sestara. Nakon toga se vratili kući utješeni i ispunjeni svetom pobožnošću u svojim srcima.

Nakon vrlo duga vremena došli su sveti Franjo, sveta Klara i ostali k sebi. Pošto su osjetili da ih je okrijepila božanska hrana, nisu se više brinuli za zemaljsku. Tako prođe taj blagoslovljeni ručak, a sveta Klara se s pratnjom vrati Svetom Damjanu. Kad su je sestre ugledale, veoma se razveseliše. Sestre su se, naime, pobjale da ju je sveti Franjo poslao da upravlja drugim samostanom. Tako je već bio učinio sa svetom Agnezom, sestrom svete Klare, koju je poslao da upravlja samostanom Monticelli u Firenci. Sveti Franjo je jednom rekao svetoj Klari: “Budi spremna, da te u slučaju potrebe mogu kamo poslati.” A ona, kako je bila poslušna kći, odgovori: “Oče, ja sam spremna da pođem na tvoju zapovijed kamo god me pošalješ.”

Stoga su se sestre primirile kad su vidjele da sveta Klara ostaje s njima. Od tada je sveta Klara bila vrlo sretna.

Na slavu Gospodina Isusa Krista. Amen.

**Kako je sveti Franjo zatražio savjet od svete Klare
i brata Silvestra da li da se posveti samo molitvi
ili da od vremena do vremena propovijeda;
kako je osnovao Treći red i kako je propovijedaopticama**

Ponizni sluga Kristov, sveti Franjo, nedugo iza svog obraćenja, sakupivši mnogo pristalica i primivši ih u Red, stajao je pred neizvjesnošću što mora učiniti: da li da se posveti samo molitvi ili će koji puta i propovijedati? O tome je htio saznati Božju volju. A jer mu njegova poniznost, koju je posjedovao u velikoj mjeri, nije dopuštala da se pouzda samo u sebe i u svoje molitve, htio je saznati Božju volju po molitvi drugih. Stoga dozva k sebi brata Masea i reče mu: “Pođi k sestri Klari i reci joj da se sa svojim duhovnim sestrama moli Bogu te bi im Bog dao milost da upoznam što je bolje za moje dobro: ili da nastojim propovijedati ili da samo molim. Tada pođi k bratu Silvestru i kaži mu isto.”

Brat Silvestar je bio onaj koji je prije svog ulaska u Red vidio kako iz usta svetoga Franje izlazi zlatni križ, koji je svojom visinom doticao nebo, a širinom obuhvaćao krajeve svijeta.

Brat Silvestar bio je tako pobožan i svet da ga je Bog u svemu uslišavao za što bi molio. A često je čak i razgovarao s Bogom. Stoga se sveti Franjo u njega jako pouzdavao.

Brat Maseo ode i učini točno prema želji svetoga Franje, ponajprije k svetoj Klari, a zatim k bratu Silvestru. Čim je brat Silvestar čuo molbu, odmah se počeo moliti i smjesta dobio odgovor od Boga. Okrenu se bratu Maseu i reče mu: “Bog mi je rekao da ovo kažeš svetom Franji: On ga nije pozvao u Red samo radi sebe, nego da bude na korist i dušama, i mnogi će se po njemu spasiti.”

Kad je brat Maseo dobio ovaj odgovor, vratio se k svetoj Klari da dozna što je ona izmolila od Boga. Ona odgovori da je njoj i njezinim sestrama Bog dao isti odgovor kao i bratu Silvestru. S ovim se odgovorima vratio brat svetom Franji. Sveti ga Franjo primi s velikim veseljem i ljubavlju, opere mu noge i pripravi ručak. Nakon ručka pozva sveti Franjo brata Masea u šumu, klekne pred njega, pokrije se kapucom, prekriži ruke u obliku križa i upita ga: “Što mi zapovijeda moj Gospodin Isus Krist?”

Brat Maseo odgovori: “Bog je odgovorio i očitovao, kako bratu Silvestru tako i sestri Klari i njezinim duhovnim sestrama, da je njegova volja da ti propovijedaš svijetu, jer te nije izabrao samo radi tebe samoga, nego i radi spasa drugih!”

Kad je sveti Franjo čuo taj odgovor i u njemu spoznao volju Božju, ustao je s velikom gorljivošću i rekao: “Pođimo u ime Božje!”

Za pratioce je uzeo brata Masea i brata Anđela. Obojica su bili sveti ljudi. S velikim su oduševljenjem krenuli na put, ne pazeći ni na cestu ni na stazu kuda su išli, i prispješe do nekog utvrđenog grada koji se zvao Alviano (Kanara).

Sveti Franjo počeo odmah propovijedati. Najprije zapovjedi lastavicama, koje su cvrkutale, da budu mirne dok on ne završi propovijed. Lastavice su poslušale. Sveti Franjo je propovijedao s tolikim žarom da su muževi i žene toga grada htjeli ostaviti svoje domove i slijediti ga. No, to ne dopusti sveti Franjo već im reče: “Nemojte se prenageliti i ne napuštajte svoj grad. Ja ću vam već kazati što morate činiti za spas svojih duša.” Tada je odlučio osnovati Treći Red za spas svih ljudi.

Tako ih ostavi utješene i spremne na pokoru, a on ode odanle i dođe u predio između Kanare i Bevanje. Prolazio je dalje istom revnošću.

Jednom je podigao oči i ugledao na putu nekoliko stabala na kojima je bilo mnogo ptica. Sveti Franjo se začudi i reče svojim pratiocima: “Pričekajte me ovdje na putu dok ja odem onamo i reknem propovijed svojim dragim sestrama pticama.” Tada ode prema polju i počeo propovijedati pticama koje su bile na zemlji. Iznenada dođu k njemu i one ptice koje su bile na drveću i bijahu mirne kao i ostale dok sveti Franjo nije završio propovijed. Nakon propovijedi nisu htjele odletjeti dok ih nije blagoslovio.

Kasnije je brat Maseo pripovijedao bratu Jakobu Masijskom kako je sveti Franjo stupio među ptice, dirao ih plaštem, a one se nisu ni s mjesta pomicale.

Sadržaj Franjine propovijedi bio je ovaj: “Moje drage sestre ptice, vi dugujete Bogu vrlo mnogo i zato ga morate svagdje hvaliti. On vam je dao slobodu da letite kamo god hoćete. On vas je obdario dvostrukim i trostrukim odijelom On je sačuvao vaše sjeme u barci Noinoj da nikada ne izumre vaša vrsta. A morate mu biti zahvalne i zato što vam je dao kraljevstvo u zraku. Niti sijete, niti žanjete, a ipak vam Bog daje hranu. On vam je dao rijeke i izvore da utažujete žeđ, on je odredio da brda i doline budu vašim utočištima i dao vam visoka stabla za vaša gnijezda. Pa premda ne znate ni šiti

ni presti, ipak vas i vašu djecu Bog odijeva, jer vas ljubi i blagoslivlje. Stoga se čuvajte grijeha nezahvalnosti i nastojte da ga hvalite.”

Nakon tih riječi počele su sve ptice otvarati kljunove, širiti krila, istezati vratove, glave pobožno spuštati prema zemlji, te lepršanjem i pjevom pokazivati da im je sveti otac učinio veliko veselje i utješio ih.

I sveti se Franjo s njima radovao i zabavljao, divio se mnogovrsnosti ptica, velikoj raznolikosti, njihovoj pažljivosti i sklonosti prema njemu te je s njima hvalio njihova Stvoritelja.

Pošto je završio propovijed, prekrižio ih je i dopustio im da odlete. Nato se dignu ptice u zrak, divno pjevajući. Kako je sveti Franjo načinio znak križa, razdijelile su se na četiri strane: jedan dio odleti na istok, drugi na zapad, treći na jug, a četvrti na sjever. Svako je jato pjevalo vrlo lijepo. Ovo je za svetog Franju bio znak kako će njegovi učenici obići cijeli svijet, propovijedajući Kristov križ koji je obnovio sveti Franjo. Jednako kao što su ptice, kojima je sveti Franjo propovijedao i nad kojima je načinio znak križa, poletjele na sve četiri strane svijeta, tako će i njegovi učenici, poput ptica koje ništa ne posjeduju, poći u svijet s potpunim predanjem u ruke Božje providnosti.

Na hvalu Božju. Amen.

17

Kako je neki novak, želeći saznati što sveti Franjo radi noću u šumi, pošao za njim i vidio kako svetac govori s Kristom

Još za života svetog Franje bio je primljen u Red jedan nedužan i nevin mladić. On je živio u nekoj maloj kući gdje su braća morala spavati vani u polju, bez postelja. Jednom dođe sveti Franjo u to mjesto. Na večer, kad su braća izmolila večernju molitvu, sveti Franjo pođe spavati, kako bi se mogao u noći dići na molitvu dok ostala braća budu spavala. Takav je bio običaj svetog Franje.

Spomenuti mladić odluči brižno uhoditi putove svetoga Franje da upozna njegovu svetost, a osobito da otkrije što on radi noću kad se dignu. Da ga pak san ne svlada, leže pokraj svetog Franje te sveže svoj pojas s Franjinim pojasom, da osjeti kad se svetac dignu. Sveti Franjo o svemu tome nije ništa znao.

U noći, dok su braća bila u prvom snu, ustade sveti Franjo i nađe svoj pojas svezan. Polako ga odveza da mladića ne probudi. Tada ode sam u šumu koja je bila blizu mjesta gdje su drugovi spavali, uniđe u jednu spilju i zadubi se u molitvu. Nakon nekog vremena probudi se mladić. Odmah primijeti da mu je pojas odriješen i da je sveti Franjo otišao, i on ga pođe tražiti. Trčeći naokolo, naiđe na otvorena vrata kroz koja se ide u šumu te je naslućivao da je sveti Franjo najvjerojatnije otišao u šumu. Stoga se i on odšulja u šumu. Kad je došao blizu onog mjesta gdje je sveti Franjo molio, začuje mnoge glasove. Približi se tom mjestu koliko god je bliže mogao, da vidi i razumije ono što se čuje. Tada ugleda neobično svjetlo koje je okruživalo svetog Franju. U tom svjetlu vidio je Krista, Djevicu Mariju, svetog Ivana Krstitelja, svetog Ivana Evanđelistu i veliku četvu anđela, koji su razgovarali sa svetim Franjom. Kad je mladić sve ovo vidio i čuo, pade kao mrtav na zemlju.

Kad je ovo tajanstveno ukazanje bilo završeno, vraćajući se sveti Franjo natrag, spotakne se nogom o mladića koji je na putu ležao kao mrtav. On ga s velikom sućuti uzme na svoje ruke i odnese kući kao što dobri pastir nosi svoju ovcu.

Od njega saznade sveti Franjo da je vidio spomenuto viđenje. Strogo mu stoga zapovjedi da o tom nikomu ništa ne kazuje prije njegove smrti.

Ovaj je mladić brzo napredovao u milosti Božjoj, a također i u ljubavi prema svecu, postao je valjan redovnik. Istom nakon smrti svetog Franje otkrio je braći ukazanje.

Na slavu Kristovu. Amen.

18

Kako je sveti Franjo održao sveopću skupštinu u Mariji Anđeoskoj na kojoj je bilo preko pet tisuća braće

Vjerni je Kristov sluga, gospodin sveti Franjo, održavao jedanput u Mariji Anđeoskoj sveopću skupštinu, na kojoj se skupilo preko pet tisuća braće.

Na nju dođe i sveti Dominik, glava i utemeljitelj Reda braće propovjednika, koji je putovao iz Bolonje u Rim. On je čuo za skupštinu koju je sazvaio sveti Franjo, a koja se održavala na ravnici kod Marije Anđeoske. Stoga ode onamo s nekoliko braće svojega Reda da to vidi.

Na skupštini je bio i kardinal koji je cijenio svetog Franju. Njemu je sveti Franjo prerekao da će postati papom, što se kasnije obistinilo.

Taj je kardinal došao u Asiz iz Peruđe, gdje je bio tada papinski dvor. Kako je bio u Asizu, svakoga je dana dolazio da vidi svetog Franju i njegovu braću. Kojiput bi im pjevao svetu misu, kojiput im je pak na skupštini propovijedao. Kardinal je s velikim veseljem i privrženošću pohađao ovu svetu skupštinu. Kad je došao, vidio je kako braća na ravnici kod Marije Anđeoske sjede oko svetog Franje po skupinama: ovdje četrdesetorica, ondje sto, a ondje dalje osamdesetorica. Svi su bili zaposleni razmatranjem o Bogu, molitvom sa suzama i djelima bratske ljubavi. A bili su ovdje u velikoj šutnji i s takvom čednošću da se nije mogla čuti nikakva buka. Kardinal se divio takvom redu sakupljenog mnoštva i plaćući reče sav uzbuđen: “Zaista ovo je bojište, ovo je prava vojska Kristovih vitezova.”

U tom velikom mnoštvu nisi mogao čuti nikakve šale ni smjeha. Naprotiv, gdje god su se braća sastala, molila su i obavljala božanski časoslov, oplakivala svoje grijehe i grijehe dobročinitelja, ili razgovarahu o spasenju duše.

Na ovom polju bijahu na nekim mjestima šatori od hasura, podijeljeni u skupove prema raznim provincijama. Braća su spavala na zemlji. Gdje koji je imao malo slame. Kao jastuk služio im je kamen ili drvo. Zbog toga je raslo poštovanje prema braći kod svih koji su to vidjeli ili o tome slušali. Glas se o njihovoj svetosti tako raširio, da su čak s papina dvora, koji je bio tada u Peruđi, i iz drugih mjesta Spoletske doline dolazili mnogi vitezovi, knezovi, plemići i mogućnici, mnogo naroda, zatim kardinali, biskupi i opati s mnogo svećenika, da vide tako veliku i svetu skupštinu kakve na svijetu nije nikada bilo, bar ne s toliko svetih ljudi. A ponajviše su dolazili da vide glavara i svetog oca toga svetog naroda, koji je ugrabio svijetu tako dragocjeni plijen i skupio tako lijepu vojsku i tako sveto stado, koje je imalo slijediti stope istinitog Pastira, Isusa Krista.

Budući da se opća skupština sastala, zajednički otac i sluga svih, sveti Franjo, stade razlagati riječ Božju i propovijedati oduševljeno i jakim glasom ono što mu je Duh Sveti nadahnuo.

Predmet njegova govora izražavaju ove riječi: “Moji sinovi, mi smo Bogu obećali velike stvari, ali još veće obećao je Bog nama, ako održimo svoje obećanje. Stoga se pouzdano nadajmo da ćemo ono primiti što nam je obećano. Kratka je naslada ovoga svijeta, duga je kazna koja iza nje slijedi. Neznatne su nevolje ovoga života, a slava drugog života je beskonačna i vječna.”

O tim je riječima on propovijedao sa žarom i ojačao svoju braću, poticao na poslušnost i poštovanje prema svetoj Majci Crkvi i na bratsku ljubav. On im je pokazao kako sav puk mora štovati Boga, kako u protivnostima svijeta da sačuvaju strpljivost, zatim kako da uzdrže svetu i anđeosku čistoću, kako da sačuvaju mir i slogu s Bogom, s ljudima i sa svojom savješću, a zatim kako da izvršuju sveto siromaštvo. Tada im reče: “Ja vam zapovijedam snagom svete poslušnosti da svi koji ste se ovdje sakupili nemate nikakve brige za jelo, pilo i za potrebne tjelesne stvari. Vi se samo molite Bogu, a brigu za svoje tijelo prepustite njemu, jer se on posebno brine za vas.”

Svi koji su bili na toj skupštini, primili su tu zapovijed vesela srca i lica. Kad je sveti Franjo završio propovijed, svi klekoše i moljahu se Bogu.

Sveti Dominik, koji je bio svjedok tog događaja, veoma se začudio ovoj zapovijedi svetog Franje, držeći je nerazboritom. On nije mogao zamisliti kako bi se moglo upravljati i uzdržavati toliko mnoštvo da se ne brine za stvari koje su potrebne tijelu.

No, svevišnji Pastir, blagoslovljeni Isus Krist, htio je pokazati kako se on brine za svoje ovčice i kako posebno ljubi siromahe. Tada nadahne ljude u Perudi, Spoletu, Folinju, Asizu, Spoletu i okolici da svetoj skupštini donesu jela i pila. I gle! Najedanput dođoše ljudi iz tih krajeva, goneći magarce i konje i kola – sve krcato kruhom, vinom, grahom, sirom i drugim jestvinama, koje trebaju Kristovim siromasima. Oni donesoše osim toga stolnjaka, čaša, vrčeva i sličnog posuđa koje je potrebno tako velikom mnoštvu. Sretnijim se smatrao onaj koji je više donio ili koji je učinio bolju uslugu. Posluživahu ih u svoj poniznosti i naklonosti i sami knezovi, vitezovi i plemići koji su došli iz puke radoznalosti.

Kad je to vidio sveti Dominik, spoznao je da se Božja providnost brinula za braću i najponiznije je priznao u sebi da je krivo sudio o svetom Franji kad je rekao da je njegova zapovijed nerazborita. Tada klekne, prizna skrušeno svoju krivnju i reče: “Uistinu, Bog se na osobit način brine za ove siromahe, a meni to nije bilo poznato. Od sada se i ja zavjetujem da ću opsluživati sveto siromaštvo i proklinjem sa strane Božje svu onu braću svoga Reda koja imaju vlasništvo.”

Tako se sveti Dominik sazida vjerom svetog Franje, poslušnošću i opsluživanjem siromaštva tako velike i dobro uređene zajednice, i Božjom providnošću koja pripravlja svako dobro u izobilju.

Na toj skupštini bilo je nadalje rečeno svetom Franji da mnoga braća nose na svome tijelu kostrijeti i željezne obruče, zbog čega mnogi obolijevahu i umirahu, a mnoge je smetalo u molitvi. Sveti Franjo, kao mudri otac, zapovjedi u ime svete poslušnosti da svi oni koji nose kostrijeti ili željezne obruče skinu ih i donesu pred njega. Oni to učiniše. Pripovijeda se da se skupilo oko pet stotina takvih pokorničkih košulja, a još više željeznih obruča, što za ruke što za tijelo, tako da se od ovih posljednjih stvorilo kao brdo. Franjo zapovjedi da ih tu ostave.

Kad se skupština svršila, sveti Franjo utvrdi braću još jednom u dobru i pouči ih kako mogu bez grijeha uteći lukavom svijetu. Zatim ih pošalje nazad u njihove provincije s Božjim i svojim blagoslovom. Sva braća bijahu utješena i ispunjena duhovnim veseljem.

**Kako je sveti Franjo došao u Rieti da liječi oči, kako je
mnoštvo svijeta koje je dolazilo k njemu, dok je on
boravio u kući nekoga svećenika, u svećenikovu
vinogradu potrgalo i pobralo grožđe, i kako je svećenik,
prema Franjinu obećanju, dobio više vina nego inače**

Budući da je sveti Franjo teško obolio na očima, gospodin Hugolin, kardinal i zaštitnik Reda, iz velike ljubavi prema njemu, pisao mu je da dođe u Rieti, gdje je bilo izvrsnih liječnika za oči.

Primivši kardinalovo pismo, ode sveti Franjo najprije k Svetom Damjanu, gdje je bila sveta Klara, pobožna zaručnica Kristova, da je utješi. Tada pođe kardinalu. Dok je sveti Franjo bio u Svetom Damjanu, pogoršaju mu se slijedeće noći očni bolovi, tako da nije mogao ni malo pogledati svjetlo. Zbog toga nije mogao otputovati. Sveta Klara načini mu kolibicu od trske, u kojoj bi mogao bolje počivati. No, sveti Franjo ne mogaše, što od bolova, što od mnoštva miševa koji mu nisu dali mira, ni danju ni noću spavati. Kad su mu se kušnje i boli pojačale, počeo je razmišljati i spoznavati, da je to bič Božji zbog njegovih grijeha i počeo zahvaljivati Bogu svim srcem i ustima. Zatim vapijaše glasno i reče. "Moj Gospodine, zaslužio sam te boli, i još veće. Moj Gospodine Isuse Kriste, dobri Pastiru, koji nama grešnim ljudima pokazuješ svoje milosrđe dajući nam razne tjelesne patnje i bolove, udijeli mi milost i snagu da se usprkos tjelesnim bolima, patnjama i mukama ne odijelim od tebe."

Kad je završio ovu molitvu, dođe mu glas s neba koji mu reče: "Franjo, odgovori mi: kad bi sva zemlja bila zlato i sva mora i rijeke bile balzam a svi bregovi, vrhunci i grebeni bili drago kamenje, a kad bi ti našao neko drugo blago, koje je veće i plemenitije od toga koliko je zlato plemenitije od zemlje a balzam od vode, a drago kamenje dragocjenije od bezvrijednih brda i pećina, i kad bi ti to sve bilo dano, veće je blago ova bolest. Ne moraš li stoga biti veseo i zadovoljan?" Sveti Franjo odgovori: "Gospodine, nisam dostojan toga predragocjenog blaga." Tada mu reče Božji glas: "Veseli se, Franjo, jer to je blago život vječni, koji ću ti sačuvati i na kraju dati, a sadašnja bolest i nevolja je zalag toga blaženog blaga."

Tada sveti Franjo zovnu svoga pratioca i, uvelike obradovan tim slavnim obećanjem, reče mu: "Pođimo kardinalu!"

Prije toga utješi još jednom svetu Klaru svetim riječima te se od nje ponizno oprostio. Tada pođe u Rieti. Kad su se približili tom gradu, izađe mu u susret veliko mnoštvo naroda, pa zato nije htio ući u grad Rieti, nego pođe u neku crkvu koja je bila udaljena od grada dvije milje. Kad su građani doznali da je on u spomenutoj crkvi, potrčali su onamo da ga vide, i to tako da su sav vinograd oštetili i sve grožđe potrgali. To je u srcu boljelo svećenika, i on se pokajao što je primio svetoga Franju u svoju crkvu.

Budući da je Bog objavio svetom Franji što svećenik misli, pozva ga k sebi i reče mu: "Dragi oče, koliko ti mjera vina donosi taj vinograd u godini kada najbolje urodi?" On odgovori: "Dvanaest mjera." Sveti Franjo reče: "Molim te, oče, da sa strpljivošću podneseš moj boravak ovdje još nekoliko dana, jer ovdje nalazim veliki mir, i iz ljubavi prema Bogu i prema meni siromahu dopusti svakome čovjeku da uzme grožđa iz tvog vinograda. Ja ti pak obećajem s Božje strane i u ime moga Gospodina Isusa Krista da ćeš dobiti mjesto dvanaest mjera dvadeset."

To je sveti Franjo učinio da može ondje ostati radi velike koristi duša koje su dolazile k njemu. Mnogi su od njih bili opijeni božanskom ljubavlju i ostavljali su svijet.

Svećenik se pouzda u Franjino obećanje i velikodušno prepusti vinograd onima koji su dolazili k njemu. I gle čuda: vinograd je bio opustošen i obran tako da je jedva ostao koji grozd. No kad je došlo vrijeme berbe, svećenik skupi ostatke, metne ih u bure, zgnječi ih i prema Franjinu obećanju dobi dvadeset mjera najboljeg vina.

Tim se čudom očito pokazalo: kao što je po zaslugama svetog Franje opustošeni vinograd dao obilno vina, da je tako i kršćanski život, бесплодан zbog grijeha, po zaslugama i nauci svetog Franje često puta bio pun dobrih plodova svete pokore.

20

Kako je neki mladi brat prezreo i zamrzio redovničko odijelo tako da se htio vratiti u svijet; o jednom lijepom viđenju što ga je imao

Neki mladić, plemenit i vrlo fin, dođe u Red svetog Franje. Nakon nekoliko dana, pod štetnim utjecajem zloduha, postade mu redovnički habit, što ga je nosio, toliko mrzak, da mu se činilo kao da nosi najprostiju vreću. Odvratni su mu bili rukavi, bila mu je mrska dugačka i široka kapuca, a grubi habit činio mu se nepodnošljivim teretom. A i sam Red postajao mu je nepodnošljivim, te odluči svući habit i vratiti se u svijet.

Kako ga je naučio njegov učitelj, običavao je svaki puta, kad god bi prošao ispred samostanskog oltara, u kojem je bilo pohranjeno Tijelo Isusovo, pokloniti se s velikim poštovanjem, skinuti kapucu i sklopljenih ruku pokleknuti. I dogodi se da je one noći kad je odlučio otići i napustiti Red, morao proći pokraj samostanskog oltara. Prolazeći, po običaju poklekne i učini dužno poštovanje. Tu se zanese u duhu. Bog mu pokaza neobično viđenje. Vidio je pred sobom nebrojenu četvu svetaca gdje idu u povorci dva po dva, odjeveni u lijepa i skupocjena suknena odijela, a obrazi i ruke su im sjale kao sunce. Išli su pjevajući i svirajući, poput anđela. Među njima bijahu dvojica otmjenije odjeveni i ljepše urešeni nego drugi. Bili su okruženi tolikom svjetlošću da su se čudili svi koji su ih promatrali. Na kraju povorke opazi jednoga urešena tolikom slavom, te se činilo da je to novi vitez, kojega su više poštovali od svih ostalih.

Kad je ovo viđenje prestalo, plemeniti je mladić bio zapanjen i nije znao što je ova povorka imala značiti, a nije se usudio pitati, već je stajao kao izvan sebe od čudesne miline. No, kad je gotovo cijela povorka prošla, smogao je toliko smionosti da je potrčao za posljednjima te ih upitao, govoreći u velikom strahu: "O, moji dragi, molim vas, da mi se udostojite kazati tko su ti tako divni ljudi u ovoj tako časnoj povorci?" Oni mu odgovoriše: "Znaj, sinko, da smo mi svi manja braća i sada dolazimo iz rajске slave." A on upita dalje: "Tko su ona dvojica koji su sjali više nego ostali?" Oni odgovoriše: "To su sveti Franjo i sveti Antun, a ovaj posljednji koga si vidio da je najčaćeniji, to je sveti brat koji je nedavno umro. Budući da se on srčano borio protiv teških napasti i do kraja ustrajao, vodimo ga u ovoj sjajnoj povorci u rajsku slavu. Ovu nam je lijepu suknenu odjeću, koju nosimo, dao Bog u zamjenu za grubo ruho koje smo strpljivo nosili u Redu. A divna svjetlost koju vidiš na nama dana nam je od Boga zbog ponizne strpljivosti, svetog siromaštva, poslušnosti i čistoće, što smo sve do kraja obdržavali. Stoga, sinko, neka ti ne bude teško nositi odjeću svetog Franje iz ljubavi prema Isusu Kristu. Ona je toliko plodonosna da, ako

u toj odjeći budeš prezirao svijet i umro svijetu, ako se budeš hrabro borio protiv neprijatelja, onda ćeš dobiti zajedno s nama takvo odijelo i divnu svjetlost.”

Nakon tih riječi mladić dođe k sebi. Ojačan tim ukazanjem, otjera od sebe svaku napast, prizna svoj grijeh pred braćom i gvardijanom te je od tada plaćući razmatrao, želio činiti oštru pokoru i nositi grubo odijelo. I tako je završio svoj život u svetom Redu na glasu svetosti.

Na slavu Isusa Krista. Amen.

21

Kako je sveti Franjo uspostavio mir između vuka i gubijskih građana

U vrijeme kada je sveti Franjo boravio u gradu Gubiju pojavi se u gubijskoj okolici velik, strašan i divlji vuk, koji nije razdirao samo životinje nego čak i ljude, tako da su svi građani grada i okolice živjeli u velikom strahu. On se, naime, često približavao gradu. Svi su građani, kad bi izlazili iz grada, bili naoružani kao da idu u rat. Usprkos semu tome, nisu se mogli obraniti od njega kada bi se na nj namjerali. Od straha pred tim vukom došlo je dotle da se nitko nije više usudio izaći iz grada.

Kad je za to saznao sveti Franjo, iz milosrđa prema stanovnicima grada Gubija, odluči izaći iz grada k tome vuku, premda su ga svi građani od toga odvrćali. On na sebi načini znak presvetoga križa i ode iz grada sa svojim pratiocima, stavivši sve svoje pouzdanje u Boga. Budući da su se njegovi pratioci bojali poći dalje, pođe on sam prema mjestu gdje je bio vuk. I gle, kakvo čudo ugledaše građani koji su izašli iz znatiželje! Vuk pođe u susret svetom Franji otvorenih ralja i približi mu se. Sveti Franjo ga blagoslovi i pozva k sebi govoreći mu: “Dođi ovamo, brate vuče! Zapovijedam ti u ime Božje da ne činiš nikakva zla ni meni a ni drugima.” Čudnovato! Tek što ga je sveti Franjo blagoslovio, zatvori vuk ralje i presta trčati. A kad mu je sveti Franjo zapovjedio da dođe k njemu, kao krotko janje baci mu se pred noge i tu je ležao.

Tada sveti Franjo nastavi: “Brate vuče, ti nanosiš mnogo štete ovom kraju, uništavajući i razdirući Božja stvorenja bez Božjeg odobrenja. Ali ti nisi ubijao i razdirao samo životinje, nego si se dapače usudio ubijati i ljude, koji su stvoreni na sliku Božju. Zbog toga zaslužuješ da te objese poput razbojnika i najgoreg ubojice. Sav narod te optužuje i proklinje, i svi su ti neprijatelji. Ali ja, brate vuče, želim sklopiti mir između tebe i njih, tako da ih ti više ne napadaš, a oni će ti oprostiti sve prijašnje krivice i više te neće ni ljudi ni psi progoniti.”

Kad je to sveti otac rekao, vuk pokaza kretanjama tijela, repa, očiju i prigibanjem glave da prihvaća što je sveti Franjo rekao i da će se toga držati.

Tada reče sveti Franjo: “Brate vuče, budući da si spreman sklopiti mir i držati ga, obećajem ti da će ti ovi ljudi davati hranu tako dugo dokle god budeš živ i nećeš nikada biti gladan, jer znam da si ti ova zla činio samo zbog gladi. Budući da sam ti pribavio ovo dobročinstvo, hoću da mi obećaš da nećeš škoditi ni ljudima ni životinjama. Obećaješ li mi?” Vuk dade, klimajući glavom, očit znak da to obećaje.

Nato reče sveti Franjo: “Brate vuče, hoćeš li se zakleti da ti mogu vjerovati?” Sveti Franjo mu pruži ruku da primi od njega zakletvu, a vuk podigne prednju nogu te je stavi u ruku svetog Franje, dajući tako znak da mu se može vjerovati.

Sada reče sveti Franjo: “Brate vuče, zapovijedam ti u ime Isusa Krista da pođeš sa mnom bez straha u grad, pa da potvrdimo ovaj mir u ime Božje.” Tada vuk poslušno pođe s njime kao krotko janje. Vidjevši ovo, građani se veoma zadiviše. I ova se vijest brzo razglasi po gradu. Svi ljudi, muško i žensko, veliko i malo, mlado i staro, svi izađoše na trg da vide vuka sa svetim Franjom.

Sveti Franjo stade pred ovo veliko mnoštvo i propovijedaše mu. Među ostalim rekao je kako je zbog njihovih grijeha Bog dopustio ove nevolje: “No, mnogo je veće i pogibelnije zlo pakleni oganj koji će za osuđenike vječno trajati, dok bijes vuka može ubiti samo tijelo a ne može naškoditi duši. Koliko se zato treba bojati paklenih ralja kad se toliko mnoštvo straši ralja ovoga vuka. Dragi moji, vratite se, dakle, Bogu i činite pokoru za svoje grijeha. Bog će vas sada izbaviti od vuka, a u budućnosti od paklenog ognja.”

Završivši propovijed, reče sveti Franjo: “Čujte, moja braćo, brat vuk, koji je sada ovdje, obećao mi je i zadao vjeru da će s vama sklopiti mir i da vas više neće ni u čemu smetati, ako mu obećate da ćete mu svaki dan davati potrebnu hranu, a ja vam jamčim, da će on sigurno držati mirnovni ugovor.” Tada narod obeća jednoglasno da će vuka hraniti. Sveti Franjo reče vuku pred svima: “A ti, brate vuče, obećaješ li da ćeš držati ovaj mirovni ugovor, da nećeš ništa našao učiniti ni ljudima ni životinjama?” Tada vuk poklekne i prigne glavu te je blagim glasom, kretnjama tijela, repa, ušiju i očiju nastojao pokazati, koliko je mogao, da želi držati ugovor.

Svetac mu još reče: “Brate vuče, želim da mi daš znak vjere pred narodom, kao što si mi već dao vjeru izvan grada, da me nećeš prevariti u mom obećanju i jamstvu što sam ga za tebe učinio.” Tada vuk podigne nogu i stavi je u Franjinu ruku.

Nakon toga nastade među narodom veliko veselje i divljenje zbog spomenutog i ostalih djela, iz poštovanja prema svetom Franji, tako i zbog vijesti o čudu i sklopljenom miru s vukom, te počеше vapiti prema nebu. Hvalili su i blagoslivljali Boga što im je poslao svetog oca, te ih je po njegovim zaslugama izbavio od ralja okrutne životinje.

Vuk je pak živio dvije godine u gradu Gubiju, hodeći pitomo po kućama od vrata do vrata, ne čineći ljudima zla, ali ni njemu nije nitko ništa učinio. Ljudi su ga dobrovoljno hranili. Kad je išao gradom, nije nikad ni jedan pas zalajao na njega. Poslije dvije godine ugine vuk od starosti, a građani su zbog toga mnogo žalili, jer su se, gledajući vuka kako pitomo hoda gradom, bolje sjećali kreposti i svetosti svetog Franje.

Na slavu našega Gospodina Isusa Krista. Amen.

Kako je sveti Franjo pripitomio grlice

Neki mladić je uhvatio mnogo grlica i nosio da ih proda. Susretne ga sveti Franjo, koji je imao posebnu samilost prema krotkim životinjama. Gledajući milosrdnim očima grlice, reče mladiću: “O, dobri mladiću, molim te da mi daš ove tako čiste ptice, s kojima se u Svetom pismu uspoređuju čiste, ponizne i vjerne duše, da ne dođu u ruke okrutnih ljudi koji će ih ubiti.”

Ovaj mladić, nadahnut od Boga, dade sve grlice svetom Franji. On ih uzme na krilo i poče im nježno govoriti: “O, drage moje sestre grlice, nevine i čiste, zašto ste se dale

uhvatiti? Ja ću vas spasiti od smrti i načiniti vam gnijezda da donesete rod i da se po zapovijedi našega Stvoritelja množite.” Odmah pođe sveti Franjo da im načini gnijezda. Grlice uniđoše u njih, počеше leći jaja i dobiše mlade. To je bilo blizu samostana. Prema svetom Franji i braći grlice su bile tako pitome kao da su kokoši, a oni su ih hranili. Grlice nisu nikad otišle dok im sveti Franjo nije dao blagoslov i dopustio da odu.

Mladiću koji mu ih je dao reče: “Sinko, ti ćeš još postati manji brat i slavno ćeš služiti Bogu.” Tako se i dogodilo. Taj je mladić postao brat, a živio je u Redu vrlo sveto.

Na salvu Božju. Amen.

23

Kako je sveti Franjo oslobodio nekog brata od đavolske napasti

Kad je jednom sveti Franjo molio u obitavalištu kod Porciunkule, vidio je, po Božjoj objavi, cijelu kuću opkoljenu i opsjednutu zlim duhovima poput neke velike vojske. Ali nijedan nije mogao ući u kuću, jer su ona braća bila tako sveta, da zli dusi nisu mogli ni po kome unići. No, oni su ustrajno tu prebivali.

Jednoga dana rasrdi se jedan od te braće na drugoga i pomisli u svom srcu kako bi ga mogao optužiti i tako mu se osvetiti. Budući da je ovaj brat postao plijen ove zle misli, zao duh, našavši ulaz, uniđe u kuću te sjede na vrat tomu bratu. Videći revni i milostivi pastir, koji je uvijek bdio nad svojim stadom, da je vuk ušao da proždre njegovu ovčicu, smjesta dozove k sebi onoga brata i zapovjedi mu da mora odmah otkriti otrov svoga srca bližnjemu, zbog čega je u rukama đavolskim. Videći da ga je sveti otac prozreo, preplaši se. Tada otkrije sav otrov svoga srca, priznade svoj grijeh i ponizno zamoli milosrdnu pokoru. Kad je bio odriješen od grijeha i primio pokoru, đavao ga odmah ostavi na očigled svetom Franji. Brat, oslobođen od okrutne zvijeri, dobrotom svog pastira, zahvali Bogu. Tako pripravljen i poučen, vrati se natrag stadu svetog pastira. Od tada je živio najsvetije.

Na slavu Božju. Amen.

24

Kako je sveti Franjo zbog želje za mučeništvom pošao preko mora da propovijeda kršćansku vjeru sultanu i Saracenima

Sveti Franjo, pun revnosti i ljubavi prema Kristovoj vjeri i želje za mučeništvom, pođe jednom preko mora sa svojih dvanaest svetih drugova i dođu upravo k babilonskom sultanu. Oni stigoše u saracensku zemlju, gdje su posebno pomno pazili na prolaznike jako okrutni ljudi te nisu puštali nijednog kršćanina da prođe, već bi ga ubili. No, Bogu se sviđi te zapriječi da braću poubijaju, nego ih uhvate, izbatinaju, svežu i tako dovedu pred sultana.

Kad su bili pred njim, sveti Franjo, poučen od Duha Svetoga, tako je divno propovijedao Kristovu vjeru, da je bio spreman za nju skočiti u vatru. Zbog toga obuze sultana veliko poštovanje prema njemu, ne toliko zbog postojanosti u njegovoj vjeri, niti zbog prezira svijeta što ga je vidio kod njega, jer sveti Franjo nije htio primiti od njega nikakva dara, premda je bio vrlo siromašan, nego zbog želje za mučeništvom, koju je otkrio kod njega.

Od tada ga je sultan rado slušao i molio ga da češće dođe k njemu, dopustivši njemu i njegovim drugovima da mogu propovijedati na svakome mjestu gdje im se sviđa. Sultan im zajamči ovu slobodu kretanja i propovijedanja čak ispravom, da im nitko od njegovih ljudi ne naškodi.

Dobivši, dakle, ovakvu slobodu, posla sveti Franjo svoje odabrane drugove, dva po dva, u različite strane saracenske zemlje da propovijedaju vjeru u Isusa Krista. A on sam s još jednim bratom odabra jedno mjesto. Kad je stigao onamo, uđe u svratište da se odmori.

Ondje je bila neka žena, prelijepa tijela a ružne duše. Ta je prokleta žena napastovala svetog Franju na grijeh. Sveti Franjo joj reče: "Pristajem. Pođimo u postelju." I ona ga povede u sobu. Ali sveti Franjo joj reče: "Pođi sa mnom, ja ću ti pokazati prekrasnu postelju." On je povede k velikoj vatri koja je gorjela u toj kući. U revnosti duha svuče se do gola i baci se na žestoku vatru, zovući je da se i ona svuče i dođe leći s njim na tu pernatu i lijepu postelju. Sveti Franjo je na vatri duže vrijeme ležao vesela lica te se nije ni opekao niti je pocrnio. On žena, zastrašena tim čudom, skruši se u srcu. Ne samo da se pokajala zbog svojih grijeha i zle namjere, nego se potpuno obratila na vjeru Isusa Krista, te je postala tako sveta, da su se po njoj spasile mnoge duše u tom kraju.

Na kraju, videći sveti Franjo da ne može imati mnogo uspjeha u toj zemlji, po božanskoj objavi i nadahnuću odluči da se sa svim svojim drugovima vrati u kršćansku zemlju. Kad su se sakupili svi njegovi drugovi, ode još jednom k sultanu da da se s njim oprost. Sultan mu tada reče: "Brate Franjo, rado bih se obratio na kršćansku vjeru, ali se sada bojim to učiniti. Jer, ako bi to učinio, to bi saznali, ubili bi mene i tebe sa svim tvojim drugovima. Budući da ti moraš još mnoga dobra učiniti, i ja imam svršiti vrlo važne poslove, neću da prouzrokujem tvoju i svoju smrt, nego me pouči kako bih se mogao spasiti. Spreman sam učiniti sve što mi zapovijedaš."

Nato mu sveti Franjo reče: "Moj gospodine, ja odlazim sada od vas. No, kad se vratim u svoju domovinu i kad s Božjom milošću uniđem u raj poslije svoje smrti, poslat ću ti, ako se Bogu sviđa, dva svoja brata, od kojih ćeš primiti sveto krštenje Isusovo i bit ćeš spašen, kako mi je objavio moj Gospodin Isus Krist. A ti se u međuvremenu oslobodi svih obveza, da te Božja milost, kada dođe k tebi, nađe spremna za vjeru i pobožnost." Sultan obeća da će tako učiniti.

Učiniвши ovo, sveti se Franjo vrati sa svojom časnom družinom svetih drugova. Nakon nekoliko godina, po tjelesnoj smrti, vrati sveti Franjo svoju dušu Bogu. No, i sultan oboli te očekivaše da se ispuni ono obećanje. Na raznim mjestima postavi stražare i zapovjedi im, ako vide dvojicu braće u odjeći svetog Franje, da ih odmah dovedu k njemu. U to vrijeme ukaza se sveti Franjo dvojici braće te im zapovjedi da bez krznanja pođu k sultanu te da mu osiguraju spasenje, kako je on to obećao. Braća se odmah uputiše i, prešavši preko mora, straža ih odmah povede k sultanu. Kad ih sultan ugleda, razveseli se i reče: "Sada znam da mi je Bog poslao svoje slugu za moj spas prema obećanju što mi ga je dao sveti Franjo po Božjoj objavi." Primivši, dakle, pouku o Kristovoj vjeri i sveto krštenje od spomenute braće, tako preporođen u Kristu umrije od neke bolesti, a njegova se duša spasi zaslugama i djelima svetog Franje.

Na slavu našega Gospodina Isusa Krista. Amen.

Kako je sveti Franjo izliječio gubavca na tijelu i duši

Pravi učenik Kristov, gospodin sveti Franjo, dok je još živio na ovom bijednom svijetu, nastojao je za cijeloga svog života svim svojim silama nasljedovati Krista, savršenog učitelja. Stoga se češće događalo da je Bog onomu komu bi sveti Franjo ozdravljao tijelo, u isto vrijeme izliječio i dušu, kako se čita i o Isusu Kristu. Zato je sveti Franjo ne samo rado služio gubavce, nego je naredio da braća njegova Reda, kamo god išla ili gdje god bila, služe gubavcima iz ljubavi prema Isusu Kristu, koji je htio radi nas biti smatran gubavcem. Jednom su braća u bolnici, koja je bila blizu onoga mjesta gdje je boravio sveti Franjo, služila bolesnike i gubavce. Tu je bio gubavac, koji je bio toliko nestrpljiv, nesnosan, goropadan i svojeglav, da je svatko vjerovao – a tako je i bilo – da je opsjednut od zlog duha. One koji su ga služili on je vrijeđao riječima i tukao, a što je najgore, psovao je blagoslovljenoga Krista i njegovu Majku, presvetu Djevicu Mariju, te se nitko nije našao tko bi mu htio ili mogao služiti. Premda su braća nastojala strpljivo snositi uvrede nanesene njima samima, da rastu u krepostima, ipak nisu po svojoj savjesti mogla podnositi uvrede nanošene Kristu i njegovoj Majci, već odlučiše da potpuno napuste tog gubavca. Oni su htjeli o tome najprije obavijestiti, prema propisu, svetoga Franju, koji je u ono vrijeme boravio u nekom obližnjem samostanu.

Pošto je sveti Franjo to saznao, ode k onome opakom gubavcu. Prišavši mu, pozdravi ga i reče mu: “Bog ti dao mir, moj najmiliji brate.”

Gubavac odgovori, psujući: “Kakav mir mogu imati od Boga koji mi je oduzeo mir i svako dobro, te me pretvorio u gnojna i smrdljiva čovjeka.”

Nato mu sveti Franjo odvrati: “Sinko, budi strpljiv, jer nam tjelesne bolesti Bog daje radi spasa naše duše. One su vrlo zaslužne, ako ih strpljivo podnosimo.” Bolesnik mu odgovori: “Kako ću strpljivo podnositi neprestanu bol koja me muči dan i noć? I ne samo što sam nevoljan zbog svoje bolesti, nego me još gore muče tvoja braća koju si mi dao da me služe, jer me oni ne poslužuju kako bi trebalo.”

Tada upozna sveti Franjo, po Božjoj objavi, da je ovaj gubavac opsjednut od zlog duha, ode i stade pobožno moliti Boga za njega. Kad je završio molitvu, vrati se sveti otac gubavcu i reče mu: “Sinko, ja ću ti služiti, kad nisi zadovoljan s drugima.”

“Prihvaćam”, odgovori bolesnik, “ali što mi ti možeš više učiniti nego drugi?” Sveti Franjo odgovori: “Što god budeš htio, učinit ću ti.” Gubavac reče: “Hoću da me cijeloga opereš, jer toliko zaudaram da ni sam ne mogu dalje podnositi.”

Tada sveti Franjo dade odmah ugrijati vodu s mirisnim travama, svuče bolesnika i počne ga prati svojim rukama, a drugi je brat lijevao vodu. Božjim je čudom nestajalo gube na onim mjestima kojih se sveti Franjo svojim rukama doticao, te je njegovo tijelo postalo posve zdravo. Kad gubavac opazi da je počeo ozdravljati, vrlo se skruši pa se počne kajati za svoje grijehe i gorko je plakao. I tako, dok se tijelo izvana čistilo od gube ispiranjem, poče se iznutra duša čistiti od grijeha kajanjem i suzama.

Čim potpuno ozdravi na tijelu i na duši, pokaje se ponizno za svoje grijehe i optuživao se glasno govoreći: “Jao meni, jer sam zavrijedio pakao zbog prostota i uvreda, zbog nestrpljivosti i psovki što sam ih govorio protiv Boga i braće.”

Petnaest je dana plakao zbog svojih grijeha moleći od Boga milosrđe te se potpuno ispovjedio nekom svećeniku. Kad je sveti Franjo vidio tako očito čudo što ga je Bog izveo po njegovim rukama, zahvali Bogu i ode daleko odanle, jer je zbog poniznosti

htio izbjeći svakoj zemaljskoj slavi. On je, naime, u cijelom svom djelovanju tražio samo čast i slavu našega Gospodina Isusa Krista, a ne svoju vlastitu.

Zatim gubavac, iscijeljen na tijelu i duši, nakon petnaest dana pokore, kako se Bogu svidjelo, oboli od druge bolesti i umre, sveto okrijepljen sakramentima svete Crkve. Kad mu je duša išla u raj, ukazala se u zraku svetom Franji, dok se molio u nekoj šumi. On mu reče: “Poznaješ li me?” Sveti Franjo upita: “Tko si ti?” Onda mu gubavac reče: “Ja sam gubavac kojeg je Bog ozdravio po tvojim zaslugama, a sada idem u vječni život. Na tome se zahvaljujem Bogu i tebi. Neka ti je blagoslovljena slavna duša i tijelo i neka su blagoslovljene sve tvoje riječi i djela, jer će se po tebi spasiti mnoge duše na svijetu. I znaj, da ne prođe ni jedan dan na svijetu u kojem ne bi anđeli i sveci zahvaljivali Bogu za plodove koje ti i tvoja braća donosite na različitim mjestima ovoga svijeta. Stoga se raduj, zahvali Bogu i ostani s Božjim blagoslovom!” Kad je izrekao ove riječi, ode u nebo, a sveti se Franjo utješi.

Na hvalu našega Gospodina Isusa Krista. Amen.

26

Kako su se tri razbojnika obratila i postala braćom, i kako je jedan od njih imao neobično viđenje

Kad je jednom sveti Franjo išao krajem uz Borgo di San Sepolkro i prolazio nekim gradićem imenom Monte Kazale, priđe mu vrlo otmjen mladić, plemićkog roda, i reče mu: “Oče, htio bih vrlo rado biti jedan od vaše braće.”

Sveti Franjo mu odgovori: “Sinko, ti si mlad, nježan i plemićkog roda. Možda nećeš moći podnositi siromaštvo i našu strogost.”

Mladić odgovori: “Oče, zar niste vi ljudi kao i ja? Stoga, kako vi podnosite, tako ću i ja moći podnijeti po Božjoj milosti.”

Ovaj je odgovor zadivio svetog Franju. Zato ga blagoslovi, odmah primi u Red i dade mu ime brat Anđeo. Taj je mladić živio tako sveto, da ga je sveti Franjo ubrzo imenovao gvardijanom u samostanu Monte Kazale.

U to vrijeme bila su u tom kraju tri svima poznata razbojnika, koji su počinjali mnogo zla. Jednog dana dođoše k braći u spomenutom obitavalištu i zamole gvardijana, brata Anđela, da im dade jesti. Gvardijan im odgovori, oštro ih karajući: “Vi razbojnici i nemilosrdne ubojice, ne stidite se krasti samo plodove rada tuđih ruku, već želite, bezobraznici, drznici i preuzetnici, progutati i milostinju što je dana slugama Božjim. Vi niste vrijedni da vas zemlja nosi, jer nemate poštovanja ni prema ljudima ni prema Bogu koji vas je stvorio. Idite, dakle, za svojim poslom, a ovdje se više ne pokazujte.” Razbojnici, zbunjeni, odoše vrlo zlovoljni.

Upravo u taj čas vrati se sveti Franjo kući s torbom kruha i posudicom vina, što su on i njegovi sudrugovi naprosili. Kad mu je gvardijan ispriповjedio kako je otjerao razbojnike, sveti ga Franjo žestoko prekori, rekavši mu da se ponio okrutno, jer se grešnici lakše privode Bogu blagošću negoli oštrim prijekorom: “Stoga nam naš učitelj Isus Krist, čije smo Evanđelje obećali slijediti, veli da nije zdravima potreban liječnik nego bolesnima. On nije došao zvati pravedne nego grešnike, pa je zato i

često jeo s njima. Budući da si se ti ogriješio o ljubav i Kristovo Evanđelje, zapovijedam ti pod svetu poslušnost da smjesta uzmeš ovu torbu kruha i ovu posudicu vina što sam isprosio, te žurno pođeš za njima brdom i dolinom dok ih ne nađeš. Podaj im u moje ime sav kruh i sve vino. Zatim klekni pred njih i priznaj ponizno grijeh svoje okrutnosti. Tada ih zamoli s moje strane da više ne čine zla djela, nego da se boje Boga i ne vrijeđaju ga. Ako oni to učine, obećaj im da ću se brinuti za njihove potrebe i da ću im trajno davati hranu. Kad im to rekneš, vrati se ponizno u ovaj samostan.”

Dok je poslušni gvardijan išao kako mu je sveti Franjo zapovjedio, svetac započne moliti, usrdno proseći Boga da razbojnicima umekša srca, da se obrate i čine pokoru. Kad ih gvardijan stigne, preda im kruh i vino te učini i rekne ono što mu je sveti Franjo naložio. Bog gane razbojнике. Blagujući milostinju svetog Franje, počeli su govoriti: “Jao nama bijednim nesretnicima! Kako nas očekuju teške paklene kazne, jer ne samo da idemo naokolo krađući, pljačkajući, bijući i ranjavajući ljude, nego smo ih čak i ubijali. A uza sva tolika nedjela i zločine koje smo učinili nemamo ni grižnje savjesti niti nas je strah Boga. Gle, a ovaj sveti brat dolazi k nama zbog ono nekoliko riječi koje nam je s pravom, zbog naše zloće, rekao te ponizno priznaje svoj grijeh. Osim toga, donio nam je kruha i vina i tako darežljivo obećanje svetog oca. Zaista su ova braća Božji sveci i zaslužuju raj, a mi smo sinovi vječne propasti i zaslužujemo paklene kazne, a naša propast biva svakoga dana sve veća. I mi ne znamo možemo li, zbog grijeha koje smo do sada činili, dobiti Božje milosrđe.”

Ove i slične riječi govorio je jedan od njih, a drugi reče: “Ti sigurno govoriš istinu, ali što da radimo?”

“Pođimo svetom Franji”, reče prvi, “i ako nam on dade nade da ćemo naći Božje milosrđe za svoje grijehe, učinit ćemo sve što nam zapovijeda, pa da tako izbavimo svoje duše od paklenih muka.”

Ovaj se prijedlog svidio ostalima, te odmah otidu k svetom Franji i reknu mu: “Oče, ne vjerujemo da ćemo moći zadobiti Božje milosrđe zbog mnogih svojih zločina. Ako li pak ti imaš išta nade da će nam Bog iskazati svoje milosrđe, spremni smo učiniti sve što nam rekneš i činit ćemo s tobom pokoru.”

Sveti Franjo ih ljubazno i dobrotivo zadrži te ih ohrabri mnogim primjerima obraćenja i uvjeri o beskrajnom Božjem milosrđu. Uz to im obeća da će za njih moliti da im Bog bude milostiv. “Pa kad bismo imali bezbroj grijeha, Božje je milosrđe još veće, kako kaže sveti Pavao: Blagoslovljeni Krist došao je na ovaj svijet da otkupi grešnike.”

Na ove riječi i pouku odrekli su se razbojnici svijeta i svojih zlodjela. Svu trojicu primi sveti Franjo u Red i tu su činili veliku pokoru. Dvojica su od njih živjela samo kratko vrijeme nakon svog obraćenja, a zatim se preseliše u nebo. Treći, koji ih je nadživio, razmišljao je o svojim grijesima i činio takvu pokoru da je kroz punih petnaest godina tri dana u tjednu postio o kruhu i vodi, uz ostale postove koje su održavala sva braća, uvijek je išao bos, nosio je samo jednu haljinu i nikada nije spavao nakon noćne Jutrenje.

U međuvremenu se preseli sveti Franjo iz svoga bijednog života. Taj treći brat kroz mnogo je godina ustrajao u svojoj pokori. I eto, jedne noći nakon Jutrenje, dođe mu tako žestoka napast da spava, te se nije mogao oduprijeti ni na koji način snu i bdjeti kako je običavao. Budući da nije mogao odoljeti snu, niti je mogao moliti, ode u postelju. Tek što je glavu spustio na jastuk, bio je zanesen i u duhu uzdignut na neko vrlo visoko brdo, oko kojega je bio dubok ponor. Na jednoj i na drugoj strani bile su oštre stijene i pećine, grebeni raznih veličina, što su stršili. Bilo je strašno pogledati u taj ponor. Anđeo, koji ga je doveo do pećine, gurne ga i baci u ponor. Kako je brat padao, udario se o oštro stijenje i grebene. Kad se dokotrljao do dna ponora, činilo

mu se da je sav razbijen i smrvljen. Dok je, tako isprebijan, ležao na zemlji, reče mu anđeo-vodič: “Ustani, jer moraš još dugo putovati.”

Brat mu odgovori: “Čini mi se da si nerazuman, okrutan i čovjek bez srca. Vidiš me tako smrvljena i razbijena od pada, a kažeš mi da ustanem.” Anđeo mu se približi, dotakne ga se te mu iscijeli sve udove, i brat potpuno ozdravi. Zatim mu anđeo pokaže jednu široku ravnicu punu šiljasta i oštra kamenja, trnja i drača, i reče mu da mora proći kroz ovu ravnicu bosonog dok ne dođe do kraja. Ondje će vidjeti užarenu peć, u koju mora unići. Kad je brat prošao cijelu ravnicu, uz velik napor i muku, reče mu: “Ulazi u peć!” Brat mu odgovori: “Jao, kako si ti okrutan vođa. Vidiš kako sam blizu smrti, jer sam pun bolova i rana od ovoga jadnog putovanja. A sada, namjesto odmora, veliš mi: Uniđi u ovu goruću peć.”

Obazrevši se, ugleda oko peći mnoge zle duhove s gvozdenim vilama u rukama, s kojima su ga, jer je oklijevao unići, odjednom ugurali unutra.

Kad se našao u ognjenoj peći, razgledao je sve oko sebe. Tu opazi čovjeka koji mu je bio na svijetu kum, a sada je bio sav u plamenu. Brat ga upita: “Nesretni kume, kako si dospio ovamo?” On odgovori: “Pođimo malo dalje pa ćeš naći moju ženu, svoju kumu. Ona će ti reći uzrok našega prokletstva.” Hodeći brat dalje, ugleda svoju kumu svu u vatri, zatvorenu u vagon za žito, puh ognja. Brat je upita: “O, nesretna i zla kumo, zašto si ti došla u tako groznu muku?” Ona odgovori: “Jer smo u vrijeme velike gladi, koju je sveti Franjo proreкао, moj muž i ja prodavali pšenicu i zob ovom krivom mjerom. Zbog toga gorim sapeta njome.”

Nakon tih riječi onaj anđeo koji je vodio brata izgura ga iz peći i reče mu: “Pripremi se na strašan put kojim trebaš proći.”

Brat se potuži: “O, okrutni vođo, zar nemaš sa mnom nimalo smilovanja? Vidiš da sam u ovoj peći gotovo izgorio, i sad još hoćeš da me povedeš na opasan i strašan put.”

Nato ga se anđeo dotakne, a brat postade sasvim zdrav i jak. Zatim ga povede k nekom mostu. Preko njega prelaziti, značilo je izložiti se velikoj opasnosti. Most je bio, naime, vrlo uzak, slab, sklizav i bez ograde. Ispod njega tekla je strahovito brza rijeka puna zmija, zmajeva i škorpiona, a odatle se dizao uvis i strašan smrad.

Anđeo mu reče: “Pođi preko mosta, jer ga svakako moraš prijeći.”

Brat upita: “Kako mogu prijeći preko njega, a da ne padnem u tu opasnu rijeku?”

Anđeo odgovori: “Hodaj za mnom i stavlaj svoju nogu ondje gdje vidiš da sam ja postavio svoju. Tako ćeš sigurno proći.” Brat je išao za anđelom kako ga je on poučio. Kad su tako došli do sredine, anđela nestade. Otišavši od njega, uziđe na vrlo visoko brdo, daleko na drugoj strani mosta.

Brat je dobro promatrao mjesto kamo je anđeo odletio i pazio je neće li se anđeo vratiti. Kako se anđeo nije vraćao, ostade brat bez čuvara. Tada pogleda u dubinu i ugleda one strašne životinje kako su izronile iz vode, kako dižu svoje glave i kako su zinule da ga, ako bi pao, odmah progutaju. Tada brata obuže takav strah da nije znao što bi učinio ili rekao, jer se nije mogao niti vratiti, a niti poći naprijed. Našavši se u takvoj nevolji i videći da nema drugog utočišta osim u samom Bogu, prigne se, obuhvati most tako čvrsto koliko je mu je to bilo moguće, te se svim srcem i sav u suzama preporuča Bogu da mu po svom svetom milosrđu pomogne.

Kad se pomolio, učinilo mu se kao da mu rastu krila. Zato je s velikim veseljem čekao da mu toliko narastu, da bi mogao njima poletjeti s mosta onamo kamo je odletio i anđeo. Poslije nekog vremena, od velike želje da što prije prijeđe preko mosta, poče letjeti. Ali, jer mu krila još nisu ojačala toliko koliko bi bilo potrebno, pade opet na most, a krila mu otpadoše. Zato iznova obuhvati most te kao i prije preporuča se Bogu. Pa kad se pomolio, opet mu se učini kao da mu rastu krila. Ali kao i prvi put, nije ni

ovaj puta čekao dok mu potpuno narastu krila, nego je prije vremena poletio, pa opet pao na most, a krila mu otpadoše. Sada uvidje brat da je samo zbog prevelike žurbe, jer je htio poletjeti prerano, ponovno pao na most. Zato počne sam sebi govoriti: “Ako mi porastu krila i po treći puta, svakako ću tako dugo čekati dok ne budu tako velika da uzmognem letjeti a da ne padnem.”

Dok je bio u tim mislima, učini mu se da mu i treći put krila rastu. No, sad je čekao vrlo dugo, dok mu nisu krila dovoljno narasla. Učini mu se, dok je čekao na prva, druga i treća krila, da je prošlo dobrih stotinu i pedeset godina, pa i više. Konačno se digne treći put, poleti svom snagom, te dođe na mjesto kamo je bio poletio anđeo. On pokuca na vrata palače u kojoj je bio anđeo. Dođe vratar i upita ga: “Tko si ti da si smio doći ovamo?”

On odgovori: “Ja sam manji brat.”

Onda će mu vratar: “Malo pričekaj, sad ću pozvati svetog Franju da vidim je li te on pozna.”

Vratar ode po svetog Franju, a ovaj počne promatrati divne zidove te palače. Ti su mu se zidovi činili prozirni i tako providni, da je kroz njih mogao jasno vidjeti zborove svetaca i anđela kao i sve što se unutra događalo. I dok je on to sve čudeći se promatrao, dođoše sveti Franjo, brat Bernardo i brat Egidije, a za njima veliko mnoštvo svetaca i svetica koji su nasljeđovali Franjin život. Činilo mu se kao da ih ima bez broja. Sveti Franjo reče vrataru: “Pusti ga da uniđe, jer je on jedan od moje braće.”

Čim je unišao, odmah oćuti takvu utjehu i slast, da je zaboravio sve nevolje što ih je prije imao, kao da ih nikad nije ni bilo. Tada ga sveti Franjo povede unutra i pokaže mu mnoge divne stvari te mu reče: “Moj sine, sad se moraš ponovno vratiti u svijet. Ondje ćeš biti sedam dana. Kroz to vrijeme pripremi se marljivo s velikom pobožnošću. Ja ću doći za sedam dana po tebe, te ćeš onda poći sa mnom u ovo mjesto blaženih.” Sveti Franjo bio je ogrnut divnim plaštem, urešenim najljepšim zvijezdama. Njegove su rane bile tako sjajne da su svojim zrakama rasvjetljavale cijelu palaču. Brat Bernardo imao je na glavi krunu od vrlo lijepih zvijezda. Brat Egidije bio je ukrašen divnim svjetlom. Među njima ugledao je još mnogu drugu svetu braću, koje na svijetu nikada nije vidio. Kad se od svetog Franje rastao, premda preko volje, vrati se na svijet. Kad se probudio i došao k sebi, braća su upravo zvonila na Prvi čas. Prema tome, bio je on u tom zanosu samo od Jutrenje do Prvog časa, iako se njemu činilo da je to trajalo mnogo godina. Brat ispriповjedi redom ovo svoje viđenje. Poslije toga sna počela ga je tresti groznica, koja je trajala sedam dana. Osmi dan, prema obećanju, dođe sveti Franjo po njega s velikim mnoštvom slavnih svetaca i odvede njegovu dušu u kraljevstvo blaženih, u kraljevstvo vječnoga života.

Na hvalu Kristu. Amen.

**Kako je sveti Franjo u Bolonji divno propovijedao
i kako se mnogi obratiše, a među njima bijahu i
dva studenta koji stupiše kasnije u Red**

Kad je jednom sveti Franjo došao u Bolonju, strčao se sav svijet da ga vidi, jer im je bio poznat kao svetac. Stoga nastade takva stiska da je svijet teškom mukom mogao doći na glavni trg. Trg je bio toliko ispunjen ljudima, da je stajao čovjek do čovjeka,

žena do žene, učenik do učenika. Tada se sveti Franjo uspne na povišeno mjesto usred trga i počne propovijedati kako mu je Duh Sveti nadahnjivao. Propovijedao je tako divno, te se činilo da propovijeda anđeo a ne čovjek. Njegove riječi kao da su dolazile s neba, poput oštih strijela prodirale su u srca slušatelja. Prilikom te propovijedi obratio se na pokoru velik broj muževa i žena. Među njima bijahu i dva plemića iz Ankonske Marke, koji su ovdje studirali. Jedan se zvao Pelegrin a drugi Ričieri. Obojicu dirne u srce Franjina propovijed. Potaknuti božanskim nadahnućem, dođoše k svetom Franji i rekoše da žele potpuno napustiti svijet i postati njegovom braćom. Na to sveti Franjo, rasvijetljen od Boga, upozna da je ova dva studenta iz Ankone poslao Bog i da će u Redu sveto živjeti. Videći njihovu gorljivost, primi ih s veseljem u Red i reče: “Ti, Pelegrine, hodaj u Redu putem poniznosti, a ti, brate Ričieri, služi braći.” Tako je i bilo. Brat Pelegrin se nije nikada htio predstavljati kao klerik već kao laik, premda je bio vrlo učen, bio je štoviše, doktor kanonskog prava. Svojom poniznošću postigne toliku savršenost u krepostima da je brat Bernardo, prvi Franjin sljedbenik, rekao o njemu da je to bio jedan od najsavršenije braće na ovom svijetu. A konačno se taj brat Pelegrin preseli s ovoga svijeta u blaženi život pun kreposti i mnogih čudesa, prije i poslije smrti.

I brat Ričieri, živeći veoma sveto i ponizno, služio je pobožno i vjerno braći. On je često vrlo povjerljivo razgovarao sa svetim Franjom, koji mu je otkrivao mnoge tajne. Kasnije je postao provincijalom ankonske provincije. Upravljao je njome dugo vremena vrlo mudro i u najvećem miru i spokojstvu.

Nakon nekog vremena Bog mu pripusti veliku kušnju, zbog koje je postao žalostan i turoban. Bio je u velikoj duševnoj muci i tjeskobi. Da se otrese napasti, trpio je svoje tijelo danju i noću postom, suzama, molitvom i ostalim pokorničkim vježbama, pa ipak nije mogao odagnati tu napast, nego je često upadao upravo u očaj, jer je mislio da ga je Bog napustio. Kad je već duže vremena bio u tom nemilom duševnom stanju, odluči otići k svetom Franji i to upotrijebiti kao posljednje sredstvo. U sebi je mislio: “Ako mi sveti Franjo pokaže lijepo lice i pokaže se povjerljivim kao obično, vjerovat ću da Bog ima sa mnom smilovanja, ako li ne, to će biti znak da me je Bog napustio.” On, dakle, pođe k svetom Franji, koji je u to vrijeme ležao teško bolestan u palači asiškog biskupa. Bog objavi svetom ocu koje i kakve napasti muče brata Ričierija, kako je očajan, što je odlučio i kako će doći. Stoga sveti Franjo odmah pozove brata Leona i brata Masea i reče im: “Idite vas dvojica u susret momu premilomu sinu, dragom bratu Ričieriju, zagrlite ga u moje ime i pozdravite te mu recite, da ga među svom braćom na svijetu posebno volim.”

Oni odu i na putu susretnu brata Ričierija. Odmah ga zagrle te mu reknu što im je sveti Franjo naredio. Brata Ričierija obuže takvo veselje i utjeha da je bio gotovo izvan sebe. Hvaleći Boga iz sveg srca, pođe k mjestu gdje je sveti Franjo ležao bolestan.

Kad je sveti Franjo čuo da je došao brat Ričieri, ustade iz kreveta te mu pođe u susret. Sveti ga Franjo nježno zagrl i ljubazno mu reče: “Dragi moj sine, među svom braćom na svijetu tebe posebno volim.” Nakon tih riječi načini mu znak križa na čelu i poljubi ga. Tada nastavi sveti Franjo: “Predragi sine, tu ti je napast pripustio Bog da stekneš još više zasluga. Nećeš li više ove napasti podnositi, onda nećeš steći ni nagradu. Dakle, kako želiš.”

Čudnovato! Tek što je sveti Franjo rekao te riječi, nestade svake napasti kod brata Ričierija, kao da je nikad u svojem životu nije ni osjetio, te je bio potpuno utješen.

Na slavu Božju. Amen.

Kako je brat Bernardo bio u zanosu od Jutrenje do Devetog časa

Kakvu je milost često Bog iskazivao siromašnim sljedbenicima Evandjelja koji su ostavili svijet iz ljubavi prema Isusu, pokazalo se na bratu Bernardu Kvintavalskom. On se, otkako je primio odjeću svetog Franje, u razmatranju nebeskih stvari često puta zanio u Boga. Među ostalim slučajevima dogodilo se jednom i ovaj za vrijeme svete mise. On se posvema zadubio u razmatranje Boga. Bio je toliko obuzet i zanesen u Boga te nije ni opazio kad je bilo podizanje tijela i krvi Kristove, tako da nije kleknuo niti je skinuo kapucu s glave, kao što su običavali ostali. Gledao je nepomično preda se i ostao je, ne osjećajući ništa, sasvim ukočen sve do Devetog časa. Kad je nakon Devetog časa došao k sebi, počeo je hodati po samostanu, dozivljući braću čudnim glasom: "Braćo, o braćo, braćo! U ovom kraju nema čovjeka tako bogata i tako plemenita koji ne bi dragovoljno, ako bi mu bila obećana palača puna zlata, ponio vreću blata samo da dobije vrijedno blago."

To nebesko blago, obećano ljubiteljima Božjim, dobio je u izobilju brat Bernardo da je neprestano kroz punih petnaest godina uvijek hodao licem i duhom uzdignut prema nebu i mislio na nj. Kroz to vrijeme nikad se nije dosita najeo, nego je tek malo pojeo od onoga što je bilo postavljeno preda nj, jer je govorio da nije nikakva samozataja uzdržati se od onoga što čovjeku ne prija. Prava se samozataja sastoji u tome da se čovjek uzdržava od onoga što mu prija.

Takvim načinom života došao je do tolike ljubavi i svjetla razuma da su dolazili k njemu ugledni svećenici da im rješava vrlo teška pitanja i teško razumljiva mjesta u Svetom pismu, a on bi im razjašnjavao svaku poteškoću, jer mu je duh bio uvijek slobodan i otrgnut od svih zemaljskih stvari. Poput lastavice letio je vrlo visoko u svojim razmatranjima. Mnogo puta je bio dvadeset i trideset dana sam na vrhuncima vrlo visokih gora i razmatrao o nebeskim stvarima. Brat Egidije običavao je o njemu govoriti da drugim ljudima nije bio dan dar koji je bio dan bratu Bernardu Kvintavalskom: da lete visoko poput lastavice i da se u zraku hrane.

Zbog te izvanredne milosti koju je dobio od Boga sveti je Franjo rado i često govorio s njim danju i noću. Mnogo puta su ih zajedno našli noću u šumi, kamo bi došli da razgovaraju o Bogu, koji neka je blagoslovljen u sve vijeke vjekova. Amen.

Kako se zloduh ukazao bratu Rufinu u obliku Raspetoga i rekao mu da je predodređen za vječnu propast

Brat Rufin, jedan od najodličnijih ljudi grada Asiza i prijatelj svetog Franje, vrlo svet čovjek, bijaše kroz neko vrijeme neprekidno mučen u duši od zlog duha i žestoko iskušavan obzirom na preodređenje. Brat je bio vrlo potišten i žalostan, jer mu je zloduh ubacio u dušu misao da je proklet, da ne pripada broju izabranih za vječni život i da je sve uzaludno što radi u Redu. Te su napasti trajale više dana, ali to iz

stidljivosti nije htio otkriti svetom Franji. Ipak brat Rufin nije propuštao molitve, uobičajene postove i ostala pokornička djela.

Kad je to njegovo stanje vidio zli duh, počeo mu dodavati žalost na žalost. Osim unutarnjih borba pripremio mu je i vanjske, time što mu se prikazivao likovima. Tako mu se jednom ukaza u obliku Raspetoga te mu reče: "Brate Rufine, zašto se toliko mučiš molitvom i pokorom kad ti nisi izabran za život vječni? Vjeruj mi, jer ja znam koga sam odabrao i unaprijed preodredio, a ne vjeruj sinu Petra Bernardona, ako ti on rekne obratno. Štoviše, ne pitaj ga o toj stvari ništa, jer ni on ni drugi ne znaju o tome ništa, nego ja koji sam sin Božji. Meni možeš sigurno vjerovati: ti si u broju osuđenih. A isto tako je proklet tvoj otac, sin Petra Bernardona, kao i on sam, te svi koji slijede Franju." Kad je zloduh izrekao ove riječi, bratu Rufinu se razum tako zamračio da je gubio svaku vjeru i ljubav koju je dotad imao prema svetom Franji i nije mu mogao ništa kazati.

Ali što svetom ocu nije rekao brat Rufin, otkrio mu je Duh Sveti. Kad je sveti Franjo u duhu vidio toliku opasnost za brata Rufina, pošalje k njemu brata Masea. On mu reče da ga zove sveti Franjo, našto brat Rufin odgovori mrmljajući: "Što ja imam s bratom Franjom?" Tada brat Maseo, pun božanske mudrosti, odmah upozna đavolsku varku pa reče: "O, brate Rufine, zar ne znaš da je brat Franjo poput Božjeg anđela prosvijetlio mnoge duše na ovom svijetu i da smo po njemu primili milost od Boga? Stoga hoću da svakako pođeš sa mnom k njemu, jer vidim jasno đavolske zamke." Na te riječi brat se Rufin digne i pođe k svetom Franji.

Čim je sveti Franjo već izdaleka opazio kako dolazi, poviče: "O, mali moj nesretniče, brate Rufine, kome si povjerovao?" Kad se brat Rufin približio svecu, ovaj mu reče sve točno i po redu kakvu mu je napast priredio đavao i jasno mu pokaza da je onaj koji mu se ukazao bio đavao, a ne Krist; da ne smije ni na koji način pristati uz njegovu smučivanja, "nego, kada ti đavao rekne da si osuđen, odgovori mu: Otvori svoja usta, jer ću te inače zasuti svojim blatom." Tako je sveti Franjo dao upute bratu Rufinu te nastavi: "A po ovom ćeš raspoznati đavla od Krista: Čim mu to rekneš, on će odmah pobjeći. Osim toga, mogao bi ga i po tome prepoznati da je đavao a ne Krist, jer ti je otvrdnuo srce za svako dobro, a to je upravo njegov posao. Blagoslovljeni Krist nikad ne da da otvrdne čovječje srce, nego ga smekša, kao što govori na usta proroka: Uzet ću ti kameno srce, a dat ću ti mesnato." Tada, videći brat Rufin kako mu je sveti Franjo ispričao cijeli tijek i narav napasti, skrušio se na njegove riječi, počeo žestoko plakati, pokloni se svetom Franji te ponizno prizna svoj grijeh što mu je zatajio svoju napast. Opomene svetog oca ohrabriše ga i utješiše te je počeo živjeti boljim životom. Na kraju mu još reče sveti Franjo: "Idi, sinko, ispovijedi se i ne propuštaj uobičajene molitve. Budi siguran da će ti ta napast biti od velike koristi i utjehe i to ćeš uskoro iskusiti."

Brat se Rufin vratio u svoju ćeliju koja je bila u šumi. Dok se uz plač molio, ukaza mu se ponovo đavao uzevši Kristov lik i reče mu: "O, brate Rufine, zar ti nisam kazao da ne vjeruješ sinu Petra Bernardona i da se ne mučiš plačem i molitvom kad si već osuđen? Što ti vrijedi da se mučiš dok još živiš, jer će sav tvoj trud biti proklet?" Brat Rufin mu reče bez oklijevanja onako kako ga je sveti Franjo poučio: "Otvori usta, inače ću te zagaditi!"

Đavao je bio postuđen i tako se razbjesnio da je u čas pobjegao uz veliku oluju i potres stijenja Monte Subazija koje je bilo u blizini, te je još dugo vremena potrajala lomljava kamenja koje je padalo u provaliju. Napokon nastade strašna vatra i buka da se vidjelo i čulo nadaleko. Sveti Franjo iziđe iz samostana sa svojom braćom s velikom radoznalošću da vidi što je to tako neobično. Još se i danas vide ondje goleme pećine koje su se srušile.

Tako je brat Rufin jasno uvidio da je to bio đavao koji ga je varao. Vrativši se svetom Franji, ponovo se baci na zemlju i prizna svoj grijeh. Sveti ga Franjo utješi blagim riječima, pošalje ga sasvim utješena u njegovu ćeliju. U njoj mu se za vrijeme pobožne molitve ukaže blagoslovljeni Isus Krist, koji mu svu dušu ugrije žarom božanske ljubavi i reče: “Dobro si učinio, sinko, što si povjerovao bratu Franji. Onaj koji te je ražalostio bijaše đavao, a ja sam Krist, tvoj učitelj. Da sam ja zaista tvoj Učitelj dajem ti ovaj znak: Dokle god budeš živio, nećeš nikada više osjetiti žalosti i nevolje.”

Nakon toga Krist ode, ostavivši mu takvo duševno veselje i radost, takvu svjetlost razuma da je danju i noću zanesen razmišljao o Bogu.

Od tada je bio tako utvrđen u milosti i sugurnosti za spas svoje duše da je postao sasvim drugi čovjek. Da su mu drugi dopustili, dan i noć bi molio i razmatrao o Bogu i Božjim istinama. Sveti Franjo je govorio da je brata Rufina Bog već u ovom životu učinio svecem, pa da se ne susteže, osim pred njim, kazati “sveti Rufin”, premda on još živi na zemlji.

Na hvalu našega Gospodina Isusa Krista. Amen.

30

Kako je sveti Franjo poslao brata Rufina da propovijeda

Spomenuti brat Rufin bio je radi neprestanog razmatranja zaokupljen Bogom da je postao gotovo neosjetljiv i nijem. On je vrlo rijetko govorio, a nije imao ni milosti ni žara ni rječitosti za propovijedanje. Usprkos tome zapovjedi mu jednom sveti Franjo da pođe u Asiz propovijedati puku ono što mu Bog nadahne. Nato brat Rufin reče: “Poštovani oče, molim te da me oslobodiš toga i da me ne šalješ onamo, jer sam priprost, neznalica, a niti ne posjedujem propovjedničkog dara.” Tada reče sveti Franjo: “Jer nisi odmah poslušao, nalažem ti u ime svete poslušnosti da odmah, gol, odjeven samo u donje rublje, pođeš u Asiz, uđeš u koju crkvu i da puku propovijedaš.”

Na tu zapovijed svuču brat Rufin gornje odijelo i uđe neodjeven u crkvu. Pošto se poklonio pred oltarom, uzade na propovijedaonicu te počne propovijedati. Tome su se djeca i ljudi smijali i izrugivali ga, te rekoše: “Eto, kako ti ljudi čine veliku pokoru i toliko se odriču da su već postali ludi i izvan sebe.”

Međutim, sveti Franjo, kako je razmišljao o brznoj poslušnosti brata Rufina, koji je nekoć pripadao visokom plemstvu grada Asiza, te o neugodnoj i oštroj zapovijedi koju mu je dao, poču sam sebe koriti i reče u sebi: “Otkud tebi tolika preuzetnost, sine Petra Bernardona, priprosti čovječe, da zapovijedaš bratu Rufinu, koji se broji među prve plemiće u Asizu, da ide gol propovijedati puku kao da je luđak? Zaista, ti bi ovo što si zapovjedio najprije sam morao iskušati na vlastitoj koži.”

Nakon toga se sveti Franjo, u svojoj revnosti, odmah svuču i ode u Asiz, uzme sa sobom brata Leona da ponese njegovo odijelo i odijelo brata Rufina. Kad ga takva vidješe Asižani, počesu mu se smijati. Mislili su da su i on i brat Rufin poludjeli od prekomjerne pokore.

Sveti Franjo uđe u crkvu u kojoj je brat Rufin propovijedao. Upravo je govorio ove riječi: “Predragi, ako želite izbjeći paklu, bježite od svijeta, ostavite grijeh, vratite što

je tuđe. Opslužujte Božje zapovijedi, ljubeći Boga i bližnjega. Ako hoćete doći u nebo, ako želite posjedovati kraljevstvo Božje, činite pokoru!”

Tada se neodjeven popne na propovjedaonicu sveti Franjo te počne tako divno propovijedati o preziranju svijeta, o svetoj pokori i o dragovoljnom siromaštvu, o čežnji za kraljevstvom nebeskim, o golotinji i gorčini muke našega Gospodina Isusa Krista. Svi oni koji su slušali propovijed, veliko mnoštvo muškaraca i žena, počеше gorko plakati s velikom pobožnošću i skrušenih srdaca. I ne samo tu nego i u cijelom Asizu toga je dana nastao tolik plač zbog muke Isusove, kakva do tada nije bilo.

I tako bi narod poučen i utješén činom i propovijedu svetog Franje i brata Rufina. Sveti Franjo obuče sebe i brata Rufina, te se vrte u samostan kod Porciunkule, hvaleći i slaveći Boga koji im je dao milost da su prezirom pobijedili sami sebe te su mogli pobuditi ovčice Kristove dobrim primjerom i pokazati koliko treba prezirati svijet. Tog je dana poraslo štovanje među pukom prema svetom Franji, te se svatko smatrao blaženim ako se mogao dotaknuti ruba njegova habita.

Na slavu i čast našega Gospodina Isusa Krista. Amen.

31

Kako je sveti Franjo poznao kreposti i tajne grijeha sve svoje braće

Jednako kao što govori naš Gospodin Isus Krist u Evandjelju: “Poznajem svoje ovce, i one poznaju mene”, tako je i blaženi otac sveti Franjo kao dobar pastir, po Božjoj objavi, poznao sve zasluge i kreposti svoje braće, ali i njihove nedostatke. Tako je znao svakoga snabdjeti najboljim sredstvima: ponizujući ohole, uzvisujući ponizne, koreći mane i hvaleći kreposti, kako čitamo u divnim objavama koje je imao u svojoj prvoj redovničkoj obitelji.

Jednom je sveti Franjo sa svojom braćom u nekom obitavalištu razgovarao o Bogu, a brat Rufin nije bio s njima kod tog razgovora, nego je razmatrao u šumi. Dok je još razgovor braće i svetog Franje trajao, izađe iz šume brat Rufin i pođe nešto podalje od njih. Ugledavši ga, okrene se sveti Franjo svojoj braći i upita ih: “Recite mi što mislite u koga je najsvetija duša koju Bog ima na svijetu?” A oni mu odgovoriše: “Mislimo tvoja.” Sveti Franjo odvrati: “Predraga braćo, ja sam po sebi najnevredniji i najgori među onima koje Bog drži na zemlji. Ne vidite li onoga brata Rufina koji upravo izlazi iz šume? Bog mi je objavio da je njegova duša jedna od tri najsvetije duše na svijetu. Pouzdano vam mogu kazati da ne bih oklijevao da ga za života nazovem svetim Rufinom, jer je njegova duša učvršćena u milosti i jer ga je sam Krist proglasio svetim u nebu.”

Te riječi nije nikada sveti Franjo rekao u nazočnosti brata Rufina.

Slično tome, sveti Franjo poznao je i nedostatke svoje braće, što se jasno pokazalo u slučaju brata Ilije, kojega je često korio zbog njegove oholosti; brata Ivana Kapelskog, kome proreče da će se objesiti; u slučaju nekoga trećeg brata, koga je đavao zgrabio za grkljan kad je bio ukoren zbog neposlušnosti; jednako u mnogih drugih, kojih je tajne grijeha i kreposti jasno spoznao po objavi blagoslovljenoga Isusa Krista, kome neka bude hvala i slava bez kraja. Amen.

Kako je brat Maseo zadobio savršenu poniznost od blagoslovljenog Isusa Krista

Prva braća svetog Franje nastojala su svim silama biti siromašna u zemaljskim stvarima a bogata krepostima, po kojima se dolazi do pravoga nebeskog i vječnog bogatstva.

Kad su se jednoga dana braća sakupila i govorila o Bogu, jedan je od njih pripovijedao ovaj pobudni primjer: “Bio čovjek koji je bio velik prijatelj Božji. On je posjedovao veliku milost aktivnoga i kontemplativnog života. Uz to je imao i izvanrednu poniznost te se smatrao najvećim grešnikom. Ova ga je poniznost posvećivala i učvršćivala u milosti te je neprestano napredovao u krepostima i drugim Božjim darovima, tako da nikada nije pao u grijeh.”

Čuvši brat Maseo o poniznosti tako divne stvari i uvidjevši da je ona blago za vječni život, rasplamtio se ljubavlju i čežnjom za tom krepošću, te je u svetoj revnosti podigao lice prema nebu, zavjetovao se i čvrsto odlučio da se neće nikada radovati na ovom svijetu dok ne osjeti u svojoj duši tu krepost u najsavršenijem stupnju.

Sasvim zaokupljen ovom željom kroz mnogo dana, otiđe brat Maseo jednoga dana u šumu. Hodao je po njoj plačući, uzdišući i jecajući u nepokolebljivoj želji da od Boga dobije tu krepost. Pri tom se žarko molio Bogu za božansku milost, jer Bog rado uslišava molitve poniznih i skrušenih. I dok je on bio tom čežnjom zaokupljen, dođe glas s neba, koji dvaput zovnu ožalošćenog brata: “Brate Maseo, brate Maseo!” U duhu je brat Maseo spoznao da je to bio Kristov glas pa je odgovorio: “Gospodine moj!” A Krist mu reče: “Što ćeš dati da bi zadobio milost koju moliš?”

Brat Maseo odgovori: “Gospodine, dao bih oči iz svoje glave.”

A Krist mu reče: “Ja hoću da imaš tu milost i oči.” Nakon toga nastade šutnja. Brat Maseo osta ispunjen milošću željene kreposti poniznosti i svjetlom Božjim te se tako radovao, da je od tog časa uvijek klicao. A često je, dok je u zanosu molio, gukao poput goluba: “U, u, u!” Vesela lica i radosna srca znao je dugo ustrajati u razmatranju. U isto vrijeme postao je tako ponizan, da se smatrao najneznatnijim čovjekom na svijetu.

Kad ga je brat Jakob iz Falerona upitao zašto u svom klicanju ne mijenja glasove, odgovorio je brat Maseo vrlo radostan: “Ako neka stvar ide dobro, onda nije nužno da se nešto mijenja.”

Na hvalu Kristovu. Amen.

Kako je sveta Klara na papinu zapovijed blagoslovila kruh, i kako se na svakom hljebu pojavio znak križa

Sвета Klara, pobožna učenica Kristova križa i plemenita mladica zasađena od gospodina svetoga Franje, bila je tako sveta da su je ne samo biskupi i kardinali, već ju je s velikom čežnjom i sam papa želio vidjeti i čuti, te ju je više puta i osobno

pohađao. Među ostalim, došao je jednom Sveti Otac k njoj u samostan da čuje kako govori o nebeskim i Božjim istinama. Kad su tako bili zajedno u božanskom razgovoru, sveta Klara odredi da se prostre stol i metne na nj kruh da ga Sveti Otac blagoslovi. Kad su dovršili duhovni razgovor, sveta Klara poklekne i s velikim poštovanjem i pobožnošću zamoli Svetog Oca da blagoslovi kruh koji je na stolu.

Sveti Otac odvrati: “Draga sestro Klaro, želim da ti blagosloviš ovaj kruh i da načiniš nad njim znak presvetoga križa Kristova, kojemu si se sasvim predala.” Sveta Klara reče: “Presveti Oče, oprostite mi! Bila bih vrijedna velikoga ukora kada bih se ja, bijedna i nezatna žena, usudila dati takav blagoslov pred Kristovim namjesnikom.”

Papa odgovori: “Kako se to ne bi shvatilo preuzetnošću, nego više zaslužnim činom poslušnosti, zapovijedam ti u ime svete poslušnosti da nad ovim kruhom načiniš znak presvetoga križa i blagosloviš ga u ime Božje.”

Tada sveta Klara, kao prava kćerka poslušnosti, blagoslovi te hljebove znakom svetoga križa vrlo pobožno. I gle čuda! Odjednom se na svima onim hljebovima pojavi znak križa, predivno utisnut. Jedan su dio tog kruha pojeli, a drugi su, zbog čuda, čuvali.

Kad je Sveti Otac vidio da se dogodilo čudo, dade svoj blagoslov svetoj Klari, uzme jedan od onih hljebova, zahvali Bogu i ode.

U to vrijeme boravile su u tom samostanu sestra Hortulana, majka svete Klare, i sestra Agneza, njezina rođena sestra. Obje su zajedno sa svetom Klarom bile vrlo kreposne i u punini posjedovale Duha Svetoga. A bilo je tu i još mnogo drugih svetih redovnica kojima je sveti Franjo slao mnoge bolesnike, a one su svojim molitvama i znakom presvetoga križa svima vraćale zdravlje.

Na hvalu našega Gospodina Isusa Krista. Amen.

34

Kako je sveti Ljudevit, francuski kralj, došao u Peruđu kao hodočasnik da posjeti brata Egidija

Sveti Ljudevit, francuski kralj, hodočastio je u sveta mjesta po svijetu. Kad je čuo kako je glasovita svetost brata Egidija, koji je bio jedan od prve braće svetog Franje, zaželi i čvrsto odluči posjetiti ga osobno. Stoga dođe u Peruđu, gdje je tada boravio spomenuti brat Egidije.

Kao siromah i nepoznati hodočasnik, samo s nekoliko pratilaca, došao je u kuću manje braće. Vrataru nije rekao tko je, već usrdno i s velikom upornošću zatraži brata Egidija.

Vratar ode bratu Egidiju i reče da je na vratima neki hodočasnik koji ga traži. Bog je pak bratu Egidiju objavio i očitovao da je to francuski kralj. Zato on odmah izađe iz ćelije i pohita na vrata. Kad je onamo došao, bez ikakva pitanja, premda se nikad nisu vidjeli, pokleknuše jedan pred drugoga s velikim poštovanjem te se zagrlje i poljube s takvom srdačnošću kao da su se već odavno poznavali i bili prijatelji. Ali ni jedan ni drugi nisu cijelo to vrijeme ništa govorili, nego su samo šuteći ostali u zagrljaju, znaku bratske ljubavi. Kad su duže vremena tako zajedno bili, a da nisu međusobno izmijenili nijedne riječi, razidoše se. Sveti kralj Ljudevit pođe na put, a brat Egidije vrati se u svoju ćeliju.

Kad je kralj odlazio, neki brat upita jednoga od kraljevih pratilaca, tko je onaj koji se grlio s bratom Egidijem. On mu odgovori da je to bio francuski kralj, koji je ovamo došao da vidi brata Egidija. Kad je brat to rekao ostaloj braći, rastužiše se, jer im brat Egidije nije o tome rekao ni riječi. Braća mu s velikom žalošću rekoše: “O, brate Egidije, kako si mogao biti tako neprijazan te nisi sa svetim francuskim kraljem progovorio nijedne riječi? On je došao iz Francuske da te vidi i da od tebe čuje koju dobru riječ.”

Brat Egidije im odgovori: “Moja predraga braćo, ne čudite se tomu! Niti sam ja njemu mogao kazati koju riječ, a niti on meni. Čim smo se zagrlili, otkrilo je i otvorilo svjetlo božanske mudrosti meni njegovo a njemu moje srce. I dok smo tako, po Božjem dopuštenju gledali jedan drugome u srce, mnogo bolje upoznasmo što je jedan drugome htio kazati, nego da smo govorili ustima. Tako se i utješismo mnogo bolje, nego da smo riječima htjeli izraziti ono što su nam srca ćutjela, i to zbog nedostatnosti ljudskih riječi, koje ne mogu jasno izraziti Božje tajne. Da smo govorili, prouzrokovale bi nam prije veliko razočaranje negoli utjehu. Znajte sada zašto je kralj otišao odavde vrlo zadovoljan i utješen u svom srcu.”

35

Kako je sveta Klara, kad je bila bolesna, u Badnjoj noći prenesena u crkvu svetog Franje na molitvu

Jednom je sveta Klara tako teško oboljela da nije mogla ići u crkvu na molitvu časoslova s ostalim redovnicama. Kako se približio svečani blagdan Kristova rođenja, te su sve redovnice pošle u crkvu moliti Jutrenju, ona ostade sama u postelji, nezadovoljna što nije mogla poći zajedno s drugima da zadobije duhovnu utjehu. Ali Isus Krist, njezin zaručnik, ne ostavi je bez utjehe, već ju je na čudesan način prenio u crkvu svetog Franje, te je bila na cijeloj jutarnjoj službi i na ponoćki. Osim toga, mogla je primiti svetu pričest. Zatim je bila odnesena natrag u krevet.

Kad su se redovnice, nakon završene službe Božje u Svetom Damjanu, vratile svetoj Klari, rekle su joj: “O majko naša, sestro Klaro, kako smo imale veliku utjehu u ovoj svetoj noći rođenja Kristova! O, da se je Bogu svidjelo, pa da si i ti bila ondje s nama!”

Sвета Klara odgovori: “I ja moram zahvaljivati i slaviti našega Gospodina Isusa Krista blagoslovljenoga, predrage moje sestre i kćeri, jer sam i ja bila na cijeloj svečanosti u ovoj presvetoj noći, i još na većoj nego što ste bile vi. Ova nazočnost bila mi je na veliku duševnu utjehu. Posredovanjem mog oca svetog Franje i milošću našega Gospodina Isusa Krista bila sam nazočna u crkvi časnog oca Franje i slušala tjelesnim i duševnim ušima i službu i sviranje orgulja koje su ondje. Ondje sam se i pričestila. Stoga se veselite milosti koja mi je iskazana i zahvalite našem Gospodinu Isusu Kristu.” Amen.

36

Kako je brat Leon imao lijepo i čudesno viđenje o Redu, i kako ga je protumačio sveti Franjo

Kad je sveti Franjo bio teško bolestan, posluživao ga je brat Leon, koji je jednom, dok se pokraj bolesničkog kreveta svetog Franje molio, bio zanesen i u duhu prenesen k nekoj vrlo velikoj, širokoj i brznoj rijeci. Dok je tu stajao i gledao hoće li netko proći, opazi nekoliko braće koja su nosila nekakav teret, a bilo im je zapovijeđeno da zagaze u rijeku. Čim zagaziše, naglo ih zahvati jaka struja rijeke. Neki od njih dođoše do trećine rijeke, neki do polovice, a drugi gotovo do druge obale, ali i njih konačno pritisne na dno jaka struja i teret što su ga nosili na leđima, i oni se utopiše. Kad je to vidio brat Leon, obuze ga velika žalost za njima. Ali, dok je on još uvijek tu stajao, ponovo dođe veliko mnoštvo braće koja nisu bila opterećena nikakvim teretom, već je na njima sjalo sveto siromaštvo. Oni zagaziše u rijeku i prijedlože je bez ikakve poteškoće.

Nakon tog viđenja došao je brat Leon opet k sebi. Sveti Franjo, spoznavši u duhu da je brat Leon imao neko viđenje, dozove ga k sebi i upita ga što je vidio. Kad mu je brat Leon ispriповjedio u potpunosti cijelo viđenje, reče sveti Franjo: “To što si vidio, prava je istina. Velika rijeka to je ovaj svijet. Braća koja se utopiše u rijeci, to su oni koji nisu slijedili evanđeoske savjete, a osobito sveto siromaštvo. Oni koji su bez poteškoće prešli, to su ona braća koja ne teže ni za kojom zemaljskom stvari niti ih posjeduju na ovom svijetu, nego su zadovoljni s najnužnijim odijelom i hranom. Oni neprestano slijede golog Krista na križu i spremni su veselo nositi njegov slatki jaram svete poslušnosti. Zato oni lako prelaze iz vremenitog života u vječni.

Na hvalu i slavu našega Gospodina Isusa Krista. Amen.

Kako se neki bogati i odlični plemić po zaslugama svetog Franje obratio i stupio u Red

Sveti Franjo, sluga Isusa Krista, dođe jednom kasno uveče u kuću nekoga bogatog i moćnog plemića. On njega i njegova pratioca primi najuljudnije i s poštovanjem, kao da su Božji anđeli. Upravo zbog te njegove uljudnosti i učtivosti zavolio ga je sveti Franjo, a ponajviše zbog toga što ga je plemić pri ulasku u kuću zagrlio i prijateljski poljubio, oprao mu noge, obrisao ih, ponizno poljubio, naložio vatru i pripremio stol obilat dobrim jelima te je za vrijeme blagovanja vesela lica neprestano posluživao. Kad su sveti Franjo i njegov sudrug završili blagovanje, reče plemić: “Gle, moj oče, žrtvujem samoga sebe i sve što meni pripada. Kad god ustrebate habit, rublje, plašt ili koju god stvar, kupite, a ja ću sve platiti. Znajte, spreman sam pobrinuti se za sve vaše potrebe, jer po milosti Božjoj mogu. Budući da imam u izobilju vremenitih dobara, rado činim dobro siromasima iz ljubavi prema Bogu, koji mi je dao ta dobra.”

Vidjevši sveti Franjo njegovu uslužnost i dobrotivost, i kad je čuo njegovu velikodušnu ponudu, jako ga zavoli te je, kad su napustili njegov dom, govorio svom pratiocu: “Zaista bi taj plemić bio dobar za naš Red i zajednicu, jer je vrlo zahvalan Bogu, pun ljubavi i uslužnosti prema bližnjemu i siromasima. Znaj, dragi brate, da je udvornost jedna od osobina Božjih ljudi, jer Bog daje iz uslužnosti svoje sunce i svoju kišu pravednima i nepravednima. Uslužnost je, osim toga, sestra milosrđa, koje uništava mržnju, a čuva ljubav. Budući da sam u tom dobrom čovjeku vidio toliko božanskih kreposti, bio bih presretan kad bi on postao naš brat. Zato sam namislio da se jednog dana vratimo k njemu, ne bi li mu možda Bog taknuo srce te bi se htio

pridružiti i služiti Bogu. U međuvremenu molit ćemo se Bogu da mu probudi u srcu tu želju i da mu dade milost da to i izvrši."

I začudo! Nekoliko dana kasnije kako se sveti Franjo pomolio, Bog je probudio tu želju u srcu plemića. Tada reče sveti Franjo svojem bratu: "Pođimo, brate, u mjesto onoga uslužnog čovjeka, jer se pouzdano nadam, da će on, kako je uslužan u vremenitim dobrima, dati i samoga sebe te biti naš subrat."

I oni pođoše. Stigavši do kuće, reče sveti Franjo svome subratu: "Čekaj me malo ovdje, ja ću se najprije pomoliti Bogu da blagoslovi našu namjeru i da nam put bude plodonosan, da bi Isus Krist zbog svoje presvete muke milostivo dao nama siromasima i slabima taj odlični plijen što ga mislimo oteti svijetu."

Rekavši ovo, ode, pomoli se na mjestu gdje bi ga mogao plemić vidjeti. I, kako se to Bogu svidjelo, plemić, gledajući naokolo, ugleda svetog Franju kako je pobožno zaronjen u molitvu pred Kristom, koji mu se za vrijeme molitve u velikom sjaju ukazao i stajao pred njim. I dok je plemić tu stajao, opazi kako je tijelo svetog Franje duže vremena lebdjelo iznad zemlje. Time ga je Bog potaknuo i nadahnuo da napusti svijet. Odmah napusti svoje palače i gorljivim oduševljenjem potrča prema svetom Franji. Kad je stigao do njega, kako je sveti Franjo bio još u molitvi, klekne preda nj te ga s velikom uljudnošću i pobožnošću zamoli da ga udostoji primiti te da zajedno čine pokoru.

Sveti Franjo, dakle, vidjevši da je uslišana njegova molitva i ono što je želio, jer ovaj plemić sili s velikom upornošću, digne se s velikim žarom i radošću duha, zagrlji ga i poljubi, zahvaljujući pobožno Bogu što je dao da ovakav vitez bude pridružen njihovom društvu. Plemić upita svetog Franju: "Što mi zapovijedaš da učinim, moj oče? Spreman sam na tvoju zapovijed sve što posjedujem i uživam dati siromasima te onda s tobom slijediti Krista, oslobođen svih zemaljskih stvari." Tako i učini. Po savjetu svetog Franje, razdijeli svoju imovinu siromasima i stupi u Red te je živio u velikoj pokori i svetosti života u društvu poniznih.

Na slavu našega Gospodina Isusa Krista. Amen.

Kako je svetom Franji bilo očitovano da je brat Ilija odbačen i da će umrijeti izvan Reda

Kad su jednom sveti Franjo i brat Ilija zajedno prebivali u jednoj obitelji, Bog je očitovao svetom Franji da će brat Ilija biti osuđen, da će otpasti od Reda te konačno umrijeti odijeljen od braće. Zbog toga omrznu brat Ilija svetom Franji tako da nije ni s njim a ni o njemu govorio. Pa ako bi kojim slučajem brat Ilija išao prema njemu, sveti Franjo bi se uklonio s tog puta da se s njime ne sretne.

Brat Ilija je to opazio i zaključio da se ne sviđa svetom ocu te htjede saznati razlog tomu. Stoga mu se jednog dana približi s namjerom da razgovara s njim. Sveti Franjo mu je izmakao. No, on ga silom, ali ipak pristojno, zadrži te ga je molio da mu kaže zbog čega izbjegava njegovo društvo i zašto neće s njim razgovarati.

A sveti mu Franjo odgovori: "Razlog tome meni je objavio Bog. Zbog svojih grijeha odmetnut ćeš se od Reda i umrijet ćeš izvan Reda. Osim toga, Bog mi je objavio da si osuđen."

Čuvši ovo, brat Ilija reče: "Moj oče, molim te za ljubav Isusa Krista, da me zbog toga ne izbjegavaš i ne tjeraj me od sebe, nego poput dobrog pastira, po Kristovu primjeru, nađi opet i primi izgublenu ovcu. Ona će propasti ako joj ti ne pomogneš. Moli Boga za me. Ako mu se sviđi, on će povući svoju odluku, jer je pisano da Bog mijenja svoje odluke ako se grešnik pokaje za svoje grijeh. Ja se pak toliko pouzdajem u tvoje molitve da bih osjetio neko olakšanje i onda kad bih bio usred pakla, a znao da se ti moliš za me. Stoga te još jednom molim da mene grešnika preporučiš Gospodinu Bogu, koji je došao da spasi grešnike, neka me primi u svoje milosrđe."

To je rekao brat Ilija s velikom pobožnošću i lijući suze. Kao milostivi otac, obeća mu sveti Franjo da će se moliti Bogu za njega. To je i učinio.

A kad se vrlo pobožno molio Bogu za nj, Bog mu je objavio da je na njegovu molitvu promijenio svoju odluku. Brat Ilija će spasiti svoju dušu, ali će sigurno istupiti iz Reda i umrijeti izvan njega. A tako se i dogodi. To se zbilo kad se Fridrih, sicilski kralj, pobunio protiv Crkve, te je papa izopćio njega i svakoga tko ga god bude pomagao ili savjetovao. Kako su pak brata Iliju smatrali jednim od najmudrijih ljudi na svijetu, kralj Fridrih zamoli ga da pristupi k njemu. On se odazva njegovu pozivu te je postao pobunjenik protiv Crkve i otpadnik iz Reda. Zato ga je papa izopćio i lišio odjeće svetog Franje.

Kao izopćenik teško oboli. Njegov brat, koji je ostao u Redu i bio čovjek dobra i čestita života, čuo je za njegovu bolest. Posjetio ga je te mu, između ostalog, rekao: "Moj predragi brate, vrlo mi je žao što si izopćen i živiš izvan Reda te ćeš tako i umrijeti. No, ako ti znaš put i način kako bih te mogao izbaviti od te opasnosti, rado bih poduzeo za tebe svaki napor."

Brat mu Ilija odgovori: "Ne vidim drugog izlaza nego da pođeš papi te ga zamoliš da me riješi izopćenja i vrati mi habit za ljubav Isusa Krista i njegova sluge svetog Franje, na čiju sam riječ ostavio svijet."

Brat mu reče da će to spremno i rado učiniti za njegovo spasenje. On se rastane od njega te ode pješice Svetom Ocu papi i zamoli ga u svoj poniznosti da se smiluje njegovu bratu iz ljubavi prema Isusu Kristu i svetom Franji.

I kako se svidjelo Bogu, papa mu dopusti: ako ga nađe živa kad se vrati, neka ga odriješi od izopćenja i neka mu se dade habit. S velikim veseljem i žurbom vrati se on bratu Iliji. Brata Iliju zateče još uvijek živa, premda na rubu smrti. On mu saopći da ga je papa odriješio od izopćenja. A kad je stavljaao na njega habit, brat se Ilija odijelio od ovoga svijeta. Po zaslugama i molitvama svetog Franje, u kojeg je brat Ilija stavljaao svu svoju nadu, bi spašena njegova duša.

Na slavu i čast našega Gospodina Isusa Krista. Amen.

Kako je sveti Antun divno propovijedao pred kardinalima i papom

Divna posuda Duha Svetoga, sveti Antun Padovanski, jedan od najizvršnijih učenika i braće svetog Franje, koga je sveti Franjo nazivao svojim vikarom, propovijedao je jednog dana u konzistoriju pred papom i kardinalima. U tom su zboru bili ljudi različitih narodnosti: Grci, Talijani, Francuzi, Nijemci, Slaveni, Englezi i ljudi mnogih drugih jezika svijeta. Raspaljen milošću Duha Svetoga, on je izlagao Božje riječi tako uspješno, duboko, pobožno, jasno i pažljivo, da su svi, kako god su bili različitih narodnosti i jezika, razumjeli i shvatili svaku njegovu riječ kao da je govorio

njihovim vlastitim jezicima. Svi su bili zapanjeni. Činilo im se da se ponovilo čudo što se dogodilo na Duhove nad apostolima, kada su, snagom Duha Svetoga, govorili svim jezicima. Govorili su jedan drugomu puni čuđenja: "Nije li ovaj što propovijeda iz Španjolske? Pa kako to da ga mi čujemo kao da govori naše jezike?" I sam papa, razmišljajući i diveći se dubini njegovih riječi, reče: "Zaista, ovaj je kovčeg zavjeta i škrinja Svetoga pisma!"

Na slavu Kristovu. Amen.

40

Kako je sveti Antun propovijedao ribama i kako je obratio krivovjerce

Blagoslovljeni Krist htio je pokazati kako je velika svetost u njegova najvjernijeg slugu svetog Antuna i kako on želi da njegove propovijedi i svetu nauku čuju i životinje i ljudi. U jednoj propovijedi ribama on je korio ludost nevjernih krivovjeraca isto onako kao što je u Starom zavjetu Bog prekorio neznanje Balaamovo preko usta magarice.

Kad je jednom bio sveti Antun u Riminiju, gdje je bio velik broj krivovjeraca, htio ih je privesti svjetlu prave vjere i na put kreposti. On im je propovijedao mnogo dana i razlagao im Kristovu vjeru i Sveto pismo. Ali oni ne samo da odbaciše njegove svete riječi, nego ga nisu htjeli, kako su bili otvrdnuli i tvrdoglavi, niti slušati. Sveti Antun, po Božjem nadahnuću, ode jednoga dana na mjesto gdje utječe rijeka u more. Stojeći na obali između rijeke i mora poče propovijedati ribama: "Čujte riječ Božju vi, morske i riječne ribe, kad je nevjerni krivovjerci izbjegavaju."

Čim je to rekao, odmah se približilo obali toliko mnoštvo velikih, malih i srednjih riba, koliko ih se nikad u tom moru i rijeci nije sakupilo ni vidjelo. Sve te ribe držale su glave izvan vode, pozorno gledajući lice svetog Antuna u najvećem miru, pitomosti i redu. Blizu obale bijahu male ribe, za njima srednje, a još dalje, gdje je bila voda dublja, veće ribe.

Kad su se tako ribe poredale, sveti Antun počne svečano propovijedati i reče ovo: "Moje sestre ribe, dužne ste, prema svojim mogućnostima, na veliku zahvalnost našem Stvoritelju koji vam je dao tako lijepo mjesto za stanovanje. Imate, kako vam se sviđa, slatku ili slanu vodu, i dao vam je mnoga skloništa da izbjegnute olujama. Dao vam je bistru i prozirnu vodu i hranu kojom se uzdržavate. Bog, dobri i milostivi Stvoritelj, kad vas je stvorio, dao vam je zapovijed da rastete i množite se, i blagoslovio vas je. Kad je bio opći potop, sve su ostale životinje izginule, samo je vas Bog sačuvao bez gubitaka. Osim toga, dao vam je peraje da možete plivati kamo god hoćete.

Vama je bilo dopušteno, po nalogu Božjem, spasiti proroka Jonu i nakon tri dana zdrava ga vratiti na kopno. Vi ste dale novac našem Gospodinu Isusu Kristu koji, budući da je bio siromašan, nije imao čime platiti porez. Vi ste bile na čudesan način hrana vječnomu Kralju Isusu Kristu prije i poslije Uskrsnuća. Zbog svega toga dužne ste hvaliti i blagoslivljati Boga, koji vam je dao veća dobročinstva nego ostalim stvorovima."

Na te i slične riječi i pouke svetog Antuna počele su ribe otvarati usta i naklanjati glave, a davale su i druge znakove poštovanja, hvaleći Boga na način kako su najbolje znale.

Tada se sveti Antun, videći toliko poštovanje prema Bogu, njihovu Stvoritelju, razveseli u duhu te glasno reče: "Neka je blagoslovljen vječni Bog, jer ga ribe više časte negoli krivovjerci, i jer nerazumne životinje slušaju njegovu riječ radije negoli nevjernici." I što je sveti Antun dulje propovijedao, to je bivalo veće mnoštvo riba, i nijedna se nije micala s mjesta na kojem je bila.

Stanovnici grada, a među njima i krivovjerci, stadoše juriti prema onom mjestu da vide čudo. Kad su vidjeli tako očito i nesumnjivo čudo, skrušili su se u srcu i bacili se pred svetog Antuna da čuju njegovu riječ. Tada propovijedaše sveti Antun o vjeri Kristovoj tako divno da su se svi heretici obratili te su se vratili pravoj Kristovoj vjeri. Svi nazočni vjernici ispuniše se veseljem i utvrdiše se u svojoj vjeri. Nakon svega toga sveti Antun blagoslovi ribe, otpusti ih, i sve se razidoše čudesnim pokretima veselja. Nakon toga boravio je sveti Antun u Riminiju mnogo dana, propovijedajući i donoseći dušama mnogo duhovnih plodova.

Na slavu Božju. Amen.

41

Kako je brat Šimun iz Asiza svojom svetošću oslobodio subrata od napasti

U početku, dok je još sveti Franjo živio, došao je u Red plemeniti mladić Asižanin te dobije ime Šimun. Njega je Bog uresio i obdario takvim milostima i velikim darom razmatranja i zanosa da mu je čitav život bio zrcalo svetosti, prema onome što sam čuo od onih koji su dugo vremena živjeli s njim. On je rijetko kada izlazio iz ćelije, pa ako bi kadgod bio s braćom, uvijek je govorio o Bogu. On je, premda nikada nije pohađao školu, tako duboko i uzvišeno govorio o Božjoj ljubavi, da su se njegove riječi činile nadnaravnima.

Jedne je večeri išao u šumu s bratom Jakobom iz Mase da s njim razgovara o Bogu. Tu su s velikom duhovnom nasladom govorili o Božjoj ljubavi cijelu noć. Ujutro im se obojici činilo da je taj razgovor prekratko trajao, kako mi je rekao brat Jakob.

Spomenuti brat Šimun imao je božanska objavljenja i ljupke susrete s Bogom u tolikoj dragosti i milini Duha Svetoga, da je, kad je osjetio da dolazi taj čas, legao na krevet.

Tiha slast Duha Svetoga zahtijevala je ne samo mirovanje duha nego i tijela. Često je puta za vrijeme božanskog pohoda postajao potpuno neosjetljiv za tjelesne stvari.

Tako jednom, dok je bio zanesen u Boga i neosjetljiv za tjelesna zbivanja, gorio je iznutra toliko božanskom ljubavlju, da nije ništa osjećao tjelesnim osjetilima.

Jedan se brat htio sam uvjeriti je li to, kako se činilo, istina. Zato je, kad je brat Šimun bio u takvu stanju, otišao i uzeo iz vatre živu žeravicu te mu je položio na голу nogu. Brat Šimun nije ništa osjetio, premda je žeravica ostala na nozi tako dugo dok se nije ugasila sama od sebe. Žeravica, međutim, ne ostavi nikakva znaka na njegovoj nozi.

Kad je brat Šimun sjeo za stol, prije nego bi uzeo tjelesnu hranu govorio bi o Bogu i tako davao sebi i drugima duhovnu hranu. I upravo tim pobožnim govorom obratio se jednom neki mladić iz San Severina, koji, dok je bio u svijetu, bijaše vrlo tašt i lakouman. On je bio plemićkog roda i nježna tijela, a brat Šimun, primajući ga u Red, sačuvao je kod sebe njegovo svjetovno odijelo. Taj je mladić bio uz brata Šimuna, da ga ovaj poučava obdržavanju redovničkog Pravila. Ali mu zao duh, koji se trsi da

onemogućiti sve što je dobro, nametnu toliku putenu napast i žestoke podražaje, te je mislio da im se ni na koji način neće moći suprotstaviti. Zbog toga ode k bratu Šimunu i reče mu: "Vrati mi moju odjeću koju sam nosio u svijetu, jer ja više ne mogu podnositi putenu napast."

Bratu se Šimunu sažali te mu reče: "Sjedni tu kraj mene, sinko." Tada mu je govorio o Bogu na takav način, da je nestalo svake napasti. Kad se kasnije pojavila ista napast i on tražio odjeću, pokušavao ju je otjerati brat Šimun ponovo govoreći o Bogu.

To se dešavalo nekoliko puta. Konačno je jedne noći ta napast postala tako strašna kao nikada prije, te joj nikako nije mogao odoljeti. Zato ponovo ode bratu Šimunu i zahtijevaše svoje svjetovno odijelo, jer da ne može dulje izdržati u Redu. Tada mu brat Šimun, po svom običaju, reče da sjedne pokraj njega i počne mu govoriti o Bogu. Kako je mladić bio tužan i potišten, stavi svoju glavu u Šimunovo krilo. Brat Šimun, iz velike sućuti prema njemu, digne oči k nebu i pomoli se. Moleći se vrlo pobožno Bogu za nj, bi zanesen, i Bog ga usliša. Kad se brat Šimun vratio k sebi, mladić je osjetio da je sasvim oslobođen napasti, i to tako kao da nikada nije ništa ni bilo. Štoviše, žar napasti pretvorio se u žar Duha Svetoga, jer je bio uz užarenu žeravicu, to jest brata Šimuna, zato se i sam raspalio ljubavlju prema Bogu i bližnjemu.

Jednom, kad je bio uhvaćen neki zločinac te su mu trebala za kaznu biti iskopana oba oka, ispunjen samilošću, smjesta ode brat Šimun gradonačelniku te pred vijećem, uz mnoge suze ponizno moleći, zatraži da njemu izvade jedno oko a drugo zločincu, kako on ne bi ostao bez očiju. Načelnik i vijeće, videći tako veliku ljubav prema bližnjemu i suosjećanje toga brata, poštenije jednoga i drugoga.

Kada se drugom zgodom molio brat Šimun u šumi i osjetio veliku utjehu u svojoj duši, neko veliko jato gavranova smetalo ga svojim graktanjem. Tada im on zapovjedi u ime Isusa da se raziđu i da se više ne vraćaju. I ptice odletješe. Od tog vremena nitko ih više nije vidio ni čuo u tom kraju i okolici. Taj se čudesni događaj razglasi po cijeloj fermanskoj kustodiji, gdje se nalazio taj samostan.

Na slavu Božju. Amen.

O mnogoj braći iz Markijske provincije koja su bila na glasu svetosti

Markijska provincija bila je od starine urešena svetom i uzornom braćom kao što je nebo urešeno zvijezdama. Ta su braća poput sjajnih nebeskih tijela rasvjetljivala svojim primjerom i naukom Red svetog Franje i svijet. Prvi i najstariji među njima bio je brat Lucid Anđeo, koji je uistinu svijetlio svojom svetošću i gorio Božjom ljubavlju. Njegov je slavni jezik, rasvjetljen Duhom Svetim, donosio propovijedanjem divne plodove.

Neki drugi – zvao se brat Bentivolije iz San Severina – vidio je kako je brat Maseo, još za ovozemnog života, bio tijelom uzdignut uvis za duže vrijeme dok se molio u šumi. Zbog ovog čuda brat Maseo, koji je do tada bio dekan one pokrajine, napustio je župnikovanje i postao manji brat. On je bio tako svet da je za vrijeme svoga života i nakon smrti činio mnoga čudesa. Njegovo tijelo bilo je pokopano u Moriju.

Već prije spomenuti brat Bentivolije prebivao je jednom sam u Trave Bonanti, čuvajući i poslužujući nekog gubavca. Kad mu je poglavar naredio da napusti ovo mjesto i da pođe u drugo, petnaest milja udaljeno od prvog, ne htijući prepustiti gubavca samom sebi, s velikim žarom i ljubavlju naprti ga na svoja leđa i nosio ga je od zore do

izlaska sunca sve do mjesta kamo je bio poslan. To se mjesto zvalo Monte Sanvicino. Ovu udaljenost od petnaest milja ne bi mogao prevaliti da je bio poput orla u tako kratkom vremenu. Svekoliko tamošnje stanovništvo bilo je ganuto ovim događajem i divilo se ovom velikom Božjem čudu.

Drugi poznati brat bio je Petar iz Montekija. Njega je brat Servodeo iz Urbina, tadašnji gvardijan u starom ankonskom samostanu, vidio kako je bio uzdignut iznad zemlje pet ili šest lakata, i to upravo do nogu raspela u crkvi pred kojim se molio. A kad je ovaj isti brat Petar jednom s velikom pobožnošću postio Četrdeseticu svetom Mihaelu Arkandelu, slušao ga je neki mlađi brat, koji se ondje našao i pažljivo sakrio iza velikog oltara da vidi koji znak njegove pobožnosti ili da čuje razgovor sa svetim Mihaelom Arkandelom. Riječi koje su izmijenili bile su ove: "Brate Petre", govorio je sveti Mihael, "ti si vjerno za me trpio i na mnoge si načine nanosio svome tijelu bolove. Sada sam došao da te utješim te ću kod Boga posredovati da dobiješ milost koju god zaželiš."

Brat Petar je odgovorio: "Presveti vojvodo nebeske vojske i najvjerniji revnitelju Božje ljubavi, milostivi zaštitniče duša, molim te za milost da mi isprosiš od Boga oproštenje mojih grijeha." Sveti Mihael odgovori: "Traži drugu milost, jer ovu ću ti lako izmoliti."

Kako brat Petar nije više molio ni za jednu milost, zaključio je Mihael Arkandeo: "Zbog vjere i pobožnosti koju posjeduješ prema meni pribavit ću ti tu milost kao i mnoge druge."

Kad je završio ovaj njihov razgovor, koji je potrajao dugo vremena, sveti Mihael Arkandeo ode, ostavivši ga posvema utješena.

U vrijeme ovoga svetog brata Petra živio je na istome mjestu u samostanu u Foranu, u ankonskoj kustodiji, sveti brat Konrad iz Ofide.

Brat Konrad ode jednoga dana u šumu da razmatra o Bogu, a brat Petar pođe kriomice za njim da vidi što će se s njim dogoditi. Brat Konrad se vrlo pobožno zadubi u molitvu i sa mnogo suza molio je Djevicu Mariju da mu ona od svoga blagoslovljenoga Sina pribavi milost da bi osjetio nešto od one slasti što ju je osjetio sveti Šimun na dan Očišćenja kad je nosio u naručju blagoslovljenog Isusa Spasitelja. Kad je završio s ovom molbom, milostiva ga Djevica Marija usliša. U veličanstvenom sjaju svjetlosti približi mu se Kraljica neba sa svojim blagoslovljenim Sinom na rukama. Prišavši bratu Konradu, stavi mu svoga Sina u naručje, a on ga vrlo pobožno uze u naručaj; grleći ga, ljubeći i privijajući ga na svoje srce. Sav se rastapao u Božjoj ljubavi i neizrecivoj utjehi. I brat Petar, koji je sakriven sve to gledao, osjetio je u svojoj duši silnu slast i utjehu.

Kad je blažena Djevica Marija otišla od brata Konrada, vrati se brat žurno u samostan da ga on ne opazi. Zatim dođe i brat Konrad sav veseo i radostan. Tada mu reče brat Petar: "O nebesniče, danas si dobio veliku utjehu." Brat Konrad odvrati: "Što govoriš, brate Petre? Što ti znaš o onome što sam vidio?"

"Znam ja dobro, posve dobro znam", odgovori brat Petar, "kako te je pohodila Djevica Marija sa svojim blagoslovljenim Sinom."

Na to ga brat Konrad, koji je uistinu bio ponizan i želio da ostane sakriven u Božjoj milosti, zamoli da nikome ništa ne kaže. Otad su se u svemu njih dvojica vrlo zavoljela.

A jednom je brat Konrad u samostanu Sirolo svojim molitvama oslobodio od đavla neku opsjednutu ženu, moleći za nju cijelu noć, i ukazao se njezinoj majci. No, ujutro pobjegne da ga svijet ne bi našao i častio.

Na slavu Božju. Amen.

Kako je brat Konrad obratio mladog brata koji je uznemirivao braću i kako ga je oslobodio iz čistilišta

Brat Konrad iz Ofide, divan i vatren sljedbenik evanđeoskog siromaštva i Pravila svetog Franje, provodio je tako vjerski život i postigao tolike zasluge pred Bogom da mu je zbog obojega, kako za života tako i poslije smrti, Isus Krist dao dar čudesa.

Između ostalog, kad je jednom došao u samostan u Ofidi kao gost, braća ga zamoliše da iz ljubavi prema Bogu i bližnjemu opomene nekoga mladog brata koji je boravio u tom samostanu, a vladao se vrlo djetinjasto i imao je tako razuzdano ponašanje da je uznemirivao stare i mlade iz ovoga samostana i da se malo ili gotovo ništa nije brinuo za božanski časoslov.

Iz samilosti prema tom mladiću i na molbe braće pozove jednoga dana brat Konrad mladića k sebi. Pun savršene ljubavi prema bližnjemu, govorio mu je tako uvjerljivo i s toliko svetih i pobožnih savjeta, da se uz sudjelovanje Božje milosti ovaj mladić odjednom toliko promijenio u svom vladanju te je postao od dječaka zreli muž. Od tada je bio dobrostiv i uslužan, pobožan i miroljubiv, ponizan i revan u izvršivanju svake kreposti. Pa kao što je prije uznemirivao cijeli samostan, tako je sada svatko bio s njim zadovoljan i svatko ga je volio.

Kako se Bogu svidjelo, taj je mladić nedugo nakon svog obraćenja umro. Sva su braća žalila za njim. Nekoliko dana poslije njegove smrti ukaza se njegova duša bratu Konradu dok se pobožno molio pred oltarom toga samostana. Mladić ga s poštovanjem pozdravi kao oca, a brat Konrad ga upita: "Tko si ti?"

On odgovori: "Ja sam duša onoga mladog brata koji je umro ovih dana."

A brat Konrad reče: "O, moj predragi sine, što je s tobom?"

On odgovori: "Zahvaljujući milosti Božjoj i vašoj pouci, dobro sam, je nisam osuđen. Ali zbog nekih grijeha, za koje nisam imao vremena činiti pokoru, trpim sada gorke muke u čistilištu. Stoga te sada molim, moj oče, koji si mi i za života pomogao da mi i sad milostivo pružiš pomoć u mojim mukama. Izmoli za me koji Očenaš, jer je tvoja molitva vrlo ugodna u Božjim očima."

Brat Konrad privoli dobrostivo njegovoj molbi te izmoli za njega jedan Očenaš i Pokoj vječni. Tada reče duša onoga brata: "Predragi oče, koliku utjehu i osvježenje osjećam. Molim te, izmoli još jedan Očenaš."

Brat Konrad izmoli još jedan. Tada mu reče duša onoga brata: "Oče, kad se moliš za me, osjećam se mnogo lakše. Stoga te zaklinjem da ne prestaneš moliti za mene!" Na to brat Konrad, vidjevši da njegova molitva toliko pomaže duši onoga brata, izmoli za nj sto Očenaša. Kad je završio molitvu, reče mu duša onoga brata: "Hvala ti, moj predragi oče, u ime Božje za ljubav koju si pokazao prema meni. Po tvojoj sam molitvi oslobođen svih muka te idem u nebesko kraljevstvo." Nakon tih riječi nestade duše. Tada je brat Konrad, da razveseli i ohrabri braću, ispriповjedio svoje viđenje.

Tako je zaslugama brata Konrada otišla u raj duša onoga mladića.

Na slavu blagoslovljenom Kristu. Amen.

**Kako su se bratu Petru ukazali Kristova Majka,
Ivan Evanđelist i sveti Franjo i kazali mu tko je
od njih troje podnio više boli zbog Isusove muke**

Brat Konrad i brat Petar, dvije sjajne zvijezde u Markijskoj provinciji, živjeli su neko vrijeme zajedno u Ankonskoj pokrajini, u Foranskom samostanu. Međusobno su bili povezani velikom ljubavlju i prijateljstvom, te se činilo da su jedno srce i jedna duša. Oni se međusobno obvezaše da će jedan drugomu iz svete ljubavi očitovati svaku utjehu koju im udijeli Božje milosrđe.

Jednoga dana, tek što su bili sklopili prijateljstvo, molio se brat Petar i potresen promatrao muku Isusovu. Budući da su blažena Majka Isusova, njegov ljubljani učenik Ivan i sveti Franjo bili naslikani podno križa kako u duhu trpe Kristovo razapinjanje, počeo se pitati tko je od njih troje osjećao veću bol zbog Isusove muke: je li Majka koja ga je rodila, ili učenik koji je ležao na njegovim prsima, ili sveti Franjo koji je poput Krista bio razapet.

Dok je on o tome pobožno razmišljao, ukaza mu se Djevica Marija sa svetim Ivanom Evanđelistom i sa svetim Franjom. Bili su odjeveni u sjajne haljine blažene slave. No, ipak se činilo da je sveti Franjo bio ljepše obučen od svetog Ivana.

Tim viđenjem bio je brat Petar zaprepasten, ali ga sveti Ivan umiri ovim riječima: “Ne boj se, predragi brate. Mi smo došli da te utješimo i pomognemo riješiti tvoju sumnju. Znaj, dakle, da smo Majka Isusova i ja trpjeli muku Isusovu više od svakog stvorenja, ali iza nas je sveti Franjo osjetio bol veću nego itko drugi. Zato ga i vidiš u tolikoj slavi.”

A brat Petar ga upita: “Sveti apostole Isusa Krista, zašto se odjeća svetog Franje čini ljepša od tvoje?”

Sveti Ivan odgovori: “Razlog je ovaj: dok je sveti Franjo bio na svijetu, nosio je priprostiju i grublju odjeću od mene.”

Kad je to sveti Ivan izgovorio, predao je bratu Petru sjajnu odjeću koju je nosio u ruci te mu je rekao: “Uzmi ovu odjeću koju sam donio da ti je predam.” A kad ga je sveti Ivan htio obući u to odijelo, brat Petar pade kao uzet na zemlju te stade vikati: “Brate Konrade, predragi brate Konrade, dotrči ovamo, dođi da vidiš čudesnu stvar.” Dok je to brat Petar govorio, nestade svetog viđenja. Kad je zatim došao brat Konrad, rekao mu je svaku pojedinost toga viđenja.

Obojica slavljahu Boga. Amen.

**Kako je Bog objavio bratu Ivanu iz Pene
da će dugo živjeti i tek onda doći k njemu;
kako je postao manji brat i živio svetim životom**

Dok je brat Ivan iz Pene još kao dijete ovoga svijeta živio u Markijskoj provinciji, ukaže mu se jedne noći predivan mladić, zovne ga i reče mu: “Ivane, pođi u San Stefano gdje propovijeda jedan od moje manje braće. Vjeruj u njegovo naučavanje i

pazi na njegove riječi, jer sam ga ja onamo poslao. Kad to učiniš, morat ćeš prevaliti velik put, a poslije toga doći k meni.”

Nato se onaj mladić odmah digne i osjeti u svojoj duši veliku promjenu. Ode u San Stefano i ondje nađe veliko mnoštvo muškaraca i žena, koji su čekali kad će započeti propovijed.

Manji brat koji je trebao propovijedati bio je brat Filip, jedan od prvih koji su došli u Ankonu Marku. U to doba bilo je još malo samostana u toj pokrajini. Taj brat Filip uspne se na propovjedaonicu. Propovijedao je vrlo pobudno, ne riječima ljudske mudrosti, već snagom Kristova duha, navješćujući kraljevstvo vječnoga života. A kad je propovijed bila gotova, onaj mladić ode k bratu Filipu i reče mu: “Oče, biste li me htjeli primiti u vaš Red? Rado bih činio pokoru i služio našem Gospodinu Isusu Kristu.”

Brat Filip, vidjevši i upoznavši u mladiću divnu nedužnost i spremnu volju služiti Bogu, reče: “Dođi k meni na taj i taj dan u Rekanati i ja ću te primiti.” Ondje se upravo imala održati provincijska skupština.

Mladić, kako je bio prostodušan, mislio je da će to biti onaj veliki put što ga je imao prevaliti prema proročanstvu te da će odmah nakon toga poći u raj. Mislio je, dakle, da će se to ispuniti čim stupi u Red.

Pođe u Rekanati i bi primljen u Red, ali je vidio da mu se njegove želje nisu ispunile. Ali, kad je provincijal na skupštini rekao da će svakome dozvoliti tko bude htio ići u francusku provinciju u ime svete poslušnosti, obuze mladića velika želja da pođe onamo. Mislio je u svom srcu da bi to imalo biti veliko putovanje što bi ga imao svladati prije nego što pođe u raj. Budući da se stidio to kazati, povjerio se konačno bratu Filipu koji ga je primio u Red. Njega je mladi brat zaklinjao da u njegovo ime traži odobrenje da može poći u francusku provinciju. Brat Filip, videći njegovu čistoću i svetu namjeru, pribavi mu dopuštenje. Brat Ivan s velikim veseljem krene na put, uvjeren da će, ako prevali taj put, doći u raj. Ali se Bogu svidjelo da ga u tom očekivanju i želji ostavi u toj provinciji dvadeset i pet godina. Živio je u najvećoj čestitosti i svetosti, davao dobar primjer i neprestano rastao u kreposti i milosti u Božjim i ljudskim očima. I braća i vjernici veoma su ga voljeli.

Dok se brat Ivan jednog dana pobožno molio, plačući i jadikujući što mu se ne ispunja želja i što se previše produžuje njegovo putovanje na ovoj zemlji, ukaže mu se blagoslovljeni Krist, na čiji mu se pogled sva duša raznježila. On mu reče: “Sinko i brate Ivane, zatraži od mene što želiš.” A on odgovori: “Gospodine moj, ne znam ništa drugo tražiti osim tebe, jer ne želim ništa drugo. Molim te samo to da mi oprostiš sve moje grijeha i daj mi milost da te vidim i drugi puta kad budem više trebao.”

Isus mu odgovori: “Tvoja molba je uslišena.” To rekavši, Isus iščezne, a brat Ivan osta posve utješten.

Kad su s vremenom braća iz Marke čula za njegovu svetost, sklonili su generala, te mu je pod poslušnost naredio da se vrati u Marku. Brat Ivan primi ovu zapovijed s velikim veseljem i pođe, vjerujući da će prema Kristovu obećanju na kraju tog puta poći u nebo. Ali vrativši se u Marku, poživi u njoj trideset godina, i nije ga prepoznao nitko od njegovih rođaka. U međuvremenu je s velikim razumijevanjem vršio više puta službu gvardijana, a Bog je po njemu činio mnoga čudesa. Mađu ostalim darovima, što ih je primio od Boga, bio je i dar proricanja.

Kad je jedanput bio izvan samostana, napadne nekog njegova novaka zao duh te ga je tako strašno napastovao da je ovaj, pristavši na napast, u sebi pomišljao da istupi iz Reda čim se brat Ivan vrati kući. Brat Ivan sazna svojim proročkim duhom da je novak imao napast i da joj je podlegao, stoga se odmah vrati kući, pozove novaka k sebi da mu sve prizna. No, prije nego što ga je saslušao, ispričovijedao mu je kako mu je Bog objavio sve što se odnosilo na njegovu napast te zaključio: “Sinko, jer si me

čekao i nisi htio otići bez moga blagoslova, Bog ti je udijelio milost ustrajnosti da nikada nećeš izići iz ovoga Reda, nego ćeš u njemu umrijeti.” Ta je izjava utvrdila novaka u dobroj volji. Ostao je u Redu i postao je sveti brat.

Ovu povijest ispriповjedio je meni, bratu Hugolinu, brat Ivan. Brat Ivan bio je čovjek vesela i smirena duha i rijetko je govorio. Molio je vrlo mnogo i pobožno. Nikada se nije nakon Jutrenje vraćao u svoju sobu, već je molio sve do zore.

Kad je jednom tako ostao nakon Jutrenje u molitvi, ukaza mu se anđeo Božji te mu reče: “Brate Ivane, tvoj se put - a to si dugo čekao - približuje kraju. Stoga te pitam, u ime Božje, koju milost tražiš od Boga. Dajem ti dvije mogućnosti, od kojih možeš jednu po volji izabrati: ili jedan dan u čistilištu ili sedam dana muke na ovom svijetu.”

Brat Ivan odmah izabra sedam dana muke na ovom svijetu. Tada je obolio od različitih bolesti. Spopade ga jaka groznica, kostobolja u rukama i nogama, bolovi u bokovima i mnoge druge bolesti. Ali najteže od svega toga bilo je što je davao stajao pred njim, držeći u ruci velik list ispisan svim grijesima što ih je on ikada počinio ili pomislio, te mu je govorio: “Zbog tih grijeha, koje si učinio mišlju, riječju i djelom, osuđen si na ponor pakleni.”

Brat Ivan nije se mogao sjetiti nikakvih dobrih djela što ih je učinio, a isto tako se nije sjećao da je u Redu bio ili da je sada u Redu. Mislio je da je osuđen, kako mu je to davao govorio. Zato, kad bi ga upitao koji brat kako mu je, odgovarao bi: “Osuđen sam.” Kad su to vidjela braća, poslaše po starog brata Matiju iz Monte Rubiana, koji je bio svet čovjek i velik prijatelj brata Ivana.

Brat Matija dođe k njemu sedmog dana njegovih bolova i muka, pozdravi ga i upita kako mu je. On mu odgovori da je nesretan i da mu je slabo, jer je proklet.

Tada mu reče brat Matija: “Zar se ne sjećaš da si se često kod mene ispovijedao i da sam te potpuno odriješio od svih tvojih grijeha? Zar se ne sjećaš više da si u ovome svetom Redu već više godina Bogu služio? Zar se ne sjećaš da je Božje milosrđe veće nego grijesi cijeloga svijeta i da je Krist, naš blagoslovljeni Spasitelj, platio za nas neizmjernu cijenu da nas spasi? Poslušaj, bez dvojbe, ti si sigurno spašen.” Dok je tako brat Matija govorio, završi se vrijeme njegove kušnje, napasti je nestalo i došla je utjeha. Tada reče brat Ivan s velikim veseljem bratu Matiji: “Ti si umoran a već je i kasno, zato te molim da odeš spavati.”

Brat Matija ga ne htjede ostaviti. Ali, budući da je on to uporno zahtijevao, ode od njega i pođe na počinak, a brat Ivan ostade sam s bratom koji ga je posluživao. I gle! Blagoslovljeni Krist dođe u velikom sjaju i s neizrecivo ugodnim mirisom, kao što je obećao da će mu se ukazati drugi puta kad mu bude više potrebno, te ga potpuno iscijeli od svih bolesti.

Tada brat Ivan sklopljenih ruku zahvali Bogu što mu je podijelio milost da svoj jedan put sretno završava. Preporuča se, preda svoju besmrtnu dušu u Kristove ruke i preseli se iz ovoga života u vječni, združen s Isusom Kristom, za kojim je mnogo godina čeznuo i želio ga vidjeti.

Brat Ivan bi pokopan u penskom samostanu.

Na hvalu Kristovu. Amen.

U već spomenutoj markijskoj provinciji, nakon smrti svetog Franje, bila su u Redu dva rođena brata. Jedan brat Humilis, a drugi se zvao brat Pacifik. Obojica bijahu vrlo sveti i savršeni ljudi. Brat Humilis bio je u samostanu Sofiano, gdje je i umro, a drugi je živio u drugoj bratskoj zajednici, prilično udaljenoj od Sofiana.

Bogu se svidjelo da brat Pacifik za vrijeme molitve padne u zanos te vidi dušu svoga brata Humilisa koja je upravo napustila tijelo i pošla ravno u nebo, bez ikakva zadržavanja ili zapreke.

Mnogo godina nakon tog događaja bio je brat Pacifik premješten u Sofiano, gdje je bio umro njegov brat.

U to vrijeme braća, na molbu vlastele iz Bruforte, preseliše samostan iz ovoga mjesta u drugo. Među ostalim stvarima prenesoše i tjelesne ostatke svete braće koja su u tom samostanu umrla. Kad su došli do groba brata Humilisa, njegov brat, brat Pacifik, uze njegove kosti, opere ih dobrim vinom, zamota ih u bijelo platno, poljubi i oplakivaše ih s velikim poštovanjem i pobožnošću. Tomu su se ostala braća čudila, a nije im se svidjelo ni to što on kao svet čovjek oplakuje svoga tjelesnog brata i ljubi zemaljskom ljubavlju, kao ni to što je pokazao više poštovanja prema tjelesnim ostacima vlastitog brata negoli prema ostacima ostale braće, koja nisu bila manje sveta i vrijedna poštovanja.

Spoznavši mrmljanje braće, brat Pacifik im protumači svoj postupak i ponizno reče: "Moja predraga braćo, ne smućujte se što sam kostima svog brata iskazao veću čast negoli kostima ostale pokojne braće. Neka bude Bog blagoslovljen - nisam ja to činio vođen tjelesnom ljubavlju kako vi mislite, nego zbog toga što sam jednom, dok sam se na osamljenu mjestu i daleko od njega molio, vidio njegovu dušu kako ide odmah u nebo čim je umro. Tako sam siguran da su njegove kosti svete i da jednom moraju biti u raju. A da mi je Bog dao takvu sigurnost i za ostalu braću, ja bih i ostaloj braći iskazao isto poštovanje."

Kad su braća upoznala njegove svete i pobožne razloge, u njima se razbudila pobožnost te su zahvaljivali Bogu koji čini čudesa po braći.

Na hvalu našega Gospodina. Amen.

Kako je blažena Djevica Marija došla k bolesnom bratu i donijela mu tri bočice lijeka

U već prije spominjanom samostanu, u Sofianu, živio je u staro doba neki manji brat vrlo sveto i pravedno. Često je bio sav uronjen u Bogu. Kad je jednom taj brat bio sav zadubljen u Boga i uznesen - posjedovao je, naime, posebnu milost promatranja Boga - dolijetahu k njemu raznovrsne ptice, umiljato mu se spuštahu na ramena, na glavu i na ruke i divno pjevahu. Bio je to čovjek samoće i rijetko je kada govorio.

Kad bi ga netko štogod upitao, odgovarao bi tako mudro i ljubezno, te se činilo da je prije anđeo nego čovjek. Braća su ga uvelike cijenila kao čovjeka velika u molitvi i razmatranju.

Kad je ovaj kreposni brat po odredbi Božjoj dovršio tijek svoga života, smrtno je obolio. Nije mogao uzimati nikakve hrane ili tjelesnog lijeka. Zato stavi sve svoje pouzdanje u nebeskog liječnika, blagoslovljenoga Isusa Krista, i u njegovu

blagoslovljenu Majku. Time je zavrijedio da ga ona, po Božjoj blagosti, milosrdno pohodi i liječi.

Kako je, dakle, ležao na postelji i pripremao se na smrt svim svojim srcem, vidio je u jednom viđenju preslavnu i blagoslovljenu Djevicu Mariju, Majku našega Gospodina, s mnoštvom anđela i svetih djevica u predivnom sjaju. Ona se približi njegovu krevetu. Čim ju je opazio, osjetio je veliku radost u duši i jakost u tijelu. Odmah je stade ponizno moliti neka zamoli svoga preljubljenoga Sina da ga, zbog njezinih zasluga, izbavi iz tamnice bijednoga tijela.

Kako je on s mnogo suza ustrajao u svojoj molitvi, odgovori mu blažena Djevica Marija, oslovivši ga njegovim imenom: “Ne boj se, sine. Tvoja je molba uslišana. Došla sam ti pružiti utjehu za ovo vrijeme dok još budeš živio.”

Pokraj svete Djevice Marije bile su još tri svete djevice koje su u svojim rukama nosile tri bočice lijeka poput meda, nevjerojatna mirisa i slatkoće. Djevica Marija uze jednu od tih bočica i otvori je. Cijela se kuća ispuni mirisom. Tada uze žličicu toga lijeka i dade je bolesniku. Čim je bolesnik okusio taj lijek, osjetio je toliku jakost i slast te mu se činilo da mu duša više ne može ostati u tijelu. Zato on reče: “Nemoj više, presveta Djevica i blagoslovljena Majko, preslavna liječnice i spasiteljice ljudskoga roda, nemoj više, jer ne mogu podnijeti toliku slast.”

No, dobra i blaga Majka, ispraznivši cijelu bočicu, pruži bolesniku još svojega lijeka pa mu reče neka samo uzme. Tada uze Blažena Djevica drugu bočicu, izlije lijek u žličicu i dade mu. Bolesnik se ražalosti i reče: “O, preblažena Majko Božja, već je moja duša sva kao rastopljena od mirisa i slasti prvoga lijeka, kako ću moći podnijeti drugi? Molim te, blažena iznad svih anđela, svetaca i blaženika, nemoj mi više davati.”

Djevica Marija odgovori: “Pokušaj sine, samo malo iz ove druge bočice.”

Dajući mu malo, reče: “Nikada, moj sine, ovoga ne možeš imati toliko koliko ti može biti dosta. Ohrabri se, sinko, jer ću uskoro doći po tebe i povest ću te u kraljevstvo svoga Sina, koje si uvijek tražio i za kojim si uvijek čeznuo.”

Rekavši ovo, oprostio se Djevica Marija od njega i ode. Brat bijaše vrlo utješen i okrijepljen te je više dana, ojačan i nasićen onom poslasticom proživio bez ikakve zemaljske hrane. A nakon nekoliko dana, veselo razgovarajući s braćom, s velikim slavljem i radošću preseli se iz ovoga bijednog života u blaženi život.

Na slavu Krista. Amen.

**Kako je brat Jakob iz Mase gledao u viđenju zlatno stablo
na kojem su bila braća cijeloga svijeta, i kako je prepoznao
svakoga od njih s njegovim krepostima i manama**

Bog je otvorio vrata svojih tajna bratu Jakobu iz Mase i dao mu savršenu spoznaju i razumijevanje Svetog pisma i budućih stvari. On se odlikovao tolikom svetošću, da su brat Egidije iz Asiza, brat Marko iz Montina, brat Juniper i brat Lucid rekli o njemu da ne poznaju nikoga na svijetu koji bi bio veći u očima Božjim od brata Jakoba.

Imao sam želju da se susretnem s bratom Jakobom. Kad sam, naime, jednom zamolio brata Ivana, subrata spomenutog brata Egidija, da mi razjasni neke duhovne stvari, on mi je rekao: “Ako hoćeš biti dobro upućen u duhovni život, nastoj govoriti s bratom

Jakobom.” I sam je brat Egidije od njega tražio objašnjenja. Nitko, naime, nije imao što nadodati riječima brata Jakoba, a niti oduzeti, jer mu je Duh Sveti dao spoznaju nebeskih tajna, i njegova je riječ bila riječ Duha Svetoga.

Jednom - a bilo je to na samom početku službe brata Ivana iz Parme, generala Reda - kad se brat Jakob molio, pao je u zanos i ostao u tom zanosu tri dana. Bio je bez ikakva tjelesnog osjećanja i postao je tako neosjetljiv, te su braća bila u neizvjesnosti je li živ ili mrtav. I kako je bio uronjen u Bogu, Bog mu objavi sve što se u našem Redu događa i što će se dogoditi. Kad sam to čuo, poželio sam da ga vidim i da razgovaram s njim. I kad sam, kako se Bogu svidjelo, imao prilike govoriti s njime, molio sam ga ovako: “Ako je istina što se govori o tebi, molim te, ne sakrij mi ništa. Čuo sam da ti je Bog, između ostalog, očitovao i budućnost našega Reda. To mi je rekao brat Matej, provincijal Marke, kojemu si to otkrio u ime svete poslušnosti.”

S velikom poniznošću brat Jakob potvrdi da je to istina. A ono što je brat Matej govorio bilo je ovo: “Poznam nekog brata kojemu je Bog objavio sudbinu našega Reda. Brat Jakob mi je pripovijedao, između ostaloga, što mu je Bog objavio o vojujućoj Crkvi, da je u jednom viđenju vidio predivno i veliko stablo. Njegov korijen bio je od zlata, a umjesto plodova imao je na sebi ljude. Svi su bili manja braća. Glavne su grane bile različite jedna od druge, kao da su označivale različite provincije. Tih je grana bilo toliko koliko i provincija u Redu. Na svakoj grani bilo je toliko braće koliko je bilo u onoj provinciji koju je predstavljala pojedina grana.”

Tako je on odmah saznao točan broj braće na svijetu, koliko ih ima u svakoj provinciji, kako se zovu, koliko su stari, kakva su zdravlja, službe pojedine braće, položaj, službe, i na kraju milosti i grijehe sviju. Brata Ivana iz Parme vidio je na najvišem vrhu stabla, a na vršcima grana, koje su bile poredane oko središnje grane, bili su provincijali svih provincija. Nakon toga vidio je Krista gdje sjedi na vrlo velikom i sjajnom prijestolju. On je pozvao svetog Franju, dao mu kalež pun životnog duha i poslao ga ovim riječima: “Obidi svoju braću i daj im piti iz ovoga kaleža životnog duha, jer će se protiv njih dići Sotona i tući ih, te će mnogi pasti i više se neće dignuti.” Krist dade svetom Franji dva anđela da ga prate.

Nakon toga pođe sveti Franjo da dade piti svojoj braći iz toga kaleža života i započe kod brata Ivana iz Parme. On ga ispije brzo i pobožno te odmah zasja poput sunca. Poslije njega dao je sveti Franjo kalež života ostaloj braći. Među njima bilo je malo onih koji ga uzeše s dužnim poštovanjem i pobožnošću te su do kraja ispili. Oni koji ga s poštovanjem primiše i ispiše, postadoše odmah sjajni kao sunce. Oni koji ga svega proliše i ne uzeše s pobožnošću u ruke, postadoše crni, izobličeni i odvratni. Oni koji ga djelomice ispiše a ostalo proliše, postadoše dijelom svijetli a dijelom tamni, prema tome koliko su ispili, a koliko izlili. Najsvjetliji od sve braće bio je spomenuti brat Ivan. On je do dna ispio kalež života, jer je najtemeljitiije promatrao neizmjenjnost božanske mudrosti. Tu je upoznao neprijateljstvo i oluje koje su imale doći da stablo satru i slome njegove grane.

Pošto je brat Ivan upoznao buduće događaje, napustio je vrh grane na kojoj je stajao. Sišao je dolje ispod grana, sklonio se iza debelog stabla i zamislio se. Brat Bonaventura, koji je samo malo ispio iz kaleža a ostalo prolio, uspeo se sada brzo na ono mjesto što ga je ostavio brat Ivan. I dok je stajao na tome mjestu, nokti su mu se na rukama pretvorili u gvožđe, slično oštroj britvi. Tada on ostavi ono mjesto kamo se bio uspeo, te se pun ljutine i bijesa htjede snažno baciti na brata Ivana da mu naškodi.

Kad je brat Ivan to opazio, zavapio je i preporučio se Kristu koji je sjedio na prijestolju. Krist ga je čuo, pozvao svetog Franju, dao mu oštar kamen i rekao: “Pođi i tim kamenom odreži bratu Bonaventuri nokte kojima želi naškoditi bratu Ivanu.” Sveti Franjo otiđe i učini kako mu je Krist rekao.

Nakon tog događaja digne se jak vihor, koji je tako strašno tresao granama i cijelim stablom da su braća padala na zemlju, a najprije su pali svi oni koji su izlili kalež životnog duha, i zli dusi odnesoše ih na tamno mjesto muka. Brata Ivana i ostalu braću koja su sasvim ispila kalež prenesoše anđeli na mjesto života, vječne svjetlosti i blaženoga sjaja.

Brat Jakob, koji je imao ovo viđenje, bio je sposoban da prepozna i razlikuje do u pojedinosti svakoga pojedinog brata: ime, životne okolnosti i prilike svakoga napose.

Ova je oluja udarala u stablo dok ga nije oborila i odnijela. No, čim prestade oluja, naraste iz zlatnog korijena drugo posve zlatno stablo sa zlatnim listovima, cvjetovima i plodovima.

Što se tiče toga stabla, njegove širine, visine, ljepote i mirisa, bolje je šutjeti negoli o njemu govoriti.

Na slavu našega Gospodina Isusa Krista. Amen.

49

Kako se brat Ivan iz Ferme obratio i kako mu se ukazao Krist

Među mudrom i svetom braćom i sinovima svetog Franje koji su, kako kaže Salomon, “slava svoga oca”, bio je u naše vrijeme u Markijskoj provinciji poštovani i sveti brat Ivan iz Ferme. Budući da je on dugo živio u svetom samostanu na Alverni i jer je ondje i umro, zvali su ga brat Ivan od Alverne. Bio je čovjek neobična života i velike svetosti.

Brat Ivan je već kao dječak svom dušom čeznuo za pokorničkim životom, jer on čuva čistoću i duše i tijela. Već je u djetinjstvu nosio pokornički pojas i željezni obruč, strogo je postio, a posebno kad se nalazio kod kanonikâ svetog Petra u Fermu, koji su živjeli raskošno. Izbjegavao je tjelesne ugodnosti i lagodnosti, strogom je pokorom i odricanjem držao u stezi svoje tijelo.

Budući da su njegovi sudrugovi bili protivnici takva života, oduzeše mu pokorničko odijelo i sprečavali su ga na različite načine da posti. Bog mu nadahne da ostavi svijet i one koji su se svijetu predali i da se posve preda u ruke rassetom Kristu u odijelu rassetoga svetog Franje. To on i učini.

Kad je kao mladić bio primljen u Red i povjeren brizi učitelja novaka, postigao je toliku unutarnju svetost i duhovnost, da mu se jednom, kad je učitelj novaka govorio o Bogu, srce rastapalo poput voska u vatri. Osjećajući ovu slatkoću, sve je više plamtjela u njemu ljubav prema Bogu.

No, kako nije mogao podnijeti toliku slast, ustao bi i, u duši sav opojen, hodao bi vrtom, šumom ili po crkvi, već prema tome kamo bi ga tjerala vatra i zamah duha. Tijekom vremena on je, uz Božju pomoć, postojano napredovao u kreposti, dobivao nebeske darove i božanska rasvjetljenja te je tako često bio u zanosu uzdignut k Bogu. Njegova se duša dizala do sjaja kerubina ili do nebeske radosti preobraženih, a mnogo puta bio je u slatkom i svesrdnom Kristovom zagrljaju.

Nije se samo jednom dogodilo da je tijelo davalo vidljive znakove njegovih unutarnjih duhovnih proživljavanja. Ali jednom mu je na poseban način plamen Božje ljubavi zapalio srce te je taj plamen ljubavi trajao u njemu gotovo tri godine. Kroz to je vrijeme, dok je boravio na Alverni, osjećao Božje pohode i primao velike utjehe.

No, budući da se Bog na poseban način brine za svoju djecu, daje im sad utjehu sad nevolju, sad sreću sad nesreću, prema tome kako smatra potrebnim da ponizno ustraju u Redu, ili da u njima probudi želju za nebeskim dobrima. Nakon tri godine svidi se Božjoj dobroti da oduzme bratu Ivanu zraku i oganj Božje ljubavi te mu uskrati svaku duhovnu utjehu. Kad je brat Ivan ostao bez rasvjetljenja i Božje ljubavi, postade sav neutješiv, potišten i žalostan. U velikoj tjeskobi otišao bi u šumu i hodao amo-tamo, jecajući i plačući uzdisao bi za milim zaručnikom svoje duše koji je otišao od njega i sakrio se. Bez njegove nazočnosti duša brata Ivana nije nalazila mira ni pokoja. Ali nigdje i nikako nije mogao naći svoga slatkog Isusa niti je ponovo mogao okusiti onu ljubav prema Kristu koju je nekoć imao. Ova je kušnja trajala mnogo dana. Kroz cijelo to vrijeme uzdisao je i plakao, ustrajno moleći Boga da mu u svome milosrđu vrati ljubljenog Zaručnika njegove duše.

Konačno se Bog zadovoljio strpljivošću brata Ivana, koju je dovoljno prokušao, te mu je ispunio čežnju.

Kad je brat Ivan jednoga dana prolazio šumom, sav slomljen i ražalošćen, sjede na neku bukvu. Ovdje ostade i licem punim suza promatraše nebo. Odjednom se pojavi pred njim na puteljku Isus, ali mu ništa ne reče. Kad ga brat Ivan spazi i prepozna da je to Krist, odmah se baci pred njegove noge te ga, gorko plačući, ponizno zamoli, govoreći: "Pomozi mi, moj Gospodine. Bez tebe sam, moj preslatki Spasitelju, u tami i suzama, jer ti si istina i svjetlost duša. Bez tebe sam, prenježno Božje Janje, u tjeskobi, bolu i strahu. Bez tebe sam, veličanstveni Sine svevišnjega Boga, smeten i ponižen. Bez tebe sam lišen svakog dobra i slijep sam, jer ti si, Isuse Kriste, svjetlost vjekovječna. Bez tebe sam izgubljen i osuđen, jer ti si život dušâ i život životâ. Bez tebe sam neplodan i usahnuo, jer ti si vrelo svakog dara i svake milosti. Bez tebe sam potpuno neutješiv, jer ti si, Isuse, naše spasenje, ljubav i želja, kruh koji jača i vino koje krijepi i razveseljuje srca anđela i svetaca. Prosvijetli me, premilostivi Učitelju i premilosrdni Pastiru, jer i ja sam tvoja ovčica, premda nevrijedna."

Budući da čežnja kod svetih ljudi rasplamćuje to veću ljubav i prouzrokuje to više zasluge, što Bog duže odgađa ispuniti njihove molbe, zato je i blagoslovljeni Krist otišao od njega istim puteljkom kojim je i došao a da mu ništa nije rekao niti ga uslišao. Brat Ivan ustade, pojuri za njim, baci mu se ponovo pred noge te ga svetom upornošću zadrži i vrućim ga suzama moljaše, govoreći: "O, preslatki Isuse Kriste, smiluj se meni nevoljnome. Usliši me zbog svoga velikog milosrđa, zbog istinitosti tvoga spasenja. Pogledaj me, da mi se vrati radost. Zbog tvoga milosrđa, kojeg je puna sva zemlja, daj da vidim tvoje milo lice."

Isus Krist pođe dalje, a da ništa nije rekao niti ga uslišao. Postupao je s njim poput majke koja se nećka kad njeno čedo poželi prsa, da mu ih pruži; pušta da dijete za njom trči, da plače, kako bi zatim još radosnije primilo okrepu. Tako je i brat Ivan s još većim žarom i željom slijedio Isusa Krista blagoslovljenoga. Kad ga je ponovo dostigao, okrenuo se milosrdni Isus prema njemu, pogledao ga veselo i milo, raširio svoje presvete i milosrdne ruke te ga nježno zagrlio. Kad je Isus raskrilio ruke, brat Ivan je opazio kako iz njegovih presvetih grudi izlaze sjajne zrake svjetlosti, koje su obasjale cijelu šumu, a i njegovu dušu i tijelo.

Tada brat klekne do Isusovih nogu. Milostivi Gospodin, kao nekoć Magdaleni, pruži mu dobrotivo svoje noge da ih poljubi. A brat Ivan, obuhvativši ih s najvećim poštovanjem, da što više sličići Magdaleni, okupa ih svojim suzama. Brat reče ponizno: "Molim te, moj Gospodine, ne gledaj na moje grijehove već na svoju presvetu muku i na svoju svetu prolivenu krv. Zato uskrisi moju dušu u milosti svoje ljubavi. Daj da te ljubim svim svojim srcem, svom svojom dušom, jer je to tvoja zapovijed, a bez tvoje pomoći mi je ne možemo nikada ispuniti. Pomozi mi, ljubljeni Božji Sine, kako bih te mogao ljubiti svim svojim srcem i svom svojom dušom.

Dok je klečeći do Isusovih nogu tako molio, Isus ga usliša. Ponovno je dobio onu prvotnu milost žarke ljubavi prema Isusu Kristu i osjetio radost i preporod svoga srca. Čim je uvidio da mu je vraćen dar Božje milosti, stao je zahvaljivati blagoslovljenom Isusu Kristu i pobožno mu ljubiti noge. Zatim se uspravio i pogledao Spasitelja u lice, a Spasitelj mu je pružio svoje svete ruke da ih može poljubiti. Kad ih je brat Ivan poljubio, prišao je Isusovim prsima, naslonio se na njih te je ljubio njegova sveta prsa. Tada ga Isus zagrlji i poljubi. U ovom zagrljaju i poljupcu osjeti brat Ivan toliku slatkoću božanskog mirisa, da bi sve mirodije i mirisi svijeta, kad bi se sakupili i stavili zajedno, bili odvratni u usporedbi s ovim mirisom. Tim je događajem brat Ivan bio utješén, obradovan i zanesen. Još mnogo mjeseci kasnije osjećao je u svojoj duši taj miris.

Od toga su časa iz njegovih usta, koja su pila na vrelu božanske mudrosti i iz grudi Isusovih, izlazile samo božanske i nebeske riječi. One su obraćale srca onih koji su ih slušali i donosile velike plodove u dušama.

Dugo vremena nakon toga kako su Isusove noge stajale na onom puteljku u šumi, brat Ivan je, kad god bi onuda prolazio, uvijek osjećao onaj nebeski miomiris i vidio ondje sjajne zrake.

Kad se bratu Ivanu nakon onoga viđenja povratila svijest i kad je nestalo tjelesne nazočnosti Kristove, ostade tako prosvijetljen u duši, da je prodirao u dubine božanske mudrosti i, premda nije po ljudskim sudovima bio učen čovjek, ipak je oštromno rješavao i sjajno tumačio najdublja i najteža pitanja o božanskom Trojstvu i duboke tajne Svetog pisma.

Kasnije je mnogo puta govorio pred papom, kardinalima, kraljevima, plemićima i učenim ljudima, i sve je iznenađivao svojim uzvišenim riječima i dubokim mislima što ih je iznosio.

Na hvalu i slavu Gospodina našega Isusa Krista. Amen.

Kako su po molitvi spomenutog brata Ivana od Alverne mnoge duše bile oslobođene čistilišta

Kad je jednom brat Ivan na blagdan Svih svetih služio misu za sve duše u čistilištu, kako je to odredila sveta Majka Crkva, on je prikazao ovu uzvišenu žrtvu s tolikom ljubavlju, pobožnošću i samilošću - duše pokojnih, naime, čeznu za ovom žrtvom, jer je njezin učinak vredniji od sviju drugih djela koja se za njih mogu prikazati - da mu se učini kao da se stopio s njihovim bolima.

Tako je pun strahopoštovanja podizao presveto Tijelo, prikazao ga Bogu Ocu i molio ga da iz ljubavi prema svom blagoslovljenom Sinu Isusu Kristu, koji je bio pribijen na križ radi otkupljenja duša, milostivo izbavi duše pokojnika iz čistilišnih muka, duše pokojnika koje je on stvorio i otkupio.

Tada ugleda nebrojeno mnoštvo duša kako izlaze iz čistilišta, slično kao što iz užarene peći izlaze iskre. Gledao je kako se dižu prema nebu po zaslugama Isusove muke, koja se svakoga dana prikazuje za žive i mrtve u onoj presvetoj hostiji, koja je vrijedna da joj se klanjamo u vijeke vjekova. Amen.

Kako je brat Ivan od Alverne pohodio bolesnog brata Jakoba i kako se ovaj nakon svoje smrti ukazao bratu Ivanu

U vrijeme kada je brat Jakob iz Falerona, čovjek velike svetosti, teško obolio u mjestu Moliano, u pokrajini Fermo, brat Ivan od Alverne boravio je tada u mjestu Masa. Čim je čuo za njegovu bolest, počeo se za nj moliti, jer ga je ljubio kao svog oca. U molitvi je pobožno zaklinjao Boga da mu povрати zdravlje ako bi to bilo za njegovo dobro i spas njegove duše. I kako se nalazio u pobožnoj molitvi, pade u zanos. U tom je viđenju ugledao veliko mnoštvo anđela i svetaca nad bolesnikovom ćelijom, koja je bila u šumi. Ćelija je bila u tolikom sjaju, da je cijela okolica bila obasjana. Među tim anđelima opazi i bolesnog brata Jakoba, za kojega je molio, u bijelom, posve sjajnom odijelu. Vidio je također i svetoga Franju, urešena svetim ranama Isusovim, u velikoj slavi i sa sjajnim vijencem na glavi. Nadalje je vidio poznatog brata svetog Lucida, staroga brata Marija iz Monte Rubiana i mnogu drugu braću, koju nikad prije nije vidio niti poznao. Dok je brat Ivan s velikim ushićenjem promatrao ovo mnoštvo svetaca, bi mu objavljeno da će duša bolesnog brata biti sigurno spašena, da će on od te bolesti umrijeti, ali da neće odmah poslije smrti poći u nebo, nego da se mora još malo očistiti u čistilištu.

Brata Ivana obuze zbog spasa duše brata Jakoba velika radost, da se nije ništa žalostio zbog njegove tjelesne smrti, već je s velikom slašću duha sam za sebe govorio: “Brate Jakobe, moj dragi oče! Brate Jakobe, moj slatki brate! Brate Jakobe, najvjerniji slugo i prijatelju Božji! Brate Jakobe, pratioče anđela i sudioniče života blaženih!”

U toj radosti i sugurnosti povratio se k sebi. Odmah je napustio svoj samostan i otišao u Moliano da pohodi brata Jakoba. Našavši ga tako nemoćna da je jedva mogao govoriti, navijesti mu tjelesnu smrt, zatim spasenje i slavu duše, kako mu je to Bog pouzdano objavio. Brat ga Jakob primi radosna lica, s velikim veseljem u duši i umiljatim smiješkom. Zahvali mu na dobrim vijestima što mu ih je donio i usrdno mu se preporučio. Tada zamoli brat Ivan umirućega da mu se nakon smrti javi i opiše svoje stanje. Brat Jakob mu obeća da će to učiniti, bude li se to Bogu svidjelo. Dok je to govorio, približi mu se smrtni čas. Tada počne pobožno šaputati ovaj stih psalma: “U miru ću zaspati i počivati.” Kad je taj stih izgovorio, preminuo je vedra i vesela lica.

Nakon ukopa vrati se brat Ivan u samostan u Masi te je čekao obećanje brata Jakoba, hoće li zaista doći onog dana kako su se dogovorili. No, kad je onog dana molio, ukazao mu se Krist s pratnjom anđela i svetaca, među kojima nije bilo brata Jakoba. Brat se Ivan tome jako začudi te ponizno preporučio Spasitelju dušu brata Jakoba. A sutradan, dok je brat Ivan molio u šumi, ukaza mu se brat Jakob u pratnji anđela. Izgled mu je bio veličanstven i radostan. Brat Ivan mu reče: “O, predragi oče, zašto nisi došao onog dana k meni kako si obećao?” Brat Jakob odvrati: “Nisam došao, jer sam se morao još malo očistiti. No onoga časa kad si me ti preporučio Kristu i njegovu milosrđu on te je uslišao i mene oslobodio svake kazne. Nakon toga odmah sam se ukazao svetom bratu Jakobu iz Mase, koji je upravo posluživao kod svete mise, i to kad je svećenik upravo podizao posvećenu hostiju te se u njoj vidjelo dražesno, predivno, živo dijete. Tada sam rekao: Danas ću s ovim djetetom poći u kraljevstvo vječnog života u koje ne može bez njega nitko unići.” I to rekavši iščeznu brat Jakob i ode u nebo sa svim onim blaženim društvom anđela. Brat Ivan ostade pun utjehe.

Brat Jakob iz Falerona umro je u predvečerje blagdana svetoga Jakoba Apostola, u mjesecu srpnju, u spomenutom mjestu Moliano, gdje je Božja dobrota zbog njegovih zasluga izvela mnoga čudesa poslije njegove smrti.

Na hvalu našega Gospodina Isusa Krista. Amen.

52

O viđenju brata Ivana od Alverne u kojemu je upoznao veličinu presvetog Trojstva

Poznati brat Ivan od Alverne potpuno se odrekao svakoga svjetovnog i vremenitog veselja, naslade i užitka, a svu je svoju nadu postavio u Boga. Stoga je od Božje dobrote dobivao divnih utjeha i objava, a napose na velike svetkovine Isusa Krista.

Jednom, kad se približavala svetkovina Kristova rođenja, kada je on sa sigurnošću očekivao božansku utjehu po slatkoj Isusovoj ljudskoj naravi, uli mu Duh Sveti tako veliku, neizrecivu i žarku ljubav prema Kristu, koji je sam sebe ponizio i uzeo našu ljudsku narav, da se tome bratu stvarno učini kao da mu duša pokušava izaći iz tijela i kao da gori poput peći.

Kako nije mogao podnositi tolika žara, postade tjeskoban i gotovo bez svijesti. A kako je bio opojen Duhom Svetim i neizrecivo ispunjen ljubavlju, nije mogao a da glasno ne viče. U isti čas, kad je osjetio ovaj neizmjerni žar ljubavi, došao je do sigurna i čvrsta uvjerenja da će se spasiti. Bio je uvjeren, kad bi morao odmah umrijeti, da ne bi uopće trpio čistilišnih muka. Taj je žar ljubavi u njemu potrajao pola godine. Ovaj izvanredni žar nije trajao neprekidno, nego se ponavaljao u određeno vrijeme dana.

U tim je časovima primio mnoga i divna viđenja i utjehe od Boga. I često je puta bio u zanosu, kako je to zapisao brat koji je prvi zapazio kod njega te pojave. Jedne noći, na primjer, bio je tako uronjen u Boga, da je u njemu vidio Stvoritelja svih stvorenih stvari - nebeskih i zemaljskih, njihovo savršenstvo, stupnjeve i različite redove. Tada jasno spozna kako svaka stvar odražuje svoga Stvoritelja i kako je Bog odozgo, odozdo, iznutra, izvana i sa strane svake stvorene stvari. Zatim spozna Boga u Trojstvu i u jedinstvu, i beskonačnu ljubav koja je proizvela utjelovljenje, koja je učinila da se Sin Božji utjelovio iz ljubavi prema Ocu. Na kraju je spoznao u ovom viđenju da nema drugog puta kojim bi duša mogla doći k Bogu i zadobiti vječni život, osim po blagoslovljenom Isusu Kristu, koji je put, istina i život duša.

Na slavu Božju. Amen.

53

Kako je za vrijeme mise brat Ivan od Alverne pao u zanos kad je bila pretvorba

Jednom se bratu Ivanu od Alverne dogodi čudnovat slučaj u mjestu Moliano, kako to pripovijedaju braća koja su bila ondje. Prve noći iza osmine svetog Lovre, a u osmini Uznesenja naše Gospe, pošto je u crkvi s braćom izmolio Jutrenju, sišao je odozgo na nj blagoslov božanske milosti. On ode u vrt da razmišlja o Isusovoj mucu i da se pobožno pripravi za služenje svete mise, koju je trebao ujutro pjevati. Razmišljao je o riječima pretvorbe tijela Isusa Krista i razmatrao o neizmjerne Kristovoj ljubavi, po kojoj nas je htio ne samo svojom predragocjenom krvlju otkupiti, već mnogo više: ostavio je svoje presveto tijelo i krv za hranu našim dušama.

Od te misli poče duša brata Ivana rasti u ljubavi prema slatkome Isusu takvim žarom i uzvišenošću, da mu to duša nije mogla podnijeti. Osjetio je toliku milinu da je snažno zaviknuo i kao pijan u duhu sam sa sobom nije prestao govoriti: "Ovo je moje tijelo." Kad je izgovarao te riječi, činilo mu se da vidi Isusa Krista blagoslovljenoga sa svetom Djevicom Marijom i mnoštvom anđela. Dok je izgovarao ove riječi, Duh Sveti mu je potpuno otkrio sve duboke i uzvišene tajne ovoga uzvišenog otajstva euharistije.

Kad je svanulo, ušao je u crkvu s tim svetim žarom duše, neprestano ponavljajući iste riječi, misleći da ga nitko ne vidi i ne čuje. No na koru je bio jedan brat koji je sve to čuo i vidio. Brat Ivan nije bio u stanju suzdržati vatru ljubavi, nego je, imajući preobilje Božje milosti, glasno klicao sve do onoga časa kada je trebao poći služiti svetu misu. Tada se obukao za svetu misu i otišao k oltaru i započeo svetu misu. I kako se obred svete mise odvijao, tako je u njemu sve više rasla ljubav prema Isusu Kristu i s njom žarka pobožnost, koja mu omogućila da tako neizrecivo doživi Boga, što on sam kasnije nije mogao ili nije htio opisati riječima.

Bojeći se da ovaj žar ljubavi i doživljaj Boga ne naraste do te mjere da bi morao prekinuti svetu misu, toliko se zbunio da nije znao što da učini: ili da produži svetu misu ili da malo pričeka. Nešto slično mu se dogodilo jednom zgodom već i prije, međutim Bog mu je ublažio tu vatru, te nije morao prekinuti svetu misu. To mu dade nadu da će i sada tako biti te u velikom strahu nastavi svetu misu.

Došavši do predslavlja blažene Djevice, božansko prosvjetljenje i žar ljubavi prema Bogu u njemu nabuja do te mjere, da je, izgovarajući početne riječi pretvorbe, jedva podnosio toliko blaženstvo. Konačno, kad je došao do samog čina pretvorbe, izgovorio je samo prvi dio rečenice, naime: "Ovo je", i nije ni na koji način mogao dalje, nego je samo ponavljao: "Ovo je." A razlog zbog kojega nije mogao dalje govoriti bio je taj što je vidio i osjetio prisutnost Isusovu i mnoštvo anđela, kojih veličanstvenu nazočnost nije mogao podnijeti. Vidio je da Isus Krist neće ući u hostiju i da se hostija ne pretvara u Kristovo tijelo dok ne izgovori i drugi dio rečenice: "... tijelo moje." I dok je on tako, ne mičući se u tjeskobi, stajao ne mogavši dalje moliti, približe se k oltaru gvardijan, ostala braća i mnogi vjernici koji su došli na svetu misu. I njih obuze strah kad su ugledali brata Ivana. Mnogi od njih proplakaše od pobožna ganuća.

Konačno, nakon dužeg vremena, kad se svidje Bogu, brat Ivan izgovori glasno riječi: "... tijelo moje." U tom istom času nestade oblika kruha, te se u hostiji pokaže blagoslovljeni Isus krist, utjelovljen i okrunjen slavom. On mu pokaza poniznost i ljubav koja ga je sklonila da uzme od presvete Djevice Marije ljudsku narav i to ga svakoga dana potiče da dođe u ruke svećenika kad izgovori riječi nad hostijom. To još više uzdigne brata Ivana u slatkome razmatranju. Kako je podigao svetu hostiju i kalež, pade u zanos. Njegova se duša oslobodi tjelesne osjetnosti i tijelo mu je počelo padati na zemlju. Da nije bilo gvardijana, koji je stajao iza njega, bio bi pao na zemlju. Braća i vjernici, muževi i žene, koji su bili u crkvi, dotrčaše i odnesoše brata Ivana kao mrtva u sakristiju. Njegovo je tijelo bilo hladno kao u mrtvacu, a prsti tako zgrčeni da

su se jedva dali ispružiti. U takvu je stanju, zanesen u Boga, ostao do Trećega časa. A dogodilo se to ljeti.

Budući da sam bio svjedok toga događaja, svakako sam htio saznati što je to Bog u njemu učinio. Tek što je došao opet k svijesti, pošao sam k njemu i zamolio ga da mi, iz ljubavi prema Bogu, sve ispričovijeda. Kako je imao povjerenje u mene, ispričovijedao mi je svaku pojedinost.

Između ostalog rekao mi je da mu se, dok je posvećivao tijelo i krv Kristovu, srce rastopilo kao jako ugrijan vosak, a tijelo mu se učinilo kao da nema kostiju. Stoga nije mogao podići ni ruku da načini znak križa nad hostijom i kaležom. Još mi je pripovijedao da mu je Bog, prije nego što je postao svećenik, objavio da će pod misom pasti u nesvijest. No, budući da je služio mnogo misa i da mu se to nije nikada dogodilo, držao je da ta objava nije od Boga. Ništa manje nego možda pedeset dana prije svetkovine Marijina Uznesenja Bog mu je objavio da će mu se to dogoditi u osmini Marijina Uznesenja, kako se i dogodilo, ali on je kasnije zaboravio ono viđenje i tu objavu.

Bogu hvala. Amen.

RAZMIŠLJANJA O SVETIM RANAMA

Kako je sveti Franjo došao na goru Alvernu, kako je gore boravio i kako je primio svete rane

U ovom ćemo dijelu pobožno promišljati o svetim ranama što ih je naš blaženi otac, gospodin sveti Franjo, primio od Krista na svetoj gori Alverni. A kako je tih rana bilo

pet, točno toliko koliko ih je imao i Krist, tako će i ova rasprava imati pet razmišljanja:

u prvom bit će kako je sveti Franjo došao na svetu goru Alvernu;

u drugom bit će način života svetog Franje i razgovori što ih je imao s pratiocima na toj svetoj gori;

u trećem bit će o serafskom ukazanju i utiskivanju svetih rana;

u četvrtom bit će kako je sveti Franjo silazio s gore Alverne, gdje je primio rane, i njegov povratak u Svetu Mariju Anđeosku;

u petom bit će neka ukazanja i božanske objave o tim svetim i slavnim ranama što su ih, nakon smrti svetog Franje, imala neka pobožna braća i mnoge druge pobožne osobe.

PRVO RAZMIŠLJANJE

Kako je sveti Franjo došao na svetu goru Alvernu

S obzirom na prvo razmišljanje treba znati da je sveti Franjo tada imao četrdeset i tri godine. Bilo je to, dakle, godine tusuću dvije stotine dvadeset i četvrte, kad ga je Bog nadahnuo da napusti Spoletsku dolinu i da pođe s bratom Leonom, svojim drugom, u Romanju.

Idući pješice, stignu do grada Montefeltra. U tom je gradu upravo bila svečanost u čast podjeljivanja viteške časti jednom od grofova Montefeltra. Kad je sveti Franjo saznao za tu svečanost u dvorcu i da su ondje okupljeni mnogi plemići iz različitih krajeva, reče bratu Leonu: “Pođimo onamo na svečanost, jer ćemo s pomoću Božjom ubrati dobar duhovni plod.”

Među plemićima koji su došli u taj grad bio je neki vrlo ugledan i bogat plemić iz Toskane, imenom gospodin Orlando iz Kiuzija Kazentinskog. Budući da je on čuo za svetost i čudesa svetog Franje, duboko ga je štovao te ga je iz sveg srca želio vidjeti i čuti kako propovijeda. Sveti Franjo stigne do toga grada, uđe u nj te pođe na trg gdje je bio okupljen velik broj tih plemića. Tada se, u žaru duha, popne na niski zidić i počne propovijedati. Za predmet svoje propovijedi uzeo je riječi koje u narodnom jeziku znače: “Toliko je dobro što ga očekujem, da mi svaka muka pruža užitak.” O tom je predmetu, po nadahnuću Duha Svetoga, propovijedao pobožno i dubokoumno, pokazujući različite muke i nevolje svetih apostola i mučenika, teška pokornička djela svetih priznavalaca, mnoge kušnje i žalosti svetih djevica kao i mnogih drugih svetaca.

Svi su uprli svoje poglede na nj i u duhu pažljivo slijedili njegove misli kao da govori Božji anđeo. Među nazočnima je bio već spomenuti gospodin Orlando, kojega je Bog ovom propovijedu dirnuo u srce, te odluči sastati se nakon propovijedi sa svetim Franjom i s njime razgovarati o pitanjima svoje duše i savjesti.

I tako, kad je propovijed bila završena, potegnu gospodin Orlando svetog Franju na stranu i teče mu: “Oče, s tvojom bih pomoći htio unijeti reda u svoju dušu.”

Sveti otac mu odgovori: “Veoma me to veseli, ali pođi k svojim prijateljima i počasti ih, jer su te pozvali na svečanost, i ručaj s njima, a poslije ručka pripovijedat ćemo koliko god budeš htio.”

Gospodin Orlando ode, dakle, na objed, a nakon objeda vrati se svetom Franji te je s njime razgovarao o svom duhovnom životu. Nakon završena razgovora reče gospodin

Orlando svetom Franji: “U Toskani posjedujem za pobožnost vrlo prikladnu goru koja se zove Alverna. To je osamljeno i nenapučeno brdo i vrlo pogodno za čovjeka koji bi htio živjeti u samoći ili koji bi htio činiti pokoru na mjestu udaljenom od ljudi. Ako ti se sviđa, rado bih ga dao tebi i tvojim drugovima radi spasa svoje duše.”

Čuvši Franjo sve o tako velikodušnom poklonu, za kojim je vrlo čeznuo, zahvaljujući i slaveći najprije Boga a onda i gospodina Orlanda, reče: “Gospodine, kad se vratite svojoj kući, poslat ću vam svoje drugove i vi im pokažite to brdo. Presude li braća da je to mjesto zgodno za molitvu i pokoru, primit ću odmah vaš ljubezni dar.” Rekavši to, sveti Franjo pođe. Kad je završio putovanje što ga je naumio, vrati se Svetoj Mariji Anđeoskoj. Jednako tako učini i gospodin Orlando; nakon završene dvorske svečanosti vrati se u svoj dvorac Kiuzi, koji je bio udaljen od Alverne jednu milju.

Kad se sveti Franjo vratio Svetoj Mariji Anđeoskoj, pošalje dvojicu svojih drugova gospodinu Orlandu, koji ih primi s velikim veseljem i ljubavlju. On je bio sretan što im može pokazati goru Alvernu te pošalje s braćom pedeset naoružanih ljudi da ih brane od šumske zvjerači. S ovima se uspnu braća na goru i pregledaju je pomnjivo.

Nedaleko od vrhunca gore naiđu na zaravanak vrlo prikladan za razmatranje te izaberu to mjesto za sebe i svetog Franju. Oružnici koji su dopratili braću do tog mjesta, pomogli su im načiniti nekoliko kolibica od granja. Tako primiše, u ime Božje, goru Alvernu i zaklon za braću na toj gori.

Tada braća odu i vrte se svetom Franji. Kad su stigli k njemu, ispriповjede mu da su mjesto koje su izabrali i skloništa što su ih sagradili prikladna za molitvu i razmatranje.

Kad je sveti Franjo čuo tu vijest, vrlo se razveselio te, hvaleći i zahvaljujući Bogu, reče braći radosna lica: “Sinci moji, približavamo se četrdesetdnevnom postu na čast svetog Mihaela. Vjerujem čvrsto da je volja Božja da obavimo taj post na gori Alverni koja nam je po Božjoj promisli dana upravo zato da nam udijeli milost te posvetimo ovo brdo na čast i slavu Božju, njegove slavne Majke Djevice Marije i svetih anđela.”

Tada sveti Franjo uze sa sobom brata Masea iz Asiškog Marinjana, veoma razborita i rječita, brata Anđela Tankredija iz Rietija, veoma plemenita čovjeka, podrijetlom viteza, brata Leona, veoma jednostavna i nedužna, zbog čega ga je sveti Franjo jako zavolio. Tada se sveti Franjo s tom trojicom braće pomoli, a nakon toga se preporučí molitvama braće koja ostadoše te krene s izabranom trojicom u ime Isusa Krista Raspetoga na goru Alvernu. Dok su putovali sveti Franjo pozove jednoga od one trojice drugova - a to je bio brat Maseo - i reče mu: “Ti ćeš, brate Maseo, za cijela putovanja, dokle god budemo zajedno, biti naš gvardijan i poglavar. I za vrijeme putovanja držat ćemo se svojih običaja: zajedno ćemo moliti božanski časoslov ili ćemo razgovarati o Bogu, ili ćemo obdržavati šutnju. Od sada nećemo misliti ni na jelo ni na spavanje, nego kad bude vrijeme odmora ili spavanja, isprosit ćemo malo kruha te ćemo se zaustaviti i počiniti na onome mjestu koje nam Bog odredi. Sva se trojica drugova tome pokoriše, prekriže se i pođu na put.

Prve večeri stigoše do nekog zakloništa braće i tu prenočiše. Druge večeri, zbog nevremena i umora, nisu mogli stići ni do kojeg samostana braće, ni do zamka ili sela, jer ih je u tome spriječila noć i nevrijeme. Zato se smjeste te noći u nekoj napuštenoj i nenastanjenoj crkvi da se odmore.

Dok su pratioci svetog Franje spavali, on se molio. A kako je ustrajao u molitvi, prikaže mu se u prvim noćnim satima velik broj vrlo bijesnih i nasilnih zlih duhova uz veliku galamu i štropot te su ga žestoko napadali i dodijavali mu. Tako ga je jedan bockao s ove a drugi s druge strane, jedan ga je bacao gore a drugi dolje. Jedan mu je prikazivao neku groznu stvar, a drugi neku drugu. Tako su ga na različite načine pokušavali spriječiti u molitvi, ali nisu mogli, jer je Bog bio s njim. Kad je, dakle, sveti Franjo dosta pretrpio od zlih duhova, poče glasno vikati: “O, prokleti duhovi, ne

možete ništa postići kad vam to ne dopusti Božja ruka. Stoga vam u ime svemogućega Boga kažem da učinite s mojim tijelom ono što vam dopusti Bog. To ću rado podnijeti, jer nemam većeg neprijatelja od svoga tijela. Zato se vi osvećujte mome neprijatelju i time ćete mi učiniti najveću uslugu.”

Nato ga zli duhovi vrlo žestoko i bijesno počеше navlačiti po crkvi te su mu još više dosađivali i smetali ga nego prije. Sveti Franjo počne vikati i zapomagati do promuklosti: “Gospodine Isuse Kriste, hvala ti na tolikoj časti i milosti koju mi iskazuješ, jer je znak velike ljubavi kada Gospodin čestito kažnjava svoga slugu radi njegovih nedostataka na ovom svijetu, kako ne bi bio kažnjen na drugom. Ja sam spreman s veseljem podnijeti svaku kaznu i svaku suprotivštinu što mi je ti, moj Bože, budeš htio poslati zbog mojih grijeha.”

Nato zli duhovi, smeteni i pobijeđeni njegovom postojanošću i strpljivošću, odoše, a sveti Franjo, pun duhovnog žara, iziđe iz crkve te uđe u šumicu koja je bila u blizini i nastavi moliti. Molitvom, suzama i udaranjem u prsa nastojao je naći Isusa Krista, zaručnika i ljubimca svoje duše. Kad ga je konačno našao u skrivenosti svoje duše, sad bi mu govorio s poštovanjem kao Gospodinu; sada mu je odgovarao kao svom sucu; zatim ga je molio kao oca; a onda je s njim razgovarao kao s prijateljem.

Kad su se njegovi drugovi probudili te noći i gledali u onoj šumici što sveti Franjo radi, vidjeli su ga i čuli kako u plaču i suzama pobožno moli Božje milosrđe za grešnike. Čuli su, dakle, i vidjeli kako glasno oplakuje Isusovu muku kao da je gleda svojim očima. Te iste noći vidjeli su ga kako moli ruku raširenih u obliku križa, da je duže vremena uzdignut nad zemljom i obasjan sjajnim oblakom.

Tako je on u takvim svetim vježbama proveo čitavu noć bez spavanja. Njegovi drugovi, budući da su znali kako je sveti Franjo zbog naporene noći, sprovedene bez sna, tjelesno posve oslabio i da bi teško išao dalje pješice, odu nekom siromašnom seljaku u tom kraju i zamole ga da im, za Božju ljubav, posudi svog magarca za svetoga Franju, njihova oca, jer da ne može dalje pješićiti.

Kad je seljak čuo ime brata Franje, upita ih: “Jeste li vi braća brata Franje iz Asiza, o kojem se govori toliko dobra?” Braća odgovore potvrdno i rekoše da upravo za njega traže magarca. Nato taj čovjek s velikom pobožnošću i pomnjom opremi magarca i odvede ga svetom Franji te ga s velikim poštovanjem posadi na nj. Braća pođu, a s njima i ovaj seljak.

Kad su prešli dio puta, seljak reče svetom Franji: “Reci mi, jesi li ti brat Franjo iz Asiza?” Sveti Franjo potvrdi. “A ti nastoj”, reče seljak, “da budeš onako dobar kakvim te drži sav svijet, jer se mnogi veoma pouzdavaju u tebe, pa te zato opominjem da u tebi ne bude ništa drugo osim ono čemu se svijet nada. Nemoj ga razočarati ni obmanuti.”

Kad je sveti Franjo čuo te riječi, ne rasrdi se i ne uvrijedi što ga je seljak opomenuo i nije rekao u sebi: “Kakva je ovo luda što me opominje!”, kao što bi rekle mnoge oholice koje nose šešire, već se smjesta baci s magarca na zemlju, klakne pred njega i poljubi mu ruke te mu ponizno zahvali što ga se tako ljubezno udostojao opomenuti. Nato seljak zajedno s pratiocima digne sa zemlje svetog Franju te ga s velikim poštovanjem nanovo posade na magarca i pođu naprijed.

Kad su uspinjući se došli otprilike do polovice brda, i kako je bilo vrlo vruće a uspon mučan, seljak silno ožedni, tako da je počeo vikati svetom Franji: “Jao, umirem od žeđi. Ne budem li imao što piti, onesvijestit ću se.”

Stoga sveti Franjo sjaše s magarca i počne moliti. Tek što je kleknuo, uzdignuvši ruke k nebu, sazna po nadahnuću da ga je Bog uslišao. Tada kaže seljaku: “Potrči, pođi brzo k onoj stijeni i ondje ćeš naći živu vodu koju je Isus Krist u svom milosrđu dao da ovaj čas poteče iz ove stijene.”

Seljak potrči na mjesto koje mu je sveti Franjo pokazao i nađe lijep izvor, što je potekao iz kamena. On se dosita napije i ugasi žeđ. Bilo je očividno da je ovaj izvor potekao Božjim čudom kao odgovor na molitvu svetog Franje, jer se ni prije ni poslije na tome mjestu nije vidjelo vrelo, a nije bilo ni žive vode na daleko od tog mjesta.

Pošto se to dogodilo, sveti Franjo, njegovi drugovi i seljak zahvališe Bogu na čudu koje im je pokazao i zatim krenuše dalje. Kad su pješice dospjeli do samog kamenog podnožja Alverne, zaželi sveti Franjo da se malo odmori pod nekim hrastom, koji je bio pokraj puta i koji se još uvijek ondje nalazi. Kad je sveti Franjo sjedio pod njim, stade promatrati položaj mjesta i kraja. I dok je tako promatrao, odjednom dođe velik broj ptica s različitih strana te su pjevanjem i lepršanjem krila pokazivale svoju radost i svečano raspoloženje. One posve okruže svetog Franju. Neke su mu se spustile na glavu, neke na ruke, neke mu sjedoše u krilo, a neke pred njegove noge. Vidjevši ovo, drugovi i seljak divili su se. Sveti Franjo vesela duha reče: “Vjerujem, predraga braćo, da se našem Gospodinu Isusu Kristu sviđa da se mi nastanimo na ovoj samotnoj gori, kad naše sestre ptice pokazuju toliku radost zbog našeg dolaska.”

Nakon tih riječi ustade i pođoše dalje i, konačno, dođoše na mjesto koje su već prije izabrali njegovi drugovi.

Toliko o prvom razmatranju, to jest, kako je sveti Franjo došao na svetu goru Alvernu. Amen.

DRUGO RAZMIŠLJANJE

Način života svetog Franje i razgoviri što ih je imao s pratiocima na svetoj gori Alverni

Kad je gospodin Orlando čuo da se sveti Franjo s trojicom drugova uspeo na goru Alvernu da ondje boravi, veoma se razveseli. Sutradan krene s mnogo ljudi iz gradića da posjeti svetog Franju. Oni poniješe sa sobom kruha, vina i drugih potrepština za svetog Franju i njegove drugove.

Kad su stigli na vrh gore, nađoše svetog Franju i njegove drugove u molitvi. Gospodin Orlando priđe svetom Franji i pozdravi ga. Nato sveti Franjo ustade te s najvećom ljubavlju i radošću primi gospodina Orlanda i one koji su s njim došli. Onda se zadržase u podužem razgovoru. Pošto mu je sveti Franjo zahvalio na posjetu i što mu je poklonio ovu goru, zamolio ga je da mu dade načiniti malu ćeliju ispod jedne lijepe bukve koja je bila toliko udaljena da se moglo do nje dobaciti kamenom. Upravo to mu se mjesto činilo najprikladnijim za molitvu. Gospodin Orlando smjesta naredi da se to učini. Kad je ćelija bila gotova, primakla se večer i bilo je vrijeme za odlazak. Prije odlaska sveti im Franjo održi propovijed.

Prije no ostaviše brdo, gospodin Orlando pozove svetog Franju i njegove drugove na stranu te im reče: “Moja predraga braćo, ne bih želio da na ovoj divljoj gori podnosite ikakvu tjelesnu nevolju, zbog čega biste se mogli manje posvetiti duhovnim stvarima. Zato želim - a to vrijedi zauvijek - da poručite u moju kuću za sve što vam ureba. Učinite li protivno, bit će mi vrlo žao.” Rekavši to, ode i vrati se u svoj dvorac.

Tada sveti Franjo naredi braći da sjednu te ih je poučavao o načinu života njih i svih onih koji bi htjeli živjeti u osami. Među ostalim posebno im je naredio obdržavanje svetog siromaštva. Rekao im je: “Ne obazirite se toliko na velikodušnu ponudu gospodina Orlanda, nego više na to kako ne biste povrijedili našu gospodaricu, Gospođu Siromaštinu. Znam sigurno, što budemo više izbjegavali siromaštvo, to će

svijet više izbjegavati nas, i više ćemo trpjeti nevolje. Ali, ako čvrsto prigrlimo sveto siromaštvo, svijet će dolaziti za nama i hranit će nas obilno. Bog nas je pozvao u ovaj sveti Red na spas svijeta te je postavio ovaj ugovor između nas i svijeta: mi treba da svijetu dajemo dobar primjer, a svijet će se brinuti za naše potrebe. Ustrajmo, dakle, u svetom siromaštvu, jer je ono put k savršenstvu, ono je predujam i zalag vječnog bogatstva.”

Poslije mnogo lijepih i pobudnih riječi i opomena o tome zaključio ovako: “To je način života koji nalažem sebi i vama. A sada, jer vidim da mi se smrt približava, namjeravam biti sam, sabrati se u Bogu i pred njim oplakivati svoje grijeha. A brat Leon, kad mu se učini zgodnim, donijet će mi malo kruha i malo vode. Nikako ne dovodite k meni nijednog svjetovnjaka, već im vi odgovorite u moje ime.”

Kad im je to rekao, blagoslovio ih je i pošao u ćeliju pod bukvom, a njegovi drugovi ostadoše u svojim zaklonima s čvrstom odlukom da će obdržavati zapovijed svetog Franje.

Kad je sveti Franjo nekoliko dana kasnije stajao pred ćelijom i promatrao obrise brda i divio se velikim raspuklinama i spiljama u golemim stijenama, stane moliti. Tada mu objavi Bog da su te zapanjujuće pukotine nastale na čudesan način u času Isusove muke kad su se, kako kaže sveto Evanđelje, raspukle stijene.

Bog je htio da se te raspukline na poseban način pojave upravo na gori Alverni. One su imale biti znakom obnavljanja muke Gospodina našega Isusa Krista u duši svetog Franje, koji je toliko suosjećao s Kristovom mukom, i zbog čega su trebale biti utisnute Kristove rane u tijelo svetog Franje. Čim je svetom Franji bilo to objavljeno, zatvorio se u ćeliju. Posve sabran, nastojao je razumjeti tajnu ove objave.

Od toga časa počeo je sveti Franjo po neprekidnoj molitvi češće osjećati nasladu u razmatranju Boga. Često puta se toliko zanio u Boga da su ga njegovi drugovi vidjeli kako mu je tijelo uzdignuto sa zemlje, a duh mu je lebdio u Bogu. U tim časovima Bog mu je objavio ne samo sadašnje i buduće stvari, nego i tajne misli i sklonosti braće, kao što je to iskusio toga dana na samom sebi brat Leon, Franjin drug.

Brat Leon, kako je bio neprestano vrlo teško napastovan od zlog duha - ne puteno, već duhovno - jako je želio da mu je posjedovati nekoliko riječi napisanih rukom svetog Franje. Vjerovao je, kad bi tako što posjedovao, da bi ga napustile napasti, posve ili djelomično. No, on mu to nije mogao kazati od stida i velikog poštovanja prema njemu. Ali to što mu brat Leon nije mogao otkriti, otkrio mu je Duh Sveti. Stoga sveti Franjo pozove brata Leona k sebi i reče mu neka donese crnilo, pero i papir. Tada napiše sveti Franjo svojom rukom hvalu Kristu, kako je to brat Leon želio, a na kraju pohvale napisao slovo Tau (T) i dade mu govoreći: “Evo ti, predragi brate, ovaj papir te ga sve do smrti pomno čuvaj! Bog neka te blagoslovi i čuva od svake napasti. Ne smućuj se zbog napasti. Upravo zbog napasti smatram te većim slugom i prijateljem Božjim i više te ljubim što se više boriš protiv napasti. Vjeruj, nitko se ne smije smatrati savršenim Božjim prijateljem tako dugo dok nije prošao kroz kušnje i žalosti.”

Kad je brat Leon primio Franjin listić s najvećom vjerom i pobožnošću, nestade svake napasti, i kad se vratio u kolibicu, s velikim je veseljem pripovijedao braći koliku mu je milost iskazao Bog time što je dobio listić koji mu je sveti Franjo sam napisao. Braća pohrane ovo pisamce, te su ga pomno čuvala, a kasnije su pomoću njega načinili mnoga čuda.

Od tog vremena počeo je brat Leon s velikom iskrenošću i čistom nakanom proučavati život svetog Franje te je zbog toga dobio milost da često puta vidi svetog Franju kako je sav zanesen u Boga i uzdignut nad zemljom. Koji puta je bio uzdignut u visinu do tri lakta, koji puta četiri, a katkada sve do visine bukve. Jednom ga je vidio u velikoj visini okružena takvim svjetlom da ga je jedva mogao gledati. A što je činio taj

priprosti brat kad je sveti Franjo bio toliko uzdignut iznad zemlje da ga je mogao dohvatiti?

Prišao bi posve neprimjetno, ogrlio bi mu noge, ljubio ih i govorio u suzama: “Bože moj, smiluj se meni grešniku i po zaslugama ovoga svetog čovjeka daj mi udijeli svoju milost.”

A stojeći jednom tako do nogu svetog Franje, dok je on bio tako uzdignut nad zemljom da ga se nije mogao dotaknuti, vidio je kako silazi s neba listić ispisan zlatnim slovima i kako se spušta na glavu svetome Franji. Na listiću bile su napisane ove riječi: “Ovdje je Božja milost.” Pošto ju je pročitao, vidio je kako se listić vratio na nebo.

Zbog te milosti, koja je bila u svetom Franji, bio je on često ne samo zanesen u Boga ekstatičnim razmatranjem, već je nekoliko puta bio obradovan i anđeoskim pohodom. Tako jednom, dok je razmatrao o svojoj smrti i o budućnosti Reda poslije svoje smrti, sveti je Franjo govorio: “Gospodine Bože, što će biti nakon moje smrti od moje male i siromašne obitelji što si je svojim milosrđem povjerio meni grešniku? Tko će je hrabriti? Tko će je ispravljati? Tko će moliti za nju?”

Dok je on postavljao to pitanje, ukazao mu se anđeo poslan od Boga koji ga je hrabrio, govoreći mu: “Kažem ti, u ime Božje, da će Pravilo života tvoga Reda ostati na snazi do sudnjega dana. Nitko neće biti tako velik grešnik da ne bi našao milosrđe kod Boga, samo ako bude srcem ljubio svoj Red. S druge pak strane, nitko neće dugo živjeti tko bude iz zlobe progonio tvoj Red. Zatim, nijedan veliki grešnik neće moći ustrajati u tvom Redu, ako ne popravi svoj život. Stoga se ne žalosti ako u svom Redu vidiš neku braću koja nisu dobra, koja ne obdržavaju Pravilo kako bi morala. Nemoj zato misliti da će se Red zbog toga smanjiti, jer će se u njemu uvijek naći vrlo velik broj onih koji će savršeno opsluživati život Evanđelja Kristova i čistoću Reda. Ovakvi će, odmah nakon ovozemnog života, otići u vječni život a da neće ni proći kroz čistilište. Neki će obdržavati ali manje savršeno. Ovi će, prije nego što pođu u raj, biti u čistilištu, a vrijeme njihova čišćenja povjerit će Bog tebi. A za one koji se nikako ne drže Pravila ne brini se, jer se ni Bog za njih ne brine, kaže Gospodin.” Rekavši to, anđela nestade, a sveti Franjo bi ohrabren i utješeno.

Kad se približio blagdan Uznesenja naše Gospe, potraži sveti Franjo još skrivenije mjesto, da obavi četrdesetdnevni post na čast svetom Mihaelu Arkandelu, koji počinje na sam blagdan. On pozove brata Leona i reče mu: “Idi i stoj pred vratima kapele braće, a kad te pozovem vrati se k meni.” Brat Leon učini tako. Sveti Franjo pođe također malo dalje i nakon nekog vremena poviče vrlo glasno.

Kad je brat Leon čuo da viče, dođe k njemu, a sveti Franjo mu reče: “Sinko, potražimo drugo, skrovitije mjesto odakle me nećeš moći čuti kad te budem zvao.”

Tražeci tako, našu s južne strane brda mjesto skrovito i vrlo prikladno za njegovu namjeru. Ovamo se, međutim, nije moglo, jer je između njih i toga mjesta bio opasan i vrlo dubok ponor. Stoga s velikom mukom polože preko ponora brvno kao most te prođu na drugu stranu.

Tada sveti Franjo dozove ostalu braću i reče im da je nakanio obaviti četrdesetdnevni post na tome mjestu pa ih zato moli da mu načine ćeliju, tako da ih on, koliko god bi oni vikali, ne bi mogao čuti. Kad su braća sagradila ćeliju, reče im: “Pođite u svoj zaklon i ostavite me sama jer s pomoću Božjom kanim četrdeset dana postiti bez buke i rastresenosti. Stoga neka nitko od vas ne dolazi k meni i ne dopustite da ikoji svjetovnjak dođe ovamo. Samo ti, brate Leone, doći ćeš k meni jednom na dan s malo kruha i vode i jedanput noću prije Jutrenje. A doći ćeš posve tiho. Kad budeš na mostu, reći ćeš: ‘Gospodine, otvori moja usta’, pa ako ti odgovorim, dođi i uđi u ćeliju, te ćemo zajedno izmoliti Jutrenju. Ako ti ne odgovorim, odmah otiđi.”

Tako je rekao sveti Franjo, jer jednom dok je bio zanesen u Bogu nije ništa čuo niti vidio tjelesnim osjetilima. Kad je to rekao, blagoslovi ih te se oni vratiše u svoja skloništa.

Kad je, dakle, došao blagdan Marijina Uznesenja, započne sveti Franjo postiti, odričući se svega u najvećoj mjeri. Trapio je svoje tijelo, a duh krijepio žarkim molitvama, bdijenjem i drugim pokorničkim činima. Takvim načinom života napredovao je u krepostima. Svoju je dušu pripremao da primi božanske tajne i božansko svjetlo, a tijelo da podnese okrutne borbe sa zlim duhovima, s kojima se često tjelesno borio.

Tako je, među ostalim, jedanput, za vrijeme toga posta, napustio svoju ćeliju i pošao u jednu udublenu stijenu koja je bila u neposrednoj blizini i vrlo visoko iznad velikoga i strašnog ponora. Odjednom banu zao duh s olujom, lavinom i u užasnom obliku te udari svetog Franju da bi ga odande zbacio. Kako sveti Franjo nije imao kamo te nije mogao podnijeti strašan i odvratan izraz zlog duha, okrene se rukama, licem i cijelim tijelom prema kamenu te se preporuči Bogu, pipajući rukama nema li štogod za što bi se mogao prihvatiti. No, svidjelo se Bogu, koji nikada ne dopušta da njegovi sluge budu kušani više nego što mogu podnijeti, da se odjednom kamen, uz koji se priljubio, čudom oblikuje prema tijelu svetog Franje i primi ga u sebe, kao da je stavio ruke i lice u vosak. Tako se lik ruku i lica svetog Franje utisnuo u kamen, te je on uz Božju pomoć odolijevao zlom duhu. Ali što davao nije mogao uspjeti sa svetim Franjom, da ga naime strovali odozgor, učinio je poslije smrti svetog Franje jednom njegovu drugu i odanom bratu. Jednog je dana taj brat na tom istom mjestu namještao gredu, kako bi se moglo bez teškoća doći do tog mjesta. To je činio iz poštovanja prema svetom Franji i čudu koje se ovdje dogodilo. Tom ga je prilikom zloduh, kad je upravo nosio na glavi gredu koju je htio namjestiti, povukao i bacio zajedno s drvom na glavi. Ali Bog, koji je sačuvao i zaštitio svetog Franju da ne padne, zaštitio je i sačuvao zbog njegovih zasluga i njegova pobožnog brata od opasna pada, jer se brat, dok je padao, s velikim pouzdanjem preporučio svetom Franji. On mu se odjednom ukaza, prihvati ga i postavi na kamenje, a da se nije ni udario ni ozlijedio. Kad su ostala braća čula njegovo zapomaganje dok je padao, vjerovala su da se usmrtio i da se, zbog visoka pada razmrskao na komadiće po oštrom kamenju. Uzeše, uz velik plač i žalost, nosiljku i pođoše s druge strane brda da pronađu i pokopaju komadiće njegova tijela. Kad su već silazili s gore, susretne ih onaj brat, koji je pao s drvom što ga je nosio na glavi, glasno pjevajući: "Tebe Boga hvalimo." A kad su se braća jako čudila, ispriповjedi im brat potanko sve o tom događaju. Tada se sva braća zajedno s njim vratiše u svoje kolibice, pjevajući najpobožnije himnu "Tebe Boga hvalimo", tako hvaleći i zahvaljujući Bogu i svetom Franji zbog čuda koje je učinio svome bratu.

Sveti Franjo, dakle, nastavi, kako je rečeno, onaj post, premda je morao izdržati mnoge borbe s đavlom. Uza sve to, primao je od Boga mnoge utjehe, ali ne samo po tome što su ga pohađali anđeli, nego i šumske ptice. Za vrijeme njegova posta sagrađio je jedan sokol u blizini ćelije svetog Franje svoje gnijezdo. On je budio svetog Franju svake noći kad je trebao moliti Jutrenju, i nije prije odlazio dok ne bi sveti Franjo ustao. A kad je sveti Franjo bio umorniji više nego obično ili kad je oslabio ili bio bolestan, taj bi se sokol, kao kakva tankočutna ili samilosna osoba, javljao kasnije. Ta se ptica vrlo sviđala svetom Franji, jer mu je velika sokolova točnost odgonila svaku tromost i poticala ga na molitvu. Usto je sokol sa svetim Franjom danju bio zajedno poput domaće životinje.

Kako je sveti Franjo od velika posta i borbe sa zlodusima tjelesno silno oslabio, htio je svoje tijelo ojačati duhovnom hranom. Stao je promišljati o neizmjernej slavi i radosti blaženih u vječnom životu i molio je Boga neka mu podijeli milost da okusi nešto od te milosti. I dok je o tom razmatrao, ukaže mu se u velikom sjaju anđeo, koji

je imao u lijevoj ruci gusle a u desnoj gudalo. Sveti ga je Franjo zapanjeno gledao. Tada anđeo povuče gudalom po strunama, a sveti Franjo osjeti u duši neizrecivu milinu melodije, koja je isključila svaki tjelesni osjećaj. Kako je to kasnije pripovijedao svojim drugovima, mislio je, potegne li anđeo još jednom gudalom, da će mu duša napustiti tijelo uslijed te slatkoće.

Ovo je bilo drugo razmatranje. Amen.

TREĆE RAZMIŠLJANJE

Kako su svete rane utisnute u tijelo svetog Franje

Što se tiče trećeg razmišljanja, to jest onoga u kojem se opisuje ukazanje Serafa i utiskivanje svetih rana, treba znati da je jedne večeri, kad se približavao blagdan svetog Križa, u mjesecu rujnu, došao brat Leon na određeno mjesto i u određeno vrijeme da moli sa svetim Franjom Jutrenju. Zaustavio se, po običaju, ispred mosta i rekao: “Gospodine, otvori moje usne.” Premda sveti Franjo nije odgovorio, brat se Leon ne vrati nazad, kako mu je bilo naređeno, već on, u dobroj i svetoj namjeri, prijeđe preko mosta i uđe tiho u njegovu ćeliju. Kako ga ne nađe, pomisli da moli u šumi.

Izađe, dakle, iz ćelije. A kako je bila mjesečina, tražio ga je po šumi. Konačno začuje glas svetoga Franje i, približivši se, ugleda ga kako kleči moleći, lica i ruku uzdignutih prema nebu, i neprestano ponavlja: “Tko si ti, preslatki moj Bože? Tko sam ja, najgadniji crv i beskorisni tvoj sluga?” Osim ovih riječi ništa drugo nije govorio.

Čudeći se tome, brat Leon digne oči i stade promatrati nebo. Tada ugleda kako s neba dolazi vatrena buktinja, prekrasna i presjajna. Kada je sišla, spusti se na glavu svetog Franje, a iz tog plamena čuo je glas koji je govorio sa svetim Franjom. No, brat Leon nije razumio ni riječi.

Kad je to vidio, povukao se neprimjetno natrag te je samo izdaleka promatrao događaj i čekao dok se to ne dovrši. A tako je postupio, jer se smatrao nedostojnim stajati na tako svetom mjestu na kojem se dešava čudo, a i bojao se da ne uvrijedi svetog Franju ili da ga ne smete u njegovu razmatranju, kad bi primijetio da se on nalazi ovdje. A kako je pažljivo promatrao, vidio je da je sveti Franjo tri puta pružao ruke prema plamenu. Konačno, nakon dužeg vremena, vidio je kako se plamen vraća u nebo. Veseo zbog viđenja i siguran u čudo krene u svoju kolibicu.

No budući da je brat Leon bio odviše uzbuđen, bio je neoprezan, i sveti Franjo začu kako pod njegovim nogama šušti lišće te mu zapovjedi da stane i da ga pričeka. Brat Leon poslušno stade i pričeka ga s tolikim strahom da bi mu bilo draže taj čas - pripovijedao je kasnije braći - da ga je na onom mjestu zemlja progutala, nego da dočeka svetog Franju. Mislio je da se sveti Franjo rasrdio, iako se on vrlo pažljivo čuvao da ne uvrijedi njegovo oćinstvo, i da ga ne bi zbog njegove krivnje sveti Franjo udaljio iz svog društva.

Stigavši do njega, upita ga sveti Franjo: “Tko si ti?” Brat Leon odgovori, drščući cijelim tijelom: “Ja sam brat Leon, oće moj.”

Sveti mu Franjo reče: “Zašto si došao ovamo, brate ovčice? Nisam li ti rekao da me ne smiješ promatrati? Reci mi, u ime svete poslušnosti, jesi li išta čuo ili vidio?”

Brat Leon odgovori: “Čuo sam te, oče, kako govoriš i kako si više puta ponovio: Tko si ti preslatki Bože? Tko sam ja, najgadniji crv i beskorisni tvoj sluga?”

Nato brat Leon klekne pred svetog Franju i prizna svoj grijeh neposlušnosti koji je učinio protiv njegove zapovijedi i, gorko plačujući, zamoli ga za oprostjenje. Zatim ga zamoli s poštovanjem da mu protumači one riječi što ih je čuo i da mu kaže ono što nije razumio.

Kad je sveti Franjo vidio da je Bog bratu Leonu, zbog njegove prostodušnosti i čistoće duše, otkrio ili dopustio da čuje i vidi djela milosti, pristane da mu otkrije i razloži ono što je želio saznati, pa mu reče: “Znaj, brate, ovčice Božja, kada sam govorio one riječi koje si čuo, pokazala su mi se dva svjetla: jedno u kojem sam spoznao samoga sebe, a drugo u kojem sam spoznao Stvoritelja. Kada sam govorio: ‘Tko si ti, preslatki moj Bože’, tada sam bio u svjetlu u kojem sam vidio bezdan Božje dobrote, mudrosti i sile, a kad sam govorio: ‘Tko sam ja...’ bio sam u svjetlu u kojem sam vidio suznu dolinu svoje grešnosti i bijede, pa sam zato govorio: ‘Tko si ti, neizmjerljivo veliki, dobri i mudri Gospodine, da se udostojiš pohoditi mene, neuglednoga i odvratnog crva?’ A u onom plamenu što si ga vidio bio je sam Bog. On mi je govorio u tom liku, kao što je nekoć govorio Mojsiju. Među ostalim što mi je govorio, zatražio je od mene da mu poklonim tri dara. Odgovorio sam mu: ‘Moj Bože, znaš dobro da sam sav tvoj. Ti znaš dobro da nemam ništa osim haljine, pojasa i hlača koje griju moje noge, a i to pripada tebi. Što, dakle, mogu pokloniti tvomu Veličanstvu?’ Tada mi Bog reče: ‘Pogledaj u svoje krilo i prikaži mi što nađeš.’

Kad sam u nj pogledao, našao sam zlatnu kuglu i pokazao je Bogu. Tako sam učinio tri puta, kako mi je Bog naložio. Nato sam kleknuo tri puta, blagoslivljao i zahvaljivao Bogu koji mi je dao što da mu prikažem. Tada sam odmah razumio da su ona tri dara značila svetu poslušnost, najdublje siromaštvo i presjajnu čistoću, što mi je Bog dopustio, po svojoj milosti, da ih tako savršeno obdržavam, te mi savjest nije bila ničim opterećena.

Kad si gledao da sam stavljao ruke u svoje krilo i prinosio Bogu te tri kreposti, koje su predstavljale one zlatne kugle što ih je Bog stavio u moje krilo, slavio sam ga i zahvaljivao mu na milosti i dobroti i što mi je jačao dušu. To su bile one riječi što si ih čuo kad sam tri puta dignuo ruke, kako si vidio. Ali čuvaj se, brate ovčice, i ne idi više za mnom i ne promatraj me. Vрати se sada u svoju kolibicu, vodi brigu o meni, jer će za nekoliko dana Bog na ovom brdu učiniti tako velike i tako čudesne stvari da će se cijeli svijet tome diviti. On će, naime, učiniti takvo djelo, kakvo do sada nije još učinio nijednom stvorenju na ovom svijetu.”

Kad je to rekao, sveti Franjo zamoli da mu donese sveto Evanđelje, jer mu je Bog u duši otkrio da će, kad bude tri puta otvorio knjigu Evanđelja, saznati što Bog s njime namjerava. Kad mu je donio knjigu, sveti se Franjo pomolio. A kad je završio molitvu, dade knjigu bratu Leonu da je on tri puta svojim rukama otvori u ime Presvetoga Trojstva. I, kako se to Bogu svidjelo, u sva tri puta radilo se o mucu Isusovoj. Time mu je bilo dano do znanja da, kao što je u svemu slijedio Isusa Krista, tako treba da ga slijedi i da mu bude posve sličan u patnjama, bolima i u mucu, prije nego pođe s ovoga svijeta.

Od toga časa počeo je sveti Franjo osjećati ugodnost u promatranju Boga i još više je uživao u njegovim pohodima. Među tim pohodima jedan je bio takve naravi, da ga je neposredno pripremio za primanje svetih rana. Dan prije svetkovine svetoga Križa u mjesecu rujnu, dok je sveti Franjo skrovito molio u svojoj ćeliji, ukazao mu se Božji anđeo i rekao mu: “U ime Božje opominjem te da se pripremiš svom strpljivošću i poniznošću i da podneseš ono što Bog želi učiniti s tobom.”

Sveti Franjo odgovori: “Spreman sam strpljivo podnijeti sve ono što bude htio učiniti moj Gospodin.” Nakon toga anđela nestade.

Slijedećeg dana, na blagdan svetoga Križa, počeo je sveti Franjo već u praskozorje moliti. Molio je ispred svoje ćelije, licem okrenutim prema istoku, a molio je ovim riječima: “O, Gospodine moj, molim te da mi udijeliš dvije milosti prije nego što umrem. Prva je da za svoga života osjetim u svojoj duši i na svome tijelu, koliko je to moguće, onu neizmjernu ljubav kojom si ti, Sine Božji, gorio da dragovoljno podneseš toliku muku za nas grešnike.”

A kako se duže vremena tako molio, shvatio je da će njegovu veliku želju Bog uslišati i, koliko je to moguće jednostavnom stvorenju, bit će mu to dopušteno osjetiti, i to u najkraće vrijeme.

Kad je sveti Franjo dobio to obećanje, počeo je pobožno razmatrati Isusovu muku i njegovu neizmjernu ljubav. U njemu je toliko rastao žar pobožnosti da se sav preobražavao u Isusa po ljubavi i sućuti. I kako je, sav u žaru, cijelo to jutro proveo u takvu razmatranju, odjednom ugleda kako s neba silazi Seraf sa šest sjajnih, ognjenih krila te mu se u brzom letu približava, a mogao je raspoznati i jasno vidjeti u njemu lik rassetoga čovjeka. Krila su na njemu bila tako raspoređena da su dva bila iznad glave, dva su služila za let, a dva su prekrivala sve tijelo. Ugledavši ovo, sveti se Franjo užasno prepade. Bio je u isto vrijeme neizrecivo zadivljen, i osjećao je silnu bol. Vrlo se obradovao ljupkom liku Kristovu, koji mu se ukazao tako ljubezno i pohodio ga tako prijazno. S druge opet strane, osjetio je samilost i neizmjernu bol, gledajući ga razapeta na križu. Čudio se, zatim, tako neobičnom i čudnovatom viđenju, znajući dobro da je bol muke u suprotnosti s besmrtnošću serafskog duha. I dok se divio, bi mu objavljeno da mu je ovo viđenje pokazano u takvu obliku zato da bi shvatio kako on treba ne tjelesnim mučeništvom već žarom duha biti sav preobražen i suobličen s rassetim Kristom.

Za vrijeme toga čudesnog ukazanja, činilo se kao da cijela gora Alverna gori presjajnim ognjem, koji je obasjavao i osvjetljavao sva brda i doline naokolo, kao da je sunce sišlo na zemlju. A pastiri koji su bdjeli i čuvali stada u tom kraju, videći svu goru u plamenu i toliko svjetlo oko nje, vrlo su se uplašili i, kako su poslije pripovijedali braći, uvjerali su ih da se onaj oganj nad gorom Alvernom mogao vidjeti više od jednog sata. Slično se tako desilo i goničima mazga. Njih je probudio sjaj toga svjetla, koji je sjao kroz prozore njihovih noćišta. Zato ustadoše i pođoše prema Romanji, misleći da je izišlo pravo sunce. I dok su išli, vidjeli su kako ono svjetlo prestaje, a pojavljuje se prirodno sunce.

U ovom ukazanju Serafa Isus Krist je objavio svetom Franji neke tajne i uzvišene istine, koje sveti Franjo nije htio otkriti za svoga života. Tek ih je poslije svoje smrti na čudesan način saopćio, kako će se pokazati kasnije. Isus Krist mu je rekao: “Znaš li što sam ti učinio? Dao sam ti rane, znakove svoje muke, kako bi mogao biti moj zastavnik. Pa kao što sam ja na dan svoje smrti sišao u pretpakao i sve sam duše, koje sam ondje zatekao, odanle oslobodio snagom svojih rana, tako dopuštam i tebi da svake godine na dan svoje smrti siđeš u čistilište i da sve duše iz svojih triju Redova – to jest: manju braću, sestre i članove Trećeg Reda – a i one koji će te mnogo štovati, a ti ih ondje nađeš, izvedeš odanle snagom svojih rana i povedeš ih u rajsku domovinu. Tako ćeš biti sličan meni u smrti, kao što si bio i za života.

Kad je, dakle, nestalo toga čudesnog viđenja, nakon duga vremena proteklog u razgovoru, ostade u srcu svetog Franje neizmjeran žar i plamen Božje ljubavi, a Krist je ostavio na njegovu tijelu čudesnu sliku i trag svoje muke. Odmah su se na rukama i nogama svetog Franje pojavili znakovi čavala, i to onako kako ih je vidio na tijelu Isusa Krista Rassetoga, koji mu se ukazao u liku Serafa. Ruke i noge izgledale su kao da su prikovane po sredini čavlina. Glave čavala bile su na dlanovima ruku i nogu izvan mesa, a vrhovi su im izlazili s druge strane i na tabanima. Oni su bili tako savijeni i zakovani da se moglo između zakova i zavoja, koji su bili sasvim izvan mesa, lako staviti prst ruke kao u neki prsten, a glave čavala bile su zatupljene i

tamne. Slično tome, između rebara pokazala se rana od uboda kopljem, i to nezacijeljena, rumena i krvava. Ta je rana kasnije više puta krvarila i svetom je Franji znala okrvariti odjeću i hlače. Po svemu tome braća su, i prije nego što su saznala od njega što se to s njim dogodilo, pa i bez obzira na to što on nikada nije otkrivao svoje noge ni ruke i što nije mogao stati na svoje tabane, mogla jasno spoznati da je on imao na rukama, nogama i među rebrima jasno utisnut lik Gospodina Isusa Krista Raspetoga, jer su pronašla da su njegova donja odjeća i hlače krvave kada su bile na pranju.

Koliko god je sveti Franjo nastojao sakriti i zatajiti slavne rane, koje su bile posve jasno utisnute na njegovu tijelu, uvidio je da ih ne može sakriti pred svojim najbližim drugovima. Usprkos tomu, bojao se govoriti o Božjoj tajni te je upao u veliku neodlučnost da li da otkrije Serafovo ukazanje i utisnute svete rane ili da o tome šuti. Konačno je, ponukan savješću, pozvao k sebi nekoliko najodanije braće te im izložio svoju teškoću govoreći općenito, ne rekavši im izravno što se dogodilo, te ih upita za savjet. Među pozvanom braćom bio je jedan vrlo svet, koji se zvao brat Iluminat. Taj je uistinu bio Bogom prosvijetljen, kako već i samo njegovo ime kaže, te je shvatio da je sveti Franjo morao vidjeti čudesne stvari. Stoga mu je rekao ovo: “Brate Franjo, znaj da ti Bog koji puta očituje svoje tajne ne samo za samoga tebe, nego i za druge. Stoga se s pravom moraš bojati da ne bi zavrijedio prijekor, ako zatajiš ono što ti je Bog objavio na korist drugih.”

Tada je sveti Franjo, potaknut tim riječima, s velikim strahopoštovanjem, ispričivijedao braći sve o gore spomenutom viđenju, dodavši da mu je Krist kad mu se ukazao rekao neke stvari koje on ne bi nikad kazao dokle god bude živ. Premda su mu presvete rane koje mu je utisnuo Isus Krist unosile u srce preveliku radost, ipak su one njegovu tijelu i tjelesnim osjetilima zadavale nesnosne boli. Zato je, zbog tih svojih novih muka, izabrao između ostale braće samo Leona, čovjeka bezazlena i nedužna, kome sve otkri i dopusti da se dotiče svetih rana te ih omata vunenom tkaninom, da bi se tako ublažila bol i zaustavljalo krvarenje. Dao je da mu mijenja vunene ovoje često, pa čak i dnevno, kad je bio bolestan, ali nikada od četvrtka navečer do subote ujutro. Nije, naime, htio da mu u to vrijeme bilo kakvo ljudsko sredstvo ili lijek i najmanje ublažuje Kristove boli koje je osjećao na svom tijelu, jer je upravo u to vrijeme naš Spasitelj Isus Krist bio za nas uhvaćen, razapet, umro i pokopan.

Jednom se dogodilo, kad je brat Leon mijenjao svetom Franji zavoj na rani ispod rebara, da je sveti Franjo zbog bolova, što ih je osjećao kod trganja okrvavljenog zavoja, položio ruku na prsa brata Leona. Od tog dodira posvećenih ruku osjetio je brat Leon takvu milinu pobožnosti u svom srcu da umalo nije pao onesviješten na zemlju.

I konačno, što se tiče trećeg razmatranja, kad je sveti Franjo završio četrdesetdnevni post na čast svetom Mihaelu Arkandelu, spremio se, prema Božjoj objavi, da se vrati u Svetu Mariju Anđeosku. Tada pozove k sebi brata Masea i brata Anđela i, nakon mnogih razgovora i svetih pouka, povjeri im svetu goru, rekavši im da se mora zajedno s bratom Leonom vratiti u Svetu Mariju Anđeosku. Kad je to rekao, oprost se s njima i blagoslovi ih u ime Isusa Razapetoga. Preporuči im se u molitve i pruži im svoje posvećene ruke, urešene slavnim presvetim ranama, da ih vide, opipaju i poljube. Ostavivši ih utješene, rastane se od njih i siđe sa svete gore.

Na slavu Krista. Amen.

ČETVRTO RAZMIŠLJANJE

Kako je sveti Franjo sišao s Alverne i kako je na putu u Mariju Anđeosku učinio mnoga čudesa

Što se tiče četvrtog razmišljanja treba znati: pošto je istinska ljubav Kristova potpuno preobrazila svetog Franju u pravi lik raspetog Krista, i kad je svetac dovršio četrdesetdnevni post u čast svetom Mihaelu Arkandělu na svetoj gori, a poslije same svetkovine svetog Mihaela, sišao je sa svete gore anđeoski i sveti čovjek otac Franjo. On je uzeo sa sobom brata Leona i pobožnog seljaka, na čijem je magarcu jahao, jer nije zbog rana na nogama mogao pješaćiti.

Budući da su pastiri pripovijedali o čudesnom ognju na Alverni, koji su vidjeli i tumačili ga kao znak velikog čuda što ga je Bog učinio na svetom Franji, još se više proširio po tom kraju glas, i onako velik, o njegovoj svetosti. Kad su, dakle, ljudi onoga kraja saznali da sveti Franjo silazi s gore i prolazi onim krajem, svi iziđoše da ga vide. Muževi i žene, stari i mladi, s velikom su pobožnošću i čežnjom tražili da mu poljube ruke i dotaknu ih se.

I kako nije mogao a da ne udovolji željama njihove pobožnosti, pružao im je samo prste na poljubac, jer je dlanove imao zavijene. A da još bolje sakrije presvete rane, pokrivao je ruke rukavima. Uza sve to što je nastojao zatajiti i sakriti tajnu presvetih rana, kako bi izbjegao svaku prigodu svjetovne slave, ipak se svidjelo Bogu da, sebi na slavu, izvede mnoga čudesa snagom presvetih rana. To se napose dogodilo na putu od Alverne do Svete Marije Anđeoske, a kasnije su se dogodila vrlo mnoga čudesa u različitim krajevima svijeta, kako za vrijeme njegova života tako i poslije njegove slavne smrti, da bi se na taj način jasnim i očitim čudesima očitovala svijetu sakrivena i neizmjerena ljubav i milosrđe Kristovo prema Franji, kojemu je čudom u tijelo utisnuo svoje svete rane. Neka od ovih čudesa iznijet ćemo ovdje.

Kad se sveti Franjo približavao nekom zaseoku koji je bio na granici pokrajine Areco, izašla mu je u susret, uz velik plač, neka žena, držeći u naručju sinčića koji je imao osam godina, a već je od četvrte godine bolovao od vodene bolesti. Imao je tako naduven trbuh, da nije mogao vidjeti svoje noge kad je stajao uspravno. Ta žena položi pred Franju svoga sina i zamoli ga da se pomoli Bogu. Sveti se Franjo najprije pomoli, a kad je dovršio molitvu, položi svoje svete ruke djetetu na trbuh. U tom trenutku nestade svake naduvenosti, bi potpuno izliječen. Franjo ga zdrava preda njegovoj majci. Ona ga primi s velikim veseljem i povede kući te zahvali Bogu i svetom Franji, a ozdravljeno dijete pokazivala je vrlo rado svakome iz toga kraja, tko god bi došao njezinoj kući da ga vidi.

Istoga dana prolazio je sveti Franjo predgrađem San Sepolkra, a prije nego što se približio gradu, dođe mu u susret mnoštvo ljudi iz grada i zaselaka, a mnogi su mu došli u susret s maslinovim grančicama u rukama, vičući glasno: "Evo sveca, evo sveca!" Iz pobožnosti i želje da ga se dotaknu načiniše veliku gužvu i stisku oko njega. Ali on je išao posve uronjen u Bogu i u svoje razmatranje. I premda su ga ljudi doticali, zaustavljali i vukli, on nije ništa osjećao od ovoga što se oko njega zbivalo i govorilo, nego je samo išao dalje. Još više, nije niti znao da je prošao tim krajem.

Kad je prošao predgrađem toga grada i kad se mnoštvo razišlo svojim kućama, stigao je sveti Franjo do kuće gubavaca, koja je bila od predgrađa udaljena jednu milju. Došao je k sebi i, kao da se vratio s drugoga svijeta, zapitao je svoje pratiocе: "Kad ćemo se približiti predgrađu?"

Zaista, njegova duša, stalno uzdignuta i uznesena u razmatranje nebeskih stvari, nije osjećala ništa od zemaljaskih stvari, kao ni promjenu mjesta, vremena i ljudi. A to se događalo počesto, kako su to potvrdili njegovi drugovi.

Te večeri stigne sveti Franjo u sklonište braće u Monte Kazale. Tu se nalazio jedan brat teško bolestan. Bio je tako strašno mučen bolešću, da je njegova bolest bila više slična napasti i mučenju zlog duha negoli prirodnoj bolesti. Katkada se bacao na zemlju, silno je drhtao, pjenio se, a pritom bi mu se grčili svi mišići tijela. Sad su se stezali, sad rastezali, sad su se savijali, ili bi mu se šija spajala s petom i bacao bi se uvis, a odmah zatim padao bi umoran nauznak. Kad je sveti Franjo sjedio za stolom i čuo od braće o tome tako jadno bolesnom i bespomoćnom bratu, vrlo mu se sažali te uzme zalogaj kruha što ga je jeo, načini od njega križ svojim svetim i izranjenim rukama, pa ga pošalje bolesnom bratu. Čim ga je brat pojeo, potpuno ozdravi i nikad više nije ništa osjetio od svoje bolesti.

Kad dođe jutro, sveti Franjo pošalje dva pobožna brata iz ovog zakloništa na Alvernu, a s njima i onog seljaka koji je došao s njima i išao iza magarca, hoteći se vratiti kući. Braća odu a s njima i onaj seljak. Kad su došli u okolicu Areca, vidjeli su ih već izdaleka neki ljudi toga kraja te su se jako obradovali, misleći da je to sveti Franjo, koji je tuda prošao prije dva dana. Oni su se, naime, nadali da će sveti Franjo položiti svoje svete ruke na ženu, koja je već tri dana bila u porođajnim bolovima, a nije mogla roditi i bila je na umoru, pa da će ozdraviti i da će ona roditi. Ali kad su se braća približila, a oni opazili da to nije sveti Franjo, jako su se rastužili. Ali ni ondje gdje svetac nije bio tjelesno, ipak nije ponestalo njegove moći, jer nije ponestalo ni vjere onih ljudi. Čudnovato - žena je umirala i lice joj je već imalo crte čovjeka koji umire. Stoga ljudi upitaše braću imaju li možda nešto čega su se dotakle ruke svetog Franje. Braća stadoše razmišljati i marljivo ispitivati, ali se ipak nije ništa našlo čega se sveti Franjo dotakao svojim rukama, osim ulara na magarcu na kojem je jašio. Ljudi uzmu ular s velikim poštovanjem i pobožnošću te ga položiše na tijelo trudne žene. Pri tome su pobožno zazivali ime svetoga Franje i njemu su porodilju preporučivali. I gle! Tek što su na ženu položili ular, odmah je bila oslobođena svake opasnosti i porodila je lako i radosno, i ostala živa.

Pošto je sveti Franjo proboravio u tom mjestu nekoliko dana, napusti ga i pođe u Čita di Kastelo. I eto mnogih građana koji dovedoše pred njega neku već davno opsjednutu ženu te ga ponizno zamoliše da bi je oslobodio, jer je ona zbunjivala čitavu okolicu sad bolnim jaukanjem, sad groznim krikovima, sad opet lajući poput pseta. Nato se sveti Franjo najprije pomoli, načini nad njom znak svetoga križa te zapovjedi zloduhu da odstupi od nje. Đavao smjesta iz žene iziđe, ostavivši je zdravu tijelom i dušom.

Kad se to čudo razglasilo među narodom, donese mu neka žena s velikom vjerom svoga teško bolesnog sinčića koji je bolovao od neke ljute rane te ga pobožno zamoli da ga se udostoji blagosloviti svojim rukama. Kad je sveti Franjo vidio njezinu veliku pobožnost, uzme dječaka, skinu mu zavoj s rane i blagoslovi ga, načnivši tri puta znak svetog križa nad njegovom ranom. Zatim mu ranu svojom rukom ponovo previje i vrati ga njegovoj majci. A kako je bila večer, ona ga odmah položi u postelju da spava. Kad je ujutro došla da ga digne iz postelje, nađe ga bez zavoja. Tada pogleda ranu i ustanovi da je potpuno iscijeljena kao da je nikada nije ni bilo, osim što je na mjestu gdje se nalazila rana izraslo meso poput rumene ruže. No, to je bilo više svjedočanstvo čuda negoli trag rane, jer je ta ruža ostala kroz čitav njegov život. To ga je uvijek poticalo na štovanje svetoga Franje koji ga je iscijelio.

Na molbu pobožnih građana toga mjesta ostade sveti Franjo kod njih mjesec dana i kroz to vrijeme učinio je mnoga čudesa. Zatim napusti to mjesto i pođe u Mariju Anđeosku s bratom Leonom i s nekim drugim dobrim čovjekom, koji mu je posudio svoga magarčića, na kojem je sveti Franjo jahao. Premda su čitav dan putovali, nisu mogli zbog lošeg puta i velike studeni stići ni do kakva mjesta gdje bi mogli prenoćiti. Prisiljeni noću i lošim vremenom, sklonili su se u špilju u nekoj udubljenoj stijeni da pričekaju dok prestane padati susnježica.

Dobri čovjek koji je posudio svoga magarca nije mogao spavati, jer nije bio toplo odjeven, a vatru nisu mogli naložiti. Stoga je počeo u sebi plakati i tugovati. Tužeći se na hladnoću, počeo je mrmljati protiv svetog Franje što ga je doveo na takvo mjesto. No, kako je to sveti Franjo osjetio, sažali mu se te ga u žaru svog duha, pruživši ruku prema njemu, dotakne. Divne li promjene! Tek što ga je dotakao svojom rukom, koju je probola i užarila ruka božanskoga Serafa, potpuno nestade hladnoće, te obuze onog čovjeka takva toplina izvana i iznutra da je pomislio kao da se nalazi u blizini otvora užarene peći. Tada, duševno i tjelesno okrijepljen, zaspi. A kasnije je govorio da je te noći slađe spavao u toj stijeni i usred snijega sve do jutra, nego što je ikad spavao u vlastitoj postelji.

Čitav su slijedeći dan hodali i stigli Svetoj Mariji Anđeoskoj. Kad su joj bili nadomak, brat Leon pogleda gore prema samostanu Marije Anđeoske i ugleda predivan križ s likom Raspetoga kako lebdi pred svetim Franjom. Križ se pomicao prema svetom Franji: kad je Franjo išao, i križ se kretao, a kad je sveti Franjo zastao, i križ bi se zaustavio. Taj je križ bio tako sjajan da je ne samo lice svetog Franje bilo obasjano, već je bio obasjan i čitav put. Toga je svjetla tek onda nestalo, kad je sveti Franjo stupio u samostan Svete Marije Anđeoske.

Kad su stigli u samostan, braća su svetog Franju i brata Leona primila s najvećim veseljem i ljubavlju. Otada je sveti Franjo boravio najviše u tom samostanu Svete Marije Anđeoske. Glas se o njegovoj svetosti i o njegovim čudesima sve više širio u Redu i po svijetu, premda je u svojoj neizmjerljivoj skromnosti, koliko god je mogao, skrivao darove i milosti Božje, nazivajući se najvećim grešnikom. Tomu se jednom čudio i brat Leon te je ludo pomislio u sebi: “Evo, ovaj sebe javno naziva prevelikim grešnikom. Postao je velikan Reda i toliko ga je Bog počastio. No, on se ipak nikada u skrovitosti ne ispovijeda zbog putenoga grijeha. Je li on ipak djevičanski čovjek?” Otada je on svakako htio saznati pravu istinu o tome. Kako se nije usudio ništa o tome kazati svetom Franji, utekao se Bogu, moleći ga usrdno da ga zaista uputi u ono što je želio saznati. Zbog mnogih molitava i zasluga svetog Franje bio je uslišan i mogao se o tom osvjedočiti kad je imao ovo viđenje: vidio je svetog Franju kako stoji na vrlo visokom i istaknutom mjestu kamo se nije nitko mogao popeti a niti doći do njega. Time mu je bilo dano do znanja da je tako visoko i nedostižno mjesto označavalo uzvišenost djevičanske čistoće svetog Franje, što ju je posjedovalo ono tijelo koje je trebalo biti urešeno presvetim Kristovim ranama.

Sveti Franjo saziva opću skupštinu

Videći sveti Franjo da mu zbog svetih rana pomalo ponestaje tjelesne snage i da se više ne može brinuti za upravu Reda, sazove sveopću skupštinu. Kad se sastala ta skupština, na kojoj su bila sva braća, ponizno im se ispriča što se više ne može baviti brigom za Red zbog svoje tjelesne slabosti. On se nije mogao odreći vrhovnog poglavara, jer ga je sam papa imenovao generalom, a isto tako nije mogao postaviti novoga generala ili zamjenika bez izričita papina dopuštenja. Stoga je brata Petra Katanskog imenovao svojim pomoćnikom, povjerivši ga braći provincijalima s najvećom ljubavlju.

Tada je sveti Franjo, ojačan u duhu, digao svoje oči i ruke prema nebu i rekao ovo: “Tebi, Gospodine moj Bože, preporučujem svoju obitelj koju si povjerio mojoj brizi. A sada se više ne mogu za nju brinuti zbog svoje bolesti, koja je tebi dobro poznata, te je preporučam i ministrima provincija. Oni neka budu spremni položiti na sudnji dan pred tobom račun, ako ikoji brat njihovom nemarnošću ili njihovim zlim primjerom ili zbog njihova preoštrog prijekora propadne.”

U riječima, kojima je govorio o svojoj bolesti, kako se Bogu svidjelo, razumjela su braća da govori o presvetim ranama te nije nitko mogao zadržati suze iz poštovanja. Otada prepusti svu brigu i upravu Reda svom pomoćniku i provincijalima te reče: “Sada, kada sam napustio brigu za Red zbog svoje bolesti, nisam dužan ništa drugo osim moliti se Bogu za naš Red i davati dobar primjer braći. Dobro znam, kad bi mi to dopuštala moja slabost, da bi najveća pomoć koju bih mogao dati Redu bila: neprestano se moliti Bogu za nj da ga on brani, ravna i čuva.”

O bratu koji je posluživao svetog Franju

Otkako je sveti Franjo dobio svete rane, kako je već rečeno, nastojao ih je koliko je mogao skrivati te je uvijek hodao povezanih ruku, a noge su mu bile uvijek obuvene. Usprkos tome, nije mogao spriječiti da ih braća vide ili ih se dotaknu, a napose je onu između rebara nastojao sakriti većom pomnjom. Tako ga neki brat, koji ga je posluživao, jednom ponuka da skine donju haljinu da bi je oteresao od prašine. Kad ju je sveti Franjo skidao, brat je jasno vidio ranu na prsima. Brzo je stavio ruku na rebra i, dotakavši je, s tri prsta procijeni veličinu i dubinu rane. U isto vrijeme i na istin način vidio je ovu ranu i njegov pomagač.

Najsigurnije se, međutim, o rani na prsima osvjedočio brat Rufin, čovjek odan razmatranju. O njemu je sveti Franjo rekao da na svijetu nema svetijeg čovjeka od njega i zato ga je sveti Franjo posebno ljubio i udovoljavao svakoj njegovoj želji. Ovaj se brat tri puta osvjedočio o svetim ranama, a napose o onoj između rebara, a u to je uvjerio i druge. Prvi je to puta bilo kad je htio oprati hlače svetog Franje, koje su bile tako velike da su, kad ih je sveti Franjo navukao na sebe, pokrivala i ranu na desnom boku. Promatrajući ih veoma pažljivo, brat Rufin ih je svaki puta našao okrvavljene s desne strane. Sa sigurnošću je mogao utvrditi da je to krv koja je tekla iz rane. Kad je sveti Franjo vidio zbog čega brat Rufin tako točno promatra hlače - da vidi, naime, krv - strogo ga ukori.

Kako je brat Rufin rukom opipao ranu

Jednom je zgodom brat Rufin trljao leđa svetog Franje. Posve nehotice mu se oklizne ruka te njegovi prsti uđu u ranu na rebrima da je sveti Franjo zbog bolova što ih je osjetio glasno zavapio: “Bog neka ti oprost, brate Rufine, što si to učinio!”

Molba brata Rufina

Treći se puta brat Rufin uvjerio o ranama svetog Franje kad ga je s velikom upornošću molio da mu dade svoj habit kao znak velike milosti, a da uzme njegov iz milosrđa i ljubavi.

Iako nerado, ipak prista milosrdni otac na tu njegovu molbu. Svuče svoj habit i dade mu ga, a uzme haljinu brata Rufina. Pri tom svlačenju i oblačenju brat Rufin jasno je vidio onu ranu na prsima.

Slično su brat Leon i mnoga braća vidjela one presvete rane još za njegova života. Ta su braća, iako im se zbog njihove svetosti i jednostavnosti moglo vjerovati, ipak

prisegla na Sveto pismo, da uklone u Redu svaku sumnju i dvojbu da su jasno vidjeli svete rane.

Rane svetog Franje vidjeli su i neki kardinali koji su bili s njim vrlo veliki prijatelji. Oni su, iz poštovanja prema svetim ranama, skladali i sastavili lijepe i pobožne himne, antifone i prozna djela.

Sam vrhovni svećenik papa Aleksandar, propovijedajući puku u prisutnosti svih kardinala, među kojima je bio i sveti Bonaventura - jer i on je bio kardinal - rekao je i ustvrdio da je on vidio svojim vlastitim očima presvete rane svetog Franje dok je on još bio živ.

Svjedočanstvo gospođe Jakobe

A i gospođa Jakoba dei Settesoli iz Rima, u svoje vrijeme najutjecajnija osoba u Rimu, vrlo je štovala svetog Franju i pohodila ga prije nego je umro. Tom je prilikom, a i nakon njegove smrti kad je došla na pokop svetog Franje, također vidjela svete rane i poljubila ih više puta. Ona je, naime, došla iz Rima u Asiz na pokop, jer joj je Bog objavio. A bilo je to ovako:

Nekoliko dana prije svoje smrti ležao je sveti Franjo bolestan u Asizu u biskupskoj palači, gdje je s njime bilo nekoliko drugova. Unatoč svojoj bolesti, često je puta pjevao hvalospjeve Kristu. Jednom mu reče jedan od njegove braće: "Oče, ti znaš da ovi građani imaju pouzdanje u tebe i smatraju te svetim čovjekom. Budući da oni vjeruju da si onakav kakvim te drže, ti bi morao u toj svojoj nevolji misliti na smrt i jer si tako bolestan, prije plakati negoli pjevati. I znaj da tvoje i naše pjevanje, koje ti od nas zahtijevaš, čuju mnogi u palači i izvan nje, jer tu palaču čuvaju mnogi naoružani ljudi upravo zbog tebe, te bi se zbog toga mogli i sablazniti. Zato mislim", reče taj brat, "kako bi bilo bolje da mi odemo odavde i da se vratimo u Mariju Anđeosku, jer ne pristaje da stanujemo zajedno sa svjetovnjacima."

Sveti mu Franjo odgovori: "Predragi brate, ti znaš da ti je prije dvije godine, dok smo bili u Folinju, Bog objavio dan moje smrti, a tako je objavio i meni. On mi je saopćio da će za nekoliko dana, i to u ovoj bolesti, doći taj dan. U toj me je objavi Bog uvjerio da će mi biti oprosteni svi moji grijesi i da ću biti blažen u raju. Prije te objave oplakivao sam svoju smrt i grijehe, ali od onog sam dana ispunjen tolikom radošću da ne mogu više plakati. Pjevam i pjevat ću neprestano Bogu koji mi je dao svoju milost i dao mi jamstvo nebeske slave. Pristajem da odemo odavle, i to me veseli. Ali morate pronaći način kako da me odavde odnesete, jer ja ne mogu hodati."

Nato su ga braća stavila na svoja ramena i ponijela, praćena mnogim građanima. A kad su stigli do bolnice, pokraj koje su prolazili, reče sveti Franjo onima koji su ga nosili: "Stavite me na zemlju i okrenite me prema gradu!" Kad su ga položili licem okrenutim prema Asizu, blagoslovio je grad govoreći: "Blagoslovljen da si od Boga, sveti grade, jer će se po tebi spasiti mnoge duše, jer će u tebi stanovati mnoge sluge Božje i jer će mnogi iz tebe biti izabrani za kraljevstvo vječnoga života." A kad je to rekao, dopusti da ga ponesu Svetoj Mariji Anđeoskoj. Kad su stigli onamo, smjeste ga u bolesničku sobu da se odmori.

Tada sveti Franjo dozove jednoga od braće i reče mu: "Moj predragi brate, Bog mi je objavio da ću za nekoliko dana od ove bolesti umrijeti. Ti znaš da bi se gospođa Jakoba dei Settesoli, pobožna prijateljica našeg Reda, vrlo ražalostila kad bi čula da sam umro, a da nije bila nazočna. Zato joj javi neka odmah dođe ovamo, ako me želi vidjeti živa."

Brat odgovori: “Dobro si rekao, oče. Budući da te ona toliko poštuje, bilo bi joj vrlo žao kad ne bi bila kod tvoje smrti.”

“Idi, dakle”, reče sveti Franjo, “donesi crnilo, papir i pero, pa ćeš napisati što ti budem rekao.”

Kad je brat to donio, sveti Franjo mu je diktirao ovo:

“Gospođi Jakobi, službenici Božjoj, brat Franjo, Božji siromašak, šalje pozdrav i zajedništvo u Duhu Svetomu i spasenje u Isusu Kristu Gospodinu našem.

Znaj, predraga, da mi je blagoslovljeni Krist svojom milošću objavio svršetak moga života, koji će uskoro doći. Pa stoga, želiš li me zateći živa, čim pročitaš ovo pismo, požuri k Svetoj Mariji Anđeoskoj. Ne kreneš li odmah, nećeš me naći živa. Uzmi sa sobom kostrijet, u koju neka se zamota moje tijelo, i vosak koji je potreban za moj ukop. Još te molim da mi doneseš ono jelo koje si mi običavala davati kada sam bio bolestan u Rimu.”

I dok je još brat to pismo pisao, objavio je Bog svetom Franji da gospođa Jakoba upravo dolazi k njemu i upravo je stupila u samostan, noseći sa sobom sve ono za što ju je molio u pismu. Stoga je sveti Franjo rekao bratu koji je pisao pismo neka ne piše dalje jer nije potrebno, već neka prestane pisati. Braća su se vrlo začudila zašto neće dovršiti pismo i zašto ga ne da poslati. Stojeći tako u čudu neko vrijeme, začuje se jako kucanje na vratima samostana. Sveti Franjo pošalje vratara da otvori. Kad je on otvorio vrata, ugleda gospođu Jakobu, rimsku plemkinju, s dvojicom svojih sinova, senatora, s velikom pratnjom ljudi na konjima.

Oni udoše, a gospođa Jakoba pođe ravno u bolesničku sobu svetog Franje. Njezinu se dolasku sveti Franjo vrlo obradova, a taj pohod ga je i utješio. A i ona je imala iste osjećaje, vidjevši ga živa i sposobna da govori. Tada mu ona povjeri kako joj je Bog pravovremeno objavio kratak još rok njegova života, kako je namjeravao poslati po nju i zamoliti je za neke stvari, koje je ona donijela sa sobom. Tada naloži da donesu svetom Franji tražene stvari i dade mu jelo.

Kad je sveti Franjo jeo, osjetio se jačim, a gospođa Jakoba kleknula je do njegovih nogu. Prihvatila je te svete noge, označene svetim ranama Isusovim, cjelivala ih je i ljubila s tolikom pobožnošću i upravo ih je oblijevala svojim suzama, da se braći, koja su naokolo stajala, činilo kao da vide Magdalenu do nogu Isusa Krista te je ni na koji način nisu mogli odvući od njega.

Konačno im je nakon dužeg vremena uspjelo podići je i odvesti na stranu te su je pitali kako to da je došla tako brzo i pravovremeno sa svim stvarima potrebnim živom svetom Franji i za njegov ukop. Gospođa Jakoba odgovori da je jedne noći, kada se molila u Rimu, čula glas s neba koji joj je rekao: “Želiš li zateći svetog Franju živa, pođi bez oklijevanja u Asiz te ponesi sa sobom ono što si mu običavala dati kad je bio bolestan i ono što će biti potrebno za ukop. I eto, učinila sam tako.”

Gospođa Jakoba ostala je ondje sve do smrti svetog Franje i dok nije bio pokopan. Pri pokopu iskazivala mu je veliku počast s cijelom svojom pratnjom. Ona je platila sav trošak pogreba. Tada se vratila u Rim, gdje je nakon kraćeg vremena sveto umrla. Iz pobožnosti prema svetom Franji naredila je da je prenesu i pokopaju u Svetoj Mariji Anđeoskoj. Tako je bilo i učinjeno.

Na slavu Božju. Amen.

Kako su mnogi ljudi vidjeli rane svetoga Franje

Kako je gospodin Jeronim dodirnuo i vidio svete rane svetog Franje u koje prije nije vjerovao.

Na samrtni svetog Franje vidjeli su i cjelivali njegove slavne rane ne samo spomenuta gospođa Jakoba, njezini sinovi i njezina pratnja, već mnogi asiški građani. Među njima je bio i jedan vitez, vrlo glasovit i poznat čovjek, a zvao se gospodin Jeronim. On je bio pun sumnje i nesklon vjerovati, kao ono sveti Toma apostol. Da uvjeri sebe i druge, pred svjetovnjacima i braćom drsko mikaše čavle na rukama i nogama te razgledavaše ranu na prsima svetog Franje. Zbog toga je on pouzdan svjedok istine. Prisizao je i na Sveto pismo da je vidio i doticao svete rane.

Sveta Klara i njezine sestre, koje su bile kod pogreba, vidjele su i cjelivale svete rane svetog Franje.

O danu i godini smrti svetog Franje

Slavni Kristov priznavalac, gospodin sveti Franjo, preminuo je s ovoga svijeta godine Gospodnje tisuću dvije stotine dvadeset i šeste, četvrti dan mjeseca listopada, u subotu, a u nedjelju je bio pokopan. To je bilo dvadesete godine nakon njegova obraćenja, to jest, kada je započeo pokornički život, i druge godine nakon primljenih rana, a četrdeset i pet godina od njegova rođenja.

O kanonizaciji svetog Franje

Sveti Franjo bio je proglašen svetim godine tisuću dvije stotine dvadeset i osme po papi Grguru IX, koji je došao osobno u Asiz da ga proglasi svetim.

Time je završeno četvrto razmišljanje na slavu Gospodina našeg Isusa Krista. Amen.

PETO RAZMIŠLJANJE

O različitim ukazanjima svetog Franje nakon njegove smrti svetim osobama

Peto i posljednje razmišljanje donosi neka ukazanja, objave i čudesa što ih je Bog učinio i pokazao nakon smrti svetog Franje, da potvrdi njegove svete rane i da se sazna za dan i sat kad ih je on primio od Krista.

Treba znati da je 3. listopada godine 1282. brat Filip, provincijal u Toskani, po naredbi generalnog ministra brata Ivana Buonagracija, zatražio u ime svete poslušnosti od brata Mateja iz Kastiljona kod Areca, čovjeka vrlo pobožna i sveta, da mu kaže što zna o danu i satu kada je Isus utisnuo svete rane u tijelo svetog Franje. Brat Filip je čuo da je brat Matej imao o tome objavu.

Brat Matej, vezan svetom poslušnošću, rekao je ovo: “Dok sam se prošle godine u svibnju na Alverni molio u ćeliji za koju se govorilo da je mjesto na kojem je sveti

Franjo imao serafsko ukazanje, najusrdnije sam tražio u molitvi od Boga da mi se udostoji objaviti dan, sat i mjesto kada su svete rane bile utisnute u tijelo svetog Franje. I kako sam ustrajao u molitvi i prošnji, za vrijeme počinka ukazao mi se sveti Franjo u vrlo velikom svjetlu i rekao mi: ‘Sinko, što moliš od Boga?’ A ja mu odgovorih što. On mi reče: ‘Ja sam tvoj otac Franjo. Poznaješ li me?’

‘Prepoznajem te oče!’ rekoh.

‘Tada pogledaj moje rane na rukama, nogama i na boku. Došlo je vrijeme kad Bog hoće da se radi njegove slave objavi što braća žele saznati, jer se prije nisu za to pobrinula. Znaj, onaj koji mi se ukazao nije bio anđeo već Isus Krist u liku Serafa te mi je utisnuo u moje tijelo onih pet rana koje je on zadobio na svojem tijelu na križu. A to se dogodilo tako: dan prije blagdana svetoga Križa ukazao mi se anđeo i rekao, u ime Božje, da se strpljivo pripremam kako bih mogao primiti ono što mi Bog želi dati. Odgovorio sam da sam spreman primiti i podnijeti sve što se Bogu sviđa. Slijedećeg dana, to jest ujutro na blagdan svetog Križa, koji je one godine pao u petak, napustio sam svoju ćeliju prije svitanja u silnom žaru duha te sam pošao na to mjesto gdje si ti sada, a gdje sam ja često molio. Dok sam molio, počeo silaziti s neba velikom brzinom razapet mladić u liku Serafa sa šest krila. Ugledavši njegovu čudesnu pojavu, kleknuo sam i počeo pobožno razmatrati o neizmjernej ljubavi raspetog Isusa i o bezgraničnim bolima njegove muke. Pogled na nj izazvao je u meni toliku samilost, te mi se učinilo kao da osjećam tu muku na svom vlastitom tijelu. I dokle god je Seraf bio ovdje, bila je osvjetljena ova gora kao sunce. Tako lebdeći, došao je Seraf posve k meni. A kad je bio preda mnom, rekao mi je neke tajne riječi koje još nisam nikome rekao.

Ali dolazi vrijeme kad će i one biti objavljene. Nakon nekog vremena rastade se Krist od mene i ode u nebo, a sebe nađoh označena ranama. Idi, dakle’, rekao je sveti Franjo, ‘i svakako reci ovo svome ministru, jer je to Božje djelo, a ne ljudsko.’ Kad je to sveti Franjo rekao, blagoslovio me i vratio se u nebo, praćen velikim mnoštvom presjajnih mladića.”

Brat Matej je rekao da je sve ovo vidio i čuo kad je bio budan, a ne u snu. Kad je spomenuti ministar tražio da se u ime svete poslušnosti zakune, onda je to i učinio u njegovoj sobi u Firenci.

Na slavu Kristovu. Amen.

O pobožnom bratu kojem se sveti Franjo ukazao i s njime govorio

Drugom je zgodom neki pobožni i sveti brat, čitajući poglavlje o ranama svetog Franje u životopisu svetog Bonaventure, postao vrlo znatiželjan i htio je znati kakve bi to mogle biti tajne riječi o kojima je sveti Franjo rekao da ih neće otkriti dok je živ, a koje mu je kazao Seraf pri ukazanju. Taj je brat govorio u sebi: “Sveti Franjo nije htio reći nikome ove riječi dok je živio, ali možda bi ih sada nekome kazao nakon svoje smrti, samo kad bi ga za to netko pobožno zamolio.”

Od tada je počeo pobožni brat moliti Boga i svetog Franju da mu objave te riječi. Budući da je ustrajao u toj molitvi osam godina, njegova je želja bila osme godine uslišana na ovaj način.

Dok se jednom poslije ručka molio u crkvi pobožnije nego obično i tražio od Boga i svetog Franje tu milost uz mnoge suze, pozove ga neki brat u gvardijanovo ime da ga otprati u grad radi nabavke potrebnih stvari za samostan. Nimalo sumnjajući da je poslušnost zaslužnija od molitve, odmah posluša gvardijanovu zapovijed, napusti molitvu te pođe ponizno s onim bratom koji ga je pozvao. Bogu se to svidjelo, te je

brat ovim činom spremne poslušnosti zaslužio ono što nije mogao zaslužiti mnogim molitvama.

Čim su ta dvojica braće napustila samostan, susretnu dva strana brata, koji su, kako im se učini, dolazili izdaleka. Jedan od njih bio je mlad, a drugi star i mršav, a zbog nevremena bili su posve blatni i mokri. Onaj poslušni brat, imajući samilosti prema njima, reče svom bratu: “Predragi brate, ako možeš malo odgodi naše poslove, dopusti mi da najprije operem noge ovoj stranoj braći, jer je potrebno da ih milosrdno primimo. Ja ću oprati noge ovom starijem bratu, kojemu je to najprije potrebno, a ti možeš oprati ovom mlađem, pa ćemo onda poći za svojim poslom.”

Pošto su neko vrijeme bili uz vatru, povedu ih na stranu da im operu noge, kako su se bili dogovorili. A kad je poslušni brat prao noge starijem bratu i skidao blato koje je bilo vrlo debelo, ugleda na njegovim nogama svete rane. Tada ga stade, pun radosti i divljenja grliti i poviče: “Jesi li ti Krist ili sveti Franjo?”

Braća koja su sjedila oko vatre, čuvši te riječi, požure onamo da vide s velikim poštovanjem i strahom slavne rane. Na njihove molbe stariji brat udovolji njihovoj želji i dopusti im gledati rane, doticati ih i ljubiti. I kako se nisu prestajali u veselju diviti ranama, reče im: “Ne sumnjajte i ne bojte se, predraga moja braćo i sinovi. Ja sam vaš otac, brat Franjo, koji sam po volji Božjoj osnovao tri Reda. Evo brat koji mi pere noge molio se već osam godina, a danas s većom pobožnošću nego ikada prije da mu objavim one tajne riječi koje mi je rekao Seraf kad mi je utisnuo rane. Ove riječi nisam htio otkriti za vrijeme zemaljskog života, ali danas, po Božjem naređenju, zbog njegove postojanosti i spremne poslušnosti, zbog koje je čak napustio ugodnost razmatranja, poslao me Bog da mu objavim ono za što me je molio.” Nato se sveti Franjo okrenu onome bratu i reče mu: “Znaj, ljubljeni brate, kad sam bio na Alverni utonuo u razmatranje muke Isusove, ukazao mi se Krist u obliku Serafa, utisnuo mi je rane u moje tijelo i rekao: ‘Znaš li što sam ti učinio? Dao sam ti znakove svoje muke, da budeš moj zastavnik. Pa kako sam ja na dan svoje smrti sišao u pretpakao te sam sve duše koje sam ondje našao snagom svojih rana odonud izveo i poveo u raj, tako dopuštam i tebi da mi od ovoga časa budeš sličan i u smrti, kao što si mi bio sličan i u životu. Kad umreš, svake godine na dan svoje smrti idi u čistilište i sve duše iz svoja tri Reda - to jest duše manje braće, sestara i trećoredaca - osim toga duše svojih štovatelja, koje ondje nađeš, odande izvedi snagom svojih svetih rana koje sam ti dao i dovedi ih u raj. Te riječi nisam nikada rekao dok sam živio.’” Neposredno nakon tih riječi nestade svetog Franje i njegova pratioca.

Mnoga su braća čula o ovom događaju od one osmorice koji su bili prisutni kod toga ukazanja i slušali te riječi svetog Franje.

Na slavu Kristovu. Amen.

Kako se sveti Franjo ukazao bratu Ivanu

Jednom se ukazao sveti Franjo bratu Ivanu Alvernskom, vrlo pobožnu bratu, na gori Alverni dok se molio. Oni su međusobno govorili duže vremena. Kad je konačno sveti Franjo htio otići, reče bratu: “Traži od mene što god želiš.”

Brat Ivan reče: “Oče, htio bih da mi kažeš što sam već odavno želio saznati, naime, što si radio i gdje si bio kad ti se ukazao Seraf?”

Sveti Franjo odgovori: “Molio sam na onome mjestu gdje je sada kapela grofa Simona od Batifola i tražio dvije milosti od moga Gospodina Isusa Krista. Prva, da mi dopusti još za vrijeme zemaljskoga života osjetiti na mojem tijelu i duši svu onu bol

koju je on sam osjećao u času svoje najgorče muke. Druga milost za koju sam ga molio bila je da osjetim u svom srcu onu neizmjernu ljubav kojom je on gorio te je mogao podnijeti toliku muku za nas grešnike. Bog mi je odgovorio da će mi uslišati prvu i drugu želju, koliko je to moguće jednom stvorenju. To se ispunilo utiskivanjem svetih rana.”

Zatim ga zapita brat Ivan jesu li tajne riječi koje mu je rekao Seraf upravo one što ih je širio gore spomenuti brat koji je tvrdio da ih je čuo od svetog Franje u prisutnosti osmorice braće. Sveti Franjo mu je odgovorio da su riječi onog brata istinite.

Tada se brat Ivan zbog Franjine velikodušnosti usudio zapitati: “Oče, molim te najiskrenije, dopusti mi vidjeti i poljubiti tvoje svete rane, ali ne zato što bi u njih sumnjao, nego što sam to oduvijek želio.” Sveti Franjo mu ih bez ustezanja pokaže, i kad mu ih je pokazao, brat Ivan ih je jasno vidio, dotaknuo ih se i poljubio.

Na kraju upita: “Oče, koliku je utjehu dobila tvoja duša, videći kako blagoslovljeni Krist dolazi k tebi i kad ti je udijelio znakove svoje presvete muke? O, kad bi Bog dopustio da i ja osjetim barem malo te slasti!”

Sveti Franjo mu na to odgovori: “Vidiš li ove čavle?”

Brat Ivan odgovori: “Oče, vidim.”

“Dotakni se još jednom”, reče sveti Franjo, “ovog čavla koji je u mojoj nozi!”

Nato brat Ivan s velikim strahopoštovanjem takne čavao. Kad je on to učinio, iziđe odanle mlaz mirisa poput tamjana. Kad ga je brat Ivan udahnuo, ispuni mu dušu i tijelo takvom milonom da je odmah bio uznesen u Boga i postao za sve što se oko njega događa neosjetljiv. U tom je zanosu od onog časa - a to bijaše prije podne - sve do večere. Brat Ivan nije sve do svoje smrti nikada nikome ništa govorio o tom viđenju i razgovoru, osim svom ispovjedniku. Na umoru je to otkrio većini braće.

Na slavu Kristovu. Amen.

Kako je neki sveti brat vidio mrtva svog druga za kojega se molio

U Rimskoj provinciji imao je neki sveti i pobožni brat ovo čudesno viđenje. Neki njegov dobar prijatelj i brat bijaše noću umro te je slijedećeg jutra bio pokopan pred ulazom u kapelu. Istoga dana pođe preživjeli brat poslije obreda u kut kapele da se pomoli za dušu svoga preminulog brata, svog prijatelja. Dok su se ostala braća odmarala u svojim ćelijama, on je sa suzama molio. Odjednom začuje galamu po hodnicima i izvan samostana. Tada pogleda u strahu prema grobu svog brata i ugleda na ulazu u kapelu svetog Franju, a iza njega veliko mnoštvo braće sakupljene oko groba. Kad je malo bolje pogledao, opazio je kako iz groba suklja vrlo velik plamen, usred kojeg se nalazila duša preminulog brata. Tada pogleda oko samostana i ugleda Isusa Krista kako hoda okolo po samostanu u pratnji mnoštva anđela i svetaca. I dok je on to s velikim čuđenjem promatrao, opazio je, kad god bi Isus prolazio ispred kapele, da bi sveti Franjo sa svom braćom kleknuo pred njega i govorio mu: “Molim te, najsvetiji Oče i Gospodine, smiluj se ovome mom bratu, koji gori usred plamena, zbog neprocjenjiva milosrđa koje si pokazao ljudskom rodu svojim utjelovljenjem.” Ali Krist ne bi ništa odogovarao, već bi išao dalje.

Kad je po drugi puta došao i prolazio pokraj kapele, sveti Franjo ponovno poklekne sa svojom braćom i zamoli ga ovako: “Molim te, milosrdni Oče i Gospodine, smiluj se onome mom bratu zbog neizmjerne i milosrdne svoje ljubavi koju si iskazao ljudskom rodu kada si umro na drvetu križa.” Krist je i opet prošao kao i prvi puta, a da ga nije uslišao. Krist pođe i po treći puta oko samostana i prođe pokraj kapele. Tada klekne

sveti Franjo pred njega kao i prije, pokaže mu svoje ruke, noge i bok te reče: “Molim te, milosrdni Oče i Gospodine, u ime boli i utjehe koje sam podnio i osjetio kad si utisnuo rane u moje tijelo, smiluj se duši ovog brata koji se nalazi u čistilišnoj vatri.” Gle čuda! Kad je sveti Franjo taj puta zamolio Krista u ime svojih rana, Krist se odmah zaustavio, pogledao rane i uslišao njegovu molbu. Tada Krist reče: “Tebi, Franjo, prepuštam dušu tvoga brata.”

Takvim je postupkom Krist htio potvrditi i počastiti svete Franjine rane i jasno objaviti da duše njegove braće koje dođu u čistilište nije ničim lakše osloboditi njihovih muka nego snagom presvetih rana, pa da budu odvedene u rajsku slavu. A to je u skladu s onim riječima što ih je Krist rekao svetom Franji kad je dobio svete rane. Čim je Krist prestao govoriti, nestade vatre iz samostana. Preminuli brat pristupi svetom Franji, a zatim Krist i čitava ta slavna i blažena pratnja pođu u nebo.

Brat koji se molio za njega, videći ga oslobođena od muka i odvedena u raj, vrlo se radovao i pripovijedao braći sve što je i kako je vidio te je zajedno s njima slavio Gospodina i zahvaljivao mu.

Na slavu rassetoga Krista. Amen.

O plemenitom vitezcu Landolfu

Neki plemeniti vitez iz Mese od San Pietra, koji se zvao gospodin Landolfo, veliki štovatelj svetog Franje, iz čijih je ruku i primio odijelo Trećeg Reda, na ovakav je način doznao o smrti svetog Franje i o njegovim svetim i slavnim ranama.

Upravo kad je sveti Franjo bio na samrti, ušao je u dušu jedne žene iz onog grada zloduh te ju je strašno mučio. Zloduh joj je dao sposobnost da govori tako učeno, da je s lakoćom pobijala sve mudre i načitanje ljude koji su dolazili da s njom raspravljaju. Jednom ju je zao duh ostavio dva dana slobodnom, a trećeg se dana opet vratio. Tada ju je mučio više negoli prije.

Kad je to čuo gospodin Landolfo, pođe k toj ženi i upita zlog duha, koji je bio u njoj, zašto ju je ostavio dva dana, a poslije se vratio i počeo je mučiti više nego prije. Đavao mu odgovori: “Kad sam napustio ženu, susreo sam se sa svim svojim drugovima toga kraja i pošli smo umirućem prosjaku svetom Franji da s njim raspravimo i da mu oduzmemo dušu. Budući da je oko njega bilo više anđela negoli nas, oni su je odnijeli u nebo, a mi ostadosmo poraženi. Sada pak želim nadoknaditi na ovoj ženi ono što sam kroz ta dva dana propustio.”

Tada ga gospodin Landolfo zakune u Božje ime da kaže svu istinu o svetosti svetog Franje - za kojeg je rekao da je umro, i o svetoj Klari - za koju je rekao da živi.

Đavao mu je odgovorio: “Reći ću ti o tome svu istinu, htio ili ne htio. Bog Otac se toliko rasrdio na grijeha svijeta, te se činilo da će izreći konačnu osudu protiv muškaraca i žena te ih istrijebiti sa svijeta ako se ne poprave. Ali Krist, posredujući za grešnike, obeća da će obnoviti svoj život i svoju muku u jednom čovjeku, to jest u siromašku i prosjaku Franji, čijim će životom i naukom biti mnogi ljudi čitavog svijeta privedeni na put istine i pokore. A sada, da pokaže cijelom svijetu što je želio učiniti sa svetom Franjom, htio je da rane njegove muke, utisnute na tijelo svetog Franje, vide mnogi i dotaknu ih se nakon njegove smrti.

Slično je učinila i Majka Kristova, obećavši obnoviti svoju djevičansku čistoću i svoju poniznost u jednoj ženi, to jest u svetoj Klari, tako da i ona otme svojim primjerom mnoge tisuće žena iz naših ruku. Bog Otac, ublažen tim obećanjima, odgodi svoju konačnu osudu.”

Gospodin Landolfo, hoteci se uvjeriti u istinitost izjave zlog duha, koji je otac laži, a posebno o onome što je govorio o smrti svetog Franje, pošalje jednog od svojih najboljih i najvjernijih slugu u Asiz k Mariji Anđeoskoj, da ispita je li sveti Franjo živ ili mrtav. Sluga dođe u Asiz, raspita se i utvrdi po istini sve. Vрати se svom gospodaru te ga uvjeri da je sveti Franjo upravo onog časa i dana otišao s ovoga svijeta kako mu je to rekao đavao.

Na slavu Kristovu. Amen.

Kako je papa Grgur IX. sumnjao u rane svetog Franje

Puštajući po strani sva ona čudesa svetih rana svetog Franje, o kojima čitamo u "Legendama" svetog Bonaventure, na kraju ovoga petog razmatranja treba ipak kazati da je papa Grgur IX, kako je kasnije i sam priznao, nekoć sumnjao o rani na prsima svetog Franje.

Jedne noći ukazao mu se sveti Franjo, podigao malo uvis desnu ruku, pokazao mu ranu na prsima i zatražio od njega zdjelicu. Kad je papa donio zdjelicu, sveti je Franjo uze i stavi ispod svoje rane na prsima, i papa je svojim očima vidio kako se vrhom napunila krvlju pomiješanom s vodom koja je tekla iz rane. Tada je nestalo u njemu svake sumnje.

Po savjetu svih kardinala potvrdi papa rane svetog Franje i dade braći posebnu povlasticu s bulom i visećim pečatom. To je učinio u Viterbu, jedanaeste godine svoga papinstva. A slijedeće godine, dvanaeste svoga papinstva, dade braći još jednu, veću povlasticu. Papa Nikola III. i papa Aleksandar dali su također povlastice, prema kojima bi se protiv svakoga, tko bi poricao rane svetoga Franje, moglo postupiti kao protiv krivovjerca.

To bi bilo dovoljno što se odnosi na peto i posljednje razmatranje o slavnim ranama našeg oca svetog Franje. Neka nam Gospodin dade milost da ga na ovom svijetu slijedimo svojim životom, da bismo snagom njegovih presvetih rana bili spašeni s njime u raj.

Na slavu Isusa Krista i siromaška svetog Franje. Amen.

SADRŽAJ

1. Osnutak Reda i prvi drugovi svetog Franje	1
2. Obraćenje Bernarda Kvintavalskoga	2
3. Bernardo mora stati Franji na usta	4
4. Franjo htio u Španjolsku; Ilija oholo odgovara anđelu	5
5. Bernardo poslan u Bolonju osnovati samostan	7
6. Franjo blagoslivlja brata Bernarda	9
7. Franjo posti četrdeset dana	10
8. Franjo tumači bratu Leonu u čemu je pravo veselje	11
9. Franjo uči brata Leona što će mu odgovarati	12
10. Maseo spočitava Franji što sav svijet ide za njim	13
11. Franjo nalaže Maseu da se okreće	14
12. Franjo imenuje Masea vratarom	15
13. Franjo i Maseo na prošnji	16
14. Krist se pojavljuje među braćom	18
15. Kako je sveta Klara blagovala s braćom	18
16. Franjo pita da li da se posveti molitvi ili propovijedanju	19
17. Novak gleda kako Franjo razgovara s Klarom	21
18. Sveopća skupština pet tisuća braće u Asizu	22
19. Opljačkani vinograd u Rietiju	24
20. Mladom bratu dojadio redovnički život	25
21. Franjo izmirio vuka i Gubijce	26
22. Franjo pripitomio grlice	28
23. Franjo izbavlja brata od zlog duha	28
24. Franjo polazi među Saracene	29
25. Franjo izliječi gubavca na tijelu i duši	30
26. Obraćenje trojice razbojnika	32
27. Franjo u Bolonji mnoge obraća i pridobiva dva studenta	35
28. Bernardo u zanosu	36
29. Zloduh plaši brata Rufina	37
30. Franjo i Rufin propovijedaju bez odijela	39
31. Franjo znao kreposti i slabosti braće	40
32. Maseo moli od Krista dar poniznosti	41
33. Klara na papin nalog blagoslivlja kruh	41
34. Ljudevit Francuski pohađa brata Egidija	42
35. Bolesna Klara čudom prenesena u crkvu	43
36. Franjo tumači bratu Leonu viđenje	44
37. Plemić se obraća i dolazi u Red	44
38. Franji objavljeno da je brat Ilija odbačen	44
39. Sveti Antun propovijeda pred papom	47
40. Sveti Antun propovijeda ribama	47
41. Brat Šimun oslobađa brata od napasti	48

42. Sveta braća Markijske provincije	50
43. Brat Konrad obraća nevaljalog brata	51
44. Bratu Petru objavljeno o Isusovoj mucii	52
45. Objava bratu Ivanu iz Pene	53
46. Pacifik vidi dušu svog brata Humilisa	55
47. Marija dala ljekarije bolesnom bratu	56
48. Brat Jakob vidi stablo Franjevačkog Reda	57
49. Krist se ukazao bratu Ivanu od Alverne	59
50. Brat Ivan molitvom oslobađa duše iz čistilišta	61
51. Brat Ivan vidi brata Jakoba nakon smrti	62
52. Brat Ivan ima viđenje presvetog Trojstva	63
53. Brat Ivan u zanosu za vrijeme mise	64
Razmišljanja o svetim ranama	66
Prvo razmišljanje: polazak na Alvernu	66
Drugo razmišljanje: razgovori na Alverni, zapis bratu Leonu	69
Treće razmišljanje: utisnuće svetih rana	73
Četvrto razmišljanje: silazak s Alverne i put u Asiz	77
Franjo saziva opću skupštinu Reda	80
Brat mjeri ranu na prsima	81
Brat Rufin opipao ranu	81
Molba brata Rufina	81
Svjedočanstvo gospođe Jakobe o ranama	82
Kako su mnogi vidjeli rane svetog Franje	84
O danu i godini smrti svetog Franje	84
O kanonizaciji svetog Franje	84
Peto razmišljanje: ukazanja svetog Franje nakon njegove smrti	84
Brat oprao noge svetom Franji i prepoznao ga po ranama	85
Franjo se ukazuje bratu Ivanu	87
Sveti Franjo spašava dušu brata iz čistilišta	87
Plemeniti vitez Landolfo	88
Grgur IX. viđenjem oslobođen sumnje	89